

Powiat Nyski – harmonia życia, kultury i biznesu
District of Nysa – harmony of life, culture and business

Wydawca:

Agencja Wydawnicza PAJ-Press, www.pajpress.com.pl

Na zlecenie:

Starostwa Powiatowego w Nysie
ul. Piastowska 33
48-300 Nysa
Tel.: 77 408 50 70
Fax: 77 408 50 71

Referat Promocji

e-mail: promocja@powiat.nysa.pl

www.powiat.nysa.pl

www.facebook.com/starostwonysa

© Copyrihgt by Starostwo Powiatowe w Nysie

Teksty: Izabela Kicak, Elżbieta Serafin, Violetta Święs

Zdjęcia: Monika Kucharczyk, Andrzej Kucharczyk, Krzysztof Miśniakiewicz

Tłumaczenie: Anna Pająk

Opracowanie graficzne: Andrzej Kucharczyk – PAJ-Press

Druk: JW Projekt

ISBN 978-83-948284-1-7

Serdeczne podziękowania za współpracę przy tworzeniu publikacji dla:

Powiatowego Urzędu Pracy w Nysie

Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nysie

Samodzielnego Publicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ZOZ w Głucholazach

Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej we Wrocławiu

Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie

Schattdecor Sp. z o.o.

Bioagra S.A.

Alsecco Sp. z o.o.

Mega Sp. z o.o.

HLT Sp. z o.o.

„Lutz – Polska” Sp. z o.o.

Nysa 2017

SPIS TREŚCI TABLE OF CONTENTS

Wstęp. Introduction	5
Położenie geograficzne. Geographical location	7
Rynek pracy w powiecie nyskim. Labour market in the district of Nysa	13
Ochrona zdrowia. Healthcare	18
ZOZ Nysa	20
ZOZ Głucholazy	26
Bezpieczeństwo. Safety	30
Modernizacja zbiornika wodnego Nysa Modernising man-made lake in Nysa	32
Oferta edukacyjna. Education	38
Ponadgimnazjalne szkoły zawodowe Upper secondary vocational schools	40
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie University of Applied Sciences in Nysa	72
Prezentacja firm. Business entities	80
Schattdecor Sp. z o.o. Schattdecor Ltd.	82
Bioagra S.A. - Zakład Produkcji Etanolu „Goświnowice” Bioagra S.A. - Ethanol Production Plant, Goświnowice'	86
Alsecco Sp. z o.o. w Nysie. Alsecco Ltd. in Nysa	90
Mega Sp. z o.o. w Nysie. Mega Ltd. in Nysa	96
HLT Sp. z o.o. w Głucholazach. HLT Ltd. in Glucholazy	100
„ Lutz Polska” Sp. z o.o. z/s w Domaszkowicach. Lutz Polska’ Sp. z o.o. with headquarters in Domaszkowice	104
Partnerzy zagraniczni Powiatu Nyskiego. The district of Nysa foreign partners	108
Powiat Mainz – Bingen. The district of Mainz – Bingen	111
Rejon Radziechowski. The Radekhiv Raion	114
Prowincja Campobasso. The Province of Campobasso	116
Obwód Lezhë. The Lezhë County	118
Miasto Marsala. The town of Marsala	120
Turystyka. Tourism	122

WSTĘP INTRODUCTION

Oddaję w Państwa ręce publikację prezentującą powiat nyski jako region atrakcyjny dla mieszkańców, turystów oraz inwestorów. Bezpieczeństwo, różnorodna oferta edukacyjna, ochrona zdrowia i atrakcje turystyczne to obszary wspólnie tworzące dobry klimat dla życia ale także dla inwestycji, dla biznesu.

Niniejsza publikacja w sposób esencjonalny przedstawia to, co powiat nyski ma najcenniejszego: walory turystyczne, dobre zaplecze gospodarcze, aktywnych i otwartych na współpracę partnerów zagranicznych oraz mieszkańców zaangażowanych w życie lokalne.

Serdecznie zapraszam do lektury, wierząc, że zachęci ona Państwa do odwiedzenia naszego powiatu, pozostańcia tu dłużej a być może zainwestowania.

Czesław Biłobran
Starosta Nyski

I hereby give you with this publication presenting the district of Nysa as a place attractive to its inhabitants, tourists and investors. Safety, varied educational establishments, health care and tourists attractions are all creating a good climate for living, investing and doing business here.

This publication presents the essence of what the district of Nysa is all about. It's tourism, economy, active and cooperative foreign partners and community engaged in local events.

You are welcome to read about our district, I believe the facts presented will encourage you to visit us or maybe even invest here.

Czesław Biłobran
Starost of Nysa

Panorama Nysy. Foto: Andrzej Kucharczyk

POŁOŻENIE

Location

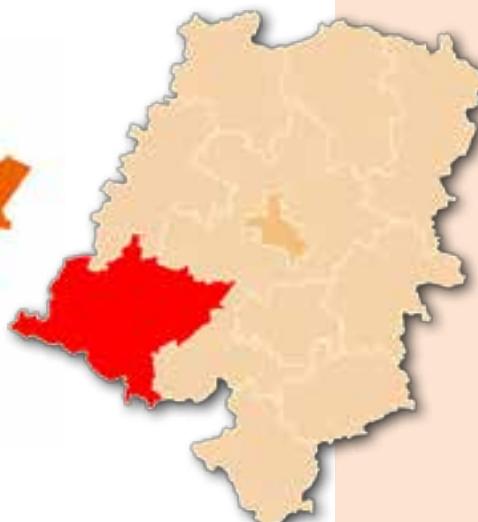

„Muszelka” - początek szlaku św. Jakuba. ‘Shell’ - the beginning of the St. Jacob trail. Foto: Andrzej Kucharczyk

Powiat Nyski położony jest w południowo-zachodniej części województwa opolskiego.

Obejmuje obszar 1224 km², liczy ok. 138 tys. mieszkańców i jest drugim co do wielkości powiatem województwa opolskiego. Od południa graniczy z Republiką Czeską, od zachodu z województwem dolnośląskim a od północy i wschodu z powiatami brzeskim, opolskim i prudnickim.

Powiat nyski tworzy 9 gmin: Głuchołazy, Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice, Skoroszyce. Powiat obejmuje tereny o bardzo urozmaiconej rzeźbie terenu, na ogół płaskie lub lekko faliste w części północnej, środkowej i wschodniej, z rzeźbą wzgórzową w części zachodniej (Gmina Kamiennik, północna część Gminy Otmuchów i Nysa) oraz górską w części południowej (Gmina Głuchołazy). Osią hydrograficzną Powiatu jest dolina Nysy Kłodzkiej z bocznymi dopływami: Białą Głuchołaską, Cielnicą, Korzkwią, Krynką, Morą, Starą Strugą i Świdną.

The district of Nysa is based in the south west part of the Opolskie province.

It covers an area of 1224 km² and has around 138,000 inhabitants. Size wise it is the second largest district in the province. The district borders with the Chech Republic in the south, with Dolnośląski District in the west and in north and east with districts of Brzesko, Opole and Prudnica.

The district of Nysa consists of 9 communes: Głucholaży, Kamiennik, Korfantów, Łambinowice, Nysa, Otmuchów, Paczków, Pakosławice, Skoroszyce. The district enjoys a variety of landscapes, mainly plains and hilly terrains in the northern, middle and eastern parts and higher hills in the west (Kamiennik commune, north part of Otmuchów and Nysa communes). Picturesque mountains are in the south (Głucholaży commune). The main river in the district is the Nysa Kłodzka River with its tributaries: the Biała Głucholaska River, the Cielnica River, the Korzkwia River, the Kryńska River, the Mora River, the Stara Struga River and the Świdna River.

Od lewej: Powiat Nyski, położenie w Województwie Opolskim i w Polsce. From left: Nysa District, location in Opole Voivodship and in Poland.

Zachód słońca nad Jeziorem Nyskim. *Sunset on Lake Nyskie.*
Foto: Monika Kucharczyk

Największym bogactwem naturalnym Powiatu Nyskiego są surowce mineralne: złoża kruszyw, żwirów, piasków, marmurów i kamienia. Przemysł koncentruje się głównie w miastach: Nysie, Głucholazach i Paczkowie.

Duże znaczenie dla rozwoju regionu mają obszary turystyczne: Góry Opawskie, Jezioro Nyskie, Jezioro Otmuchowskie, Bory Niemodlińskie oraz bogactwo zabytków.

Powiat jest dobrze skomunikowany – głównymi osiami komunikacyjnymi są: droga krajowa 46 Kłodzko-Nysa-Opole oraz droga krajowa nr 41 Nysa-Prudnik tworzące oś wschód-zachód oraz drogi wojewódzkie 411 i 401 tworzące oś północ-południe. Nysa, Otmuchów i Paczków posiadają obwodnice miast, odległość do autostrady A4 z Nysy wynosi ok. 38 km. Odległości do dużych ośrodków miejskich wynoszą: 50 km do Opola, 80 km do Wrocławia, 160 km do Katowic.

The main natural resources of the area are minerals with variety of aggregates, grits, sands, marbles and stone. The local industry is concentrated in the following cities: Nysa, Głucholazy and Paczków.

Tourism plays an important role in region's development, as the district encompasses many areas of outstanding natural beauty like the Opawskie Mountains, Nyskie Lake, Otmuchowskie Lake, the Niemodlińska Forest and abundance of historical monuments.

The district has a well developed communication network with national roads 46 (Kłodzko-Nysa-Opole) and 41 (Nysa-Prudnik) connecting east and west and province roads connecting north and south. Nysa, Otmuchów and Paczków have their respective ring roads and Nysa is only 38 kilometres away from A4 highway. The district is based 50 kilometres from Opole, 80 kilometres from Wrocław and 160 kilometres from Katowice.

Otmuchów - rynek nocą. Otmuchów
- the market at night. Foto: Monika Kucharczyk

Firma Bioagra w Goświnowicach. Foto: Bioagra

RYNEK PRACY

Labour market

Firma HLT w Głucholazach
Foto: Andrzej Kucharczyk

W powiecie nyskim funkcjonuje 13 582 podmiotów gospodarki narodowej*

Zarówno w powiecie nyskim jak i w województwie opolskim dominują podmioty w sektorze prywatnym, stanowiące ok. 95% wszystkich podmiotów. Liczba podmiotów zarejestrowanych w powiecie nyskim stanowi niemal 14% wszystkich podmiotów zarejestrowanych w całym województwie opolskim.

Tylko w dwóch gminach powiatu nyskiego w końcu 2016 roku odnotowano nieznaczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych: w gminie Korfantów o 2 podmioty i w gminie Łambinowice o 12 podmiotów, w porównaniu do końca 2015 roku. Biorąc pod uwagę najnowsze dane z końca stycznia 2017 roku, niewielki wzrost, bo o 2 podmioty w stosunku do miesiąca poprzedniego, odnotowano w gminie Skoroszyce.

Biorąc pod uwagę klasę wielkości podmiotów z terenu powiatu nyskiego, zdecydowanie dominują te, zatrudniające do 9 pracowników i stanowią niemal 96% ogółu. Podmioty w największej klasie wielkości nie funkcjonowały na terenie powiatu.

Najwięcej podmiotów w powiecie nyskim, według stanu na koniec stycznia 2017 roku, prowadzi działalność związaną z handlem i naprawami /26,9%,/ budownictwem /13,2%/ oraz z obsługą rynku nieruchomości /9,7%/.

*wg rejestru REGON z końca stycznia 2017 r.

There are over 13 582 business entities in the district of Nysa*

95% of the entities in the district and the Opolskie province and private businesses. Entities registered in the district constitute 14% of all the businesses registered in the province.

Only two communes in the district recorded an increase in the number of business entities by the end of 2016 – by 2 in the Korfantów commune and by 12 in the Łambinowice commune. The latest data from January 2017 show a slight increase in the Skoroszyce commune (by 2 entities).

96% of all the business entities in the district of Nysa are those employing up to 9 people. There are no large business entities registered in the district.

Most entities in the district of Nysa are undertaking activities within the area of trade and maintenance (26,9%), construction (13,2%) and real estate (9,7%).

The average monthly wage both in the district of Nysa and in the Opolskie province is on an increase. By the end of 2015 the average gross monthly wage in the district of Nysa was 3337.24 PLN which was 109.83 PLN more than in 2014.

*according to REGON registry from 2017.

Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze Regon w 2015 r.

	Powiat	Gmina
Ogółem	13746	6793
w tym w sektorze: rolniczym	311	68
przemysłowym	1266	580
budowlanym	1830	752
na 10 tys. ludności	989	1177
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą na 10 tys. ludności	717	856

Stopa bezrobocia w powiecie nyskim w latach 2013-2016 /wg stanu na koniec roku/

	POLSKA	WOJ. OPOLSKIE	POWIAT NYSKI
XII 2013	13,4%	14,2%	20,3%
XII 2014	11,4%	11,8%	16,8% ⁷
XII 2015	9,8%	0,2%	14,3%
XII 2016	8,3%	9,0%	12,0%

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto, zarówno w powiecie nyskim, jak i w województwie opolskim, sukcesywnie wzrasta. Na koniec roku 2015 w powiecie nyskim przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto wyniosło 3337,24 zł, czyli o 109,83 zł więcej niż w roku 2014.

W powiecie nyskim obserwowana jest spadkowa tendencja stopy bezrobocia. Na koniec 2016 roku w powiecie nyskim stopa bezrobocia osiągnęła wartość 12,0%, to o 2,3 punktu procentowego mniej niż na koniec roku 2015 i aż o 8,3 punktów procentowych mniej niż w analogicznym okresie 2013 roku. Najniższą stopę bezrobocia w 2016 roku w powiecie nyskim odnotowano w październiku, osiągnęła ona wówczas poziom 11,3%. Niestety stopa bezrobocia powiatu nyskiego nadal jest wyższa od wojewódzkiej i krajowej.

The rate of unemployment in the district of Nysa is falling. At the end of 2016 unemployment rate in the district of Nysa was 12%, which is 2.3 percentage points less than at the end of 2015 and 8.3 percentage points less than in the analogical period of 2013.

The lowest unemployment rate in 2016 in the district of Nysa was recorded in October (11.3%). Unfortunately unemployment rate in the district of Nysa is still higher than the one in the Opolskie province and the national average.

Bioagra - zakład w Goświnowicach. Foto: Andrzej Kucharczyk

Firma HTL w Głucholazach
Foto: Andrzej Kucharczyk

Szpital w Nysie. Hospital in Nysa. Foto: Monika Kucharczyk

OCHRONA ZDROWIA

Healthcare

Szpital w Nysie. Hospital in Nysa. Foto: Monika Kucharczyk

Zespół Opieki Zdrowotnej w Nysie

- samodzielny publiczny zakład opieki zdrowotnej i zarazem największy zakład w ok. 138 tys. powiecie nyskim. Jest to nowocześnie zarządzana placówka ochrony zdrowia, uznana zarówno przez pacjentów, jak i środowisko medyczne, nie tylko poprzez posiadane certyfikaty krajowe i zagraniczne.

Szpital Powiatowy w Nysie jest szpitalem wielospecjalistycznym, posiadającym 16 oddziałów, zabezpiecza nie tylko powiat nyski (138 tys. mieszkańców), prudnicki (80 tys. mieszkańców) oraz część powiatu brzeskiego (Grodków - 30 tys. mieszkańców), ale także mieszkańców województwa opolskiego, śląskiego i dolnośląskiego.

Szpital w Nysie posiada, pierwsze w kraju, lądowisko wybrane na dachu Szpitala dla helikopterów sanitarnych wg unijnego systemu „od łóżka do łóżka”, czynne całodobowo i jest ważnym centrum ratownictwa w południowo - zachod-

Health Care Centre in Nysa

- public health care centre, the largest in the district of Nysa with its 138,000 inhabitants. It is a modern, well equipped centre praised by patients and medical practitioners. The centre has many national and international certificates.

The District Hospital in Nysa has 16 wards and provides medical services and assistance for the district of Nysa (138,000 inhabitants), the district of Prudnik (80,000 inhabitants) and part of the district of Brzesko (Grodków with 30,000 inhabitants) as well as for inhabitants of Opolskie, Śląskie and Dolnośląskie Provinces.

The hospital in Nysa is the first in the country to have a roof helipad for sanitary helicopters build according to

Pracownia tomografii komputerowej. *Computed tomography*. Foto: Monika Kucharczyk

niej części województwa opolskiego. Transgraniczne położenie Szpitala stwarza współpracę z jednostkami medycznymi zlokalizowanymi w Czechach, poprzez wspólne pozyskiwanie środków unijnych, szkoleń białego personelu i zabezpieczanie stanów zagrożenia życia w pasie transgranicznym.

W 2001 roku uruchomiono jako pierwszy w kraju Szpitalny Oddział Ratunkowy wraz z blokiem operacyjnym, Oddziałem Anestezjologii i Intensywnej Terapii i centralną sterylizacją.

Niezwykle istotny z punktu widzenia zdrowia i życia pacjentów jest nowoczesny Oddział Ratunkowy. Lokalizacja lądowiska na dachu oddziału łóżkowego Szpitala w Nysie, często umożliwia przyjęcie chorego do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego bez pośrednictwa środków transportu drogowego. Do Szpitalnego Oddziału Ratunkowego należy również diagnostyka obrazowa z tomografią komputerową i rezonansem magnetycznym, diagnostyka laboratoryjna z pracownią koagulopatii oraz diagnostyka endoskopowa z możliwością leczenia krwawień z przewodu pokarmowego. Pracownie czynne są całodobowo i zabezpieczone przez pracowników

EU ‘bed to bed’ patient transportation system. It operates 24/7 and is an important point of emergency rescue services in the south west of the Opolskie Province. The hospital’s location makes it possible to cooperate with other hospitals in the Czech Republic in obtaining EU funding, staff training and securing cover for patients with life threatening conditions.

In 2001 the first Emergency Room with surgical ward, anaesthesia, intensive care and central sterilising.

This modern Emergency Room is crucial for saving patients life and health as with the use of helipad it enables patient admission without using an ambulance. The Emergency Room in Nysa is also equipped in medical imaging system including computed tomography, magnetic resonance imaging, laboratory diagnostics with coagulopathy lab and endoscopic diagnostics that enables treating digestive tract bleedings. All laboratories are open 24/7 and op-

Szpital w Nysie - lądowisko dla śmigłowców. Hospital in Nysa - helicopter landing pad. Foto: Monika Kucharczyk

Pracownia rezonansu magnetycznego. *Magnetic resonance imaging.* Foto: Monika Kucharczyk

medycznych dyżurujących i posiadających odpowiednie kwalifikacje i certyfikaty.

W 2011 roku miało miejsce otwarcie nowoczesnego 5-kondygnacyjnego obiektu, tym razem zrealizowanego ze środków Unii Europejskiej. Szpital dysponuje nowoczesną aparaturą i sprzętem medycznym oraz zatrudnia dobrze wykształconą i doświadczoną kadrę lekarzy specjalistów, w tym również profesorów akademickich oraz pielęgniarek ze specjalizacjami, co gwarantuje profesjonalną opiekę nad pacjentem na wysokim poziomie i świadczenie usług na najwyższym poziomie.

Mimo, iż szpital jest powiatowy, to prowadzi działalność ponadregionalną. Posiada II poziom referencyjności, między innymi na oddziale intensywnej opieki medycznej, któryabezpiecza pacjentów z naszego województwa i ościennych oraz II poziom referencyjności na oddziale ginekologiczno - położniczym, neonatologicznym oraz intensywnej terapii i na szpitalnym oddziale ratunkowym. Ważną rolę odgrywa

erated by medical staff with the relevant qualifications and certifications.

The modern 5 storey building was open in 2011. Its erection was financed by EU funds. It has modern medical equipment and professional, experienced doctors including university professors and specialised nurses, which guarantees top level of care and services.

The District Hospital in Nysa provides transregional services. With a high referential level (level II) its Emergency Room provides services for patients from the entire province. It also has a top quality labour and delivery, neonatology and intensive care units.

Around 70% of all endoscopic procedures are performed in the surgical ward. It is worth to mention that

Oddział Ratunkowy. *The Emergency Room.* Foto: Monika Kucharczyk

oddział chirurgiczny, na którym w 70 proc. wykonywane są zabiegi endoskopowe. Mając na uwadze innowacyjność placówki warto wspomnieć, iż co cztery lata dokonywana jest wymiana sprzętu medycznego, w szczególności w zakresie sprzętu endoskopowego. Na terenie szpitala znajduje się rezonans magnetyczny.

Od kilku lat Szpital jest nieustannie rozbudowywany i do- posażony w nowoczesny sprzęt diagnostyczny i operacyjny, w większości endoskopowy i odpowiada najwyższym standardom europejskim, zapewniając pacjentom poczucie bezpieczeństwa, komfort pobytu oraz usługi na najwyższym poziomie. Prowadzimy specjalizacje lekarzy i rezydentów, praktyki odbywają studenci Akademii Medycznych, Politechniki, Akademii Wychowania Fizycznego. Szpital jest bazą dydaktyczną dla Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Nysie, która kształci studentów na 12 kierunkach, w systemie dziennym i zaocznym jest to ok. 5 tys. studentów.

O wysokiej jakości usług medycznych świadczą uzyskane certyfikaty: certyfikat jakości ISO 9001:2008, certyfikat jakości ISO 14001 -2004 (System Zarządzani Środowiskowego) oraz certyfikat jakości ISO 22000 - 2005 (System Zarządzania Bezpieczeństwem Żywności).

medical equipment is upgraded every four years, especially endoscopic one. The hospital also uses magnetic resonance equipment.

The hospital is continuously modernised and the building extended. The equipment is upgraded on a regular basis – especially diagnostic and surgical one, mostly endoscopic and it matches highest European standards, ensuring highest levels of safety, comfort and services for its patients.

The hospital has a number of doctors currently completing their medical specialisations and residents. It provides internships for students of Medical Academies, Technical Universities and Academies of Physical Education and a didactic centre for students of the University of Applied Science in Nysa (around 5000 students).

The highest quality of medical services provided is confirmed by many certificates:
ISO 9001:2008 (Quality Management System), ISO 14001 -2004 (Environmental Management System) and ISO 22000 - 2005 (Food Safety Management System).

Szpital w Nysie. Hospital in Nysa. Foto: Monika Kucharczyk

Szpital w Głucholazach. Hospital in Głucholazy. Foto: Monika Kucharczyk

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ZOZ w Głucholazach

prowadzi działalność w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych w pięciu oddziałach szpitalnych oraz w ośmiu poradniach specjalistycznych.

W ramach SP ZOZ funkcjonuje Zakład Opiekuńczo – Leczniczy oraz Dzienny Dom Opieki Medycznej, świadczący dzienną opiekę medyczną i rehabilitacyjną dla seniorów i osób niesamodzielnych.

W strukturach jednostki funkcjonują również pracownie: Fizykoterapii, RTG oraz Laboratorium, które pracują na rzecz oddziałów szpitalnych i poradni oraz świadczą usługi na rzecz innych jednostek służby zdrowia.

Oddziały szpitalne funkcjonujące w ramach SP ZOZ:

- oddział chorób wewnętrznych,
- oddział pulmonologiczny z pododdziałem chemioterapii,
- oddział psychosomatyczny,
- oddział psychiatryczny,
- oddział rehabilitacji kardiologicznej,
- izba przyjęć,
- zakład opiekuńczo-leczniczy.

W ramach SP ZOZ funkcjonuje również Dzienny Dom Opieki Medycznej. Opieką w DDOM objęte są osoby, których stan zdrowia nie pozwala na pozostanie wyłącznie pod opieką podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej, a jednocześnie nie wymagają całodobowego nadzoru lekarskiego i pielęgniarskiego realizowanego w trybie stacjonarnym. Opieką medyczną objęci są chorzy w wieku od 65 r.ż., którzy ze względu na stopień niepełnosprawności wymagają kompleksowej opieki pielęgniarskiej, rehabilitacji ruchowej z terapią zajęciową oraz opieki geriatrycznej. Również opiekunowie pacjentów korzystają z programów edukacyjnych.

Public Medical Centre ZOZ in Głucholazy

provides medical services for five hospital wards and eight specialist clinics.

The centre includes Health Care Centre and an Adult Day Care Centre, providing medical care and rehabilitation for elderly and those who have significant difficulties coping with the required activities of daily living.

The centre also provides physiotherapy, x-rays and laboratories servicing the hospital and other health services centres.

The main hospital units operating within the centre are:

- internal medicine department,
- pulmonology unit with chemotherapy sub-unit,
- psychosomatic unit,
- psychiatric unit,
- cardiac rehabilitation unit,
- emergency room,
- Health Care Centre.

The Adult Day Care Centre provides health and care services for those too ill to rely solely on basic healthcare provided by the standard health clinics, but at the same time not requiring a 24/7 doctor's supervision in a hospital. The centre provides services for patients over 65 who require skilled nursing as well as physical and occupational therapies and geriatric care.

Those caring for elderly at home are also provided with a variety of educational programmes on specifics of caring about elderly, activities that help in preventing increasing dependence and support health education as well as counselling on providing care and treatments for their elderly dependants.

Szpital MSWiA w Głucholazach. *Hospital of Ministry of the Interior and Administration in Głucholazy*. Foto: Andrzej Kucharczyk

cyjnych mających na celu zapoznanie ze specyfiką opieki nad seniorami.

Zespół funkcjonujących w ramach SP ZOZ w Głucholazach poradni realizuje świadczenia w zakresach chirurgii ogólnej, chorób układu krążenia, chorób układu oddechowego, położnictwa i ginekologii, chorób oczu, otolaryngologii, z zakresu chorób psychicznych dla dorosłych i dzieci oraz terapii uzależnień. Świadczenia realizowane są przez zespół lekarski posiadający wieloletnie doświadczenie oraz dysponujący odpowiednią bazą diagnostyczną, co umożliwia kontynuację opieki nad pacjentami hospitalizowanymi na naszych oddziałach w ramach kompleksowej opieki medycznej.

A number of health clinics cooperating as part of SP ZOZ in Głucholazy provides the following services: general surgeries, cardiovascular diseases treatments, respiratory diseases treatments, ophthalmic diseases treatments, ENT, psychological treatments for adults and children and addiction treatment.

All treatments are provided by a team of doctors with many years of experience and with a modern diagnostic base at their disposal. This enables for care to continue during hospitalisation and after and for providing a comprehensive health care service.

SP ZOZ w Głucholazach posiada już po raz trzeci Certyfikat Jakości w Ochronie Zdrowia nr 2016/5 przyznany przez Ministra Zdrowia.

Obok ZOZ w Nysie i Głucholazach na terenie powiatu nyskiego funkcjonują również:

- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Głucholazach,
- Nyskie Centrum Sercowo-Naczyniowe utworzone w ramach Polsko-Amerykańskich Klinik Serca,
- Opolskie Centrum Rehabilitacji w Korfantowie.

SP ZOZ in Głucholazy was awarded three times with a Health Care Quality Certificate No. 2016/5 issued by the Ministry of Health

Other medical centres providing services for the population of the Nysa district are:

- Independent Public Health Care Centre and Specialist Hospital of Ministry of the Interior and Administration in Głucholazy,
- Cardiovascular Centre in Nysa – part of American Heart of Poland
- Rehabilitation Centre in Korfantów.

Oddział szpitalny w Paczkowie. Hospital in Paczków. Foto: Andrzej Kucharczyk

Most Kościuszki w Nysie. Kościuszko Bridge in Nysa. Foto: Monika Kucharczyk

BEZPIECZEŃSTWO

Safety

Tama na Jeziorze Nyskim. Dam on Lake Nyskie. Foto: Andrzej Kucharczyk

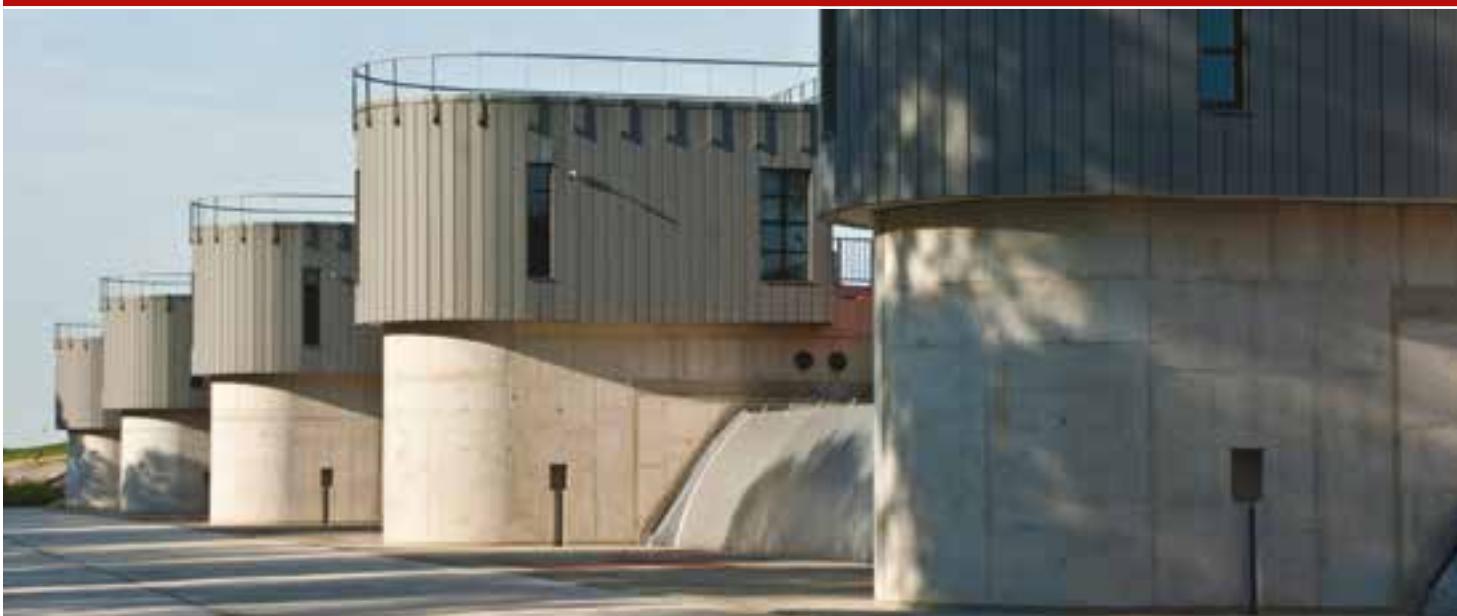
W latach 2009-2016 Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej we Wrocławiu dokonał przy udziale środków unijnych modernizacji zbiornika wodnego Nysa w zakresie bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Warta blisko 444 mln zł inwestycja była niezwykle ważna w kontekście bezpieczeństwa nie tylko mieszkańców Nysy ale również całej doliny rzeki Nysy Kłodzkiej, a więc mieszkańców miast takich jak Lewin Brzeski, Brzeg, Oława czy Wrocław. Dzięki przeprowadzeniu tak ogromnego przedsięwzięcia, jakim była przebudowa i udrożnienie przeciwpowodziowe rzeki Nysy Kłodzkiej oraz modernizacja budowli i urządzeń zbiornikowych, bezpośrednią ochroną przeciwpowodziową objętych zostało ok. 52 tys. mieszkańców Nysy i okolic, zamieszkujących obszar o powierzchni blisko 22 tys ha, pośrednią zaś ok. 728 tys. mieszkańców zamieszkuujących obszar blisko 73 tys. ha. O wielkości inwestycji świadczą również inne liczby:

Between 2009 and 2016 the Regional Water Management Authority in Wrocław supervised a modernisation of a man-made lake in Nysa to minimise the risk of flooding.

The modernisation was possible thanks to funds from European Union and costed over PLN 444 million. This investment was crucial to ensure safety of inhabitants of Nysa and entire Valley of the Nysa River and towns like Lewin Brzeski, Brzeg, Oława or Wrocław. This major undertaking of dredging and clearing of obstacles on the Nysa River as well as modernising and constructing water basins created flood alleviation measures and enabled flood prevention for over 52,000 inhabitants of Nysa living in an area covering 22,000 hectares and indirectly for a population of over 728,000 in an area of 73,000 hectares. Other important numbers:

Nowa pompownia na Jeziorze Nyskim. *New pumping station on Lake Nyskie*. Foto: Andrzej Kucharczyk

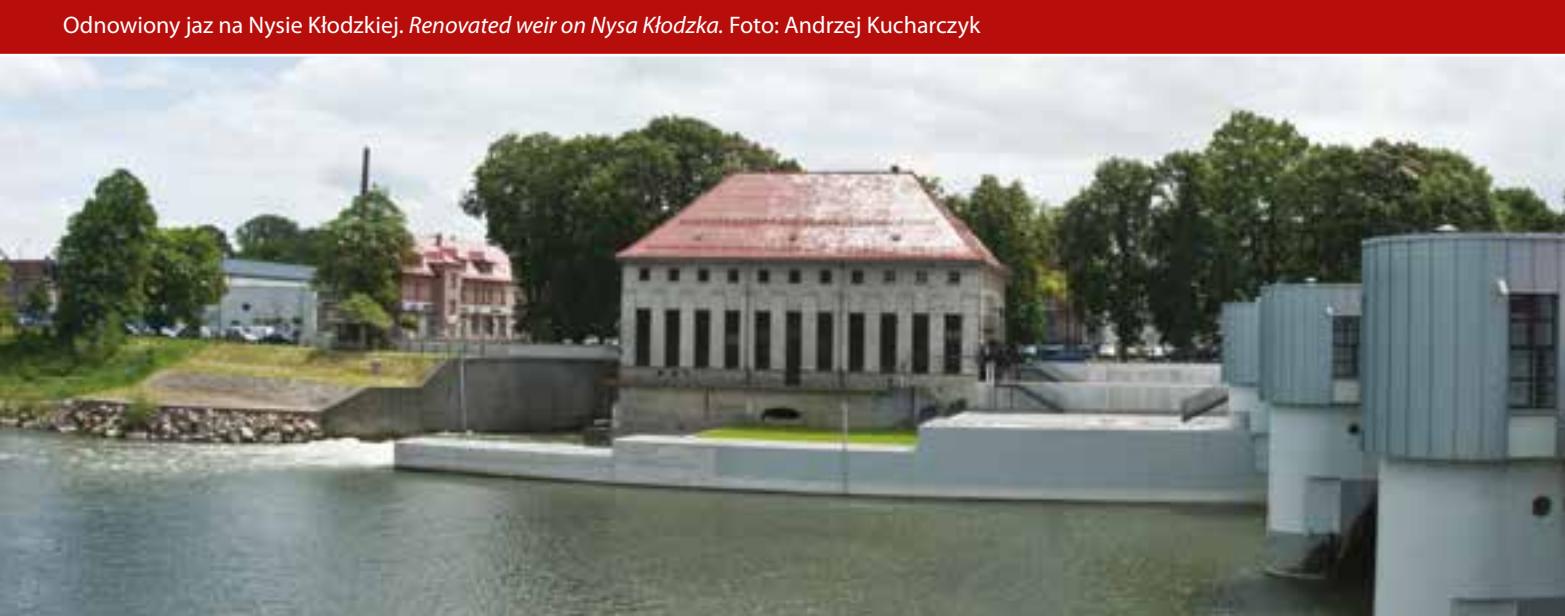

Nowy stopień wodny na Nysie Kłodzkiej. *New water stage on Nysa Kłodzka.* Foto: Andrzej Kucharczyk

- przed realizacją projektu korytem rzeki Nysy Kłodzkiej w Nysie możliwe było bezpieczne przepuszczanie $\approx 150 \text{ m}^3/\text{s}$. Po przebudowie brzegów i jazów wartość ta wzrosła do $400 \text{ m}^3/\text{s}$ poprzez zwiększenie szerokości koryta i usunięcie występujących lokalnie odsypisk i pozostałości starych obiektów;
- dzięki upustom dennym i obniżonym progom, zrzut wyprzedzający w ilości $400 \text{ m}^3/\text{s}$ będzie możliwy przez 48 h (dotychczas 8 h), przez co zwiększy się rezerwa powodziowa zbiornika;
- regulacja koryta rzeki na długości ok. 10 km objęła 3,7 km wałów przeciwpowodziowych, 2,88 km murów przeciwpowodziowych, 20 km regulacji brzegów.

- before the investment the safe flow of the Nysa river was around 150 cubic meters per second, while after dredging and removing obstacles it increased to 400 cubic meters per second;
- building bottom outlets and lowering barrages enables a water discharge of 400 cubic meters per second to last for 48 hours (and not 8 hours as before) which increases a water reserve of overflow basins;
- regulating around 10 kilometres of riverbed included building around 10 kilometres of levees, 2,88 kilometres of flood walls and 20 kilometres of embankments.

Odnowiony jaz na Nysie Kłodzkiej. *Renovated weir on Nysa Kłodzka.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Nowa obwodnica Nysy. New bypass of Nysa. Foto: Andrzej Kucharczyk

Most Kościuszki w Nysie. Nysa – Kościuszko Bridge. Foto: Monika Kucharczyk

W ramach modernizacji budowli i urządzeń zbiornikowych oraz budowy nowych dokonano m.in. modernizacji zapory czołowej zbiornika, modernizacji pompowni Zwierzyniec, zapory bocznej i pompowni Siestrzechowice wraz z budową mostu drogowego, budowy budynków w obrębie zapory czołowej zbiornika Nysa, budowy przepławek dla ryb, przebudowy budowli zrzutowej zapory czołowej zbiornika wodnego Nysa wraz z mostem technologicznym.

Obok najważniejszej korzyści wynikającej z realizacji inwestycji czyli eliminacji zagrożenia wystąpienia awarii zbiornika Nysa, warto podkreślić fakt dokonania usprawnienia zarządzania obiektami zbiornika i w korycie poniżej zapory Nysa poprzez automatyzację systemu sterowania pozwalającą na zdalne monitorowanie i sterowanie pracą obiektów. Nie bez znaczenia dla mieszkańców powiatu nyskiego jest także stworzenie wokół zbiornika i wzdłuż rzeki poniżej zbiornika łącznie 43 km dróg technologicznych i ścieżek pieszo-rowerowych.

Starosta Nyski jest pomysłodawcą prawdopodobnie jedyną w Polsce „alei magnolii”. Na odcinku 2,5 km, wzdłuż wałów jeziora, przy drodze w kierunku Siestrzechowic posadzono 250 magnolii – 12 odmian formy drzewiastej. Wiosną magnolie rozkwitną we wszystkich możliwych dla tego gatunku kolorach – od białych, poprzez różowe, kremowe, żółte, fioletowe, aż po tzw. wstępowe, czyli wielokolorowe.

Tama na Jeziorze Nyskim. Dam on Lake Nyskie. Foto: Andrzej Kucharczyk

Flood preventing measures included modernising the existing retention basins and building new ones, modernising the dam and pump-room in Zwierzyniec, side dam and pump-room in Siestrzechowice as well as building a road bridge, service buildings on a dam in Nysa, building fish passes and modernising the technology.

The investment meant a significant reduction of a risk of flooding and also allowed for bringing new efficiencies in managing retention basin below the dam on the Nysa river – above all introduction of automated control systems and remote monitoring. Additional advantage was creating over 43 kilometres of foot and cycle paths all around the retention basin.

Starost of Nysa initiated creating the first Polish ‘Magnolia Alley’. Over 250 magnolias were planted along the embankments, by the road towards Siestrzechowice. In the spring all 12 species will bloom with white, pink, cream, yellow, purple and multicoloured flowers.

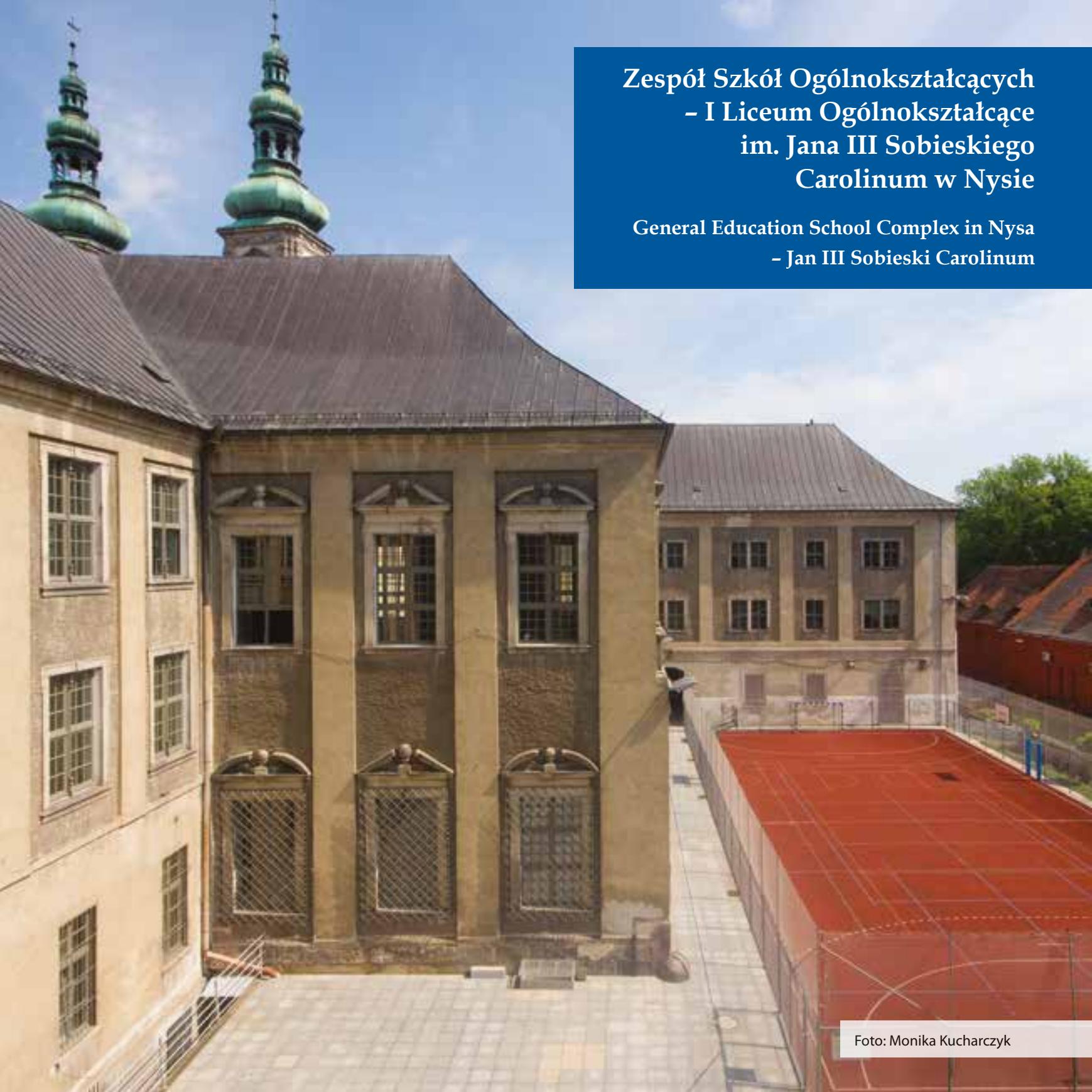

Budynek Carolinum w Nysie. *Carolinum building in Nysa.* Foto: Monika Kucharczyk

OFERTA EDUKACYJNA

Education

Zespół Szkół Ogólnokształcących
- I Liceum Ogólnokształcące
im. Jana III Sobieskiego
Carolinum w Nysie

General Education School Complex in Nysa
- Jan III Sobieski Carolinum

Foto: Monika Kucharczyk

Biblioteka. Library. Foto: Monika Kucharczyk

Szkoła szczerzy się wysokim poziomem nauczania potwierdzanym średnio 95% zdawalnością egzaminu maturalnego. Uczniowie I LO Carolinum są laureatami wielu prestiżowych konkursów i olimpiad z każdej dziedziny wiedzy. Za swoje osiągnięcia otrzymują stypendia m.in. Stypendium Prezesa Rady Ministrów, Stypendium Ministra Edukacji Narodowej, Stypendium Marszałka Województwa Opolskiego, Stypendium Starosty Nyskiego, a nierzadko też indeks na wyższą uczelnię. W marcu 2017 r. nyskie Carolinum otrzymało Certyfikat za jakość kształcenia uczniów, którzy podjęli dalszą edukację na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu oraz za wysoki wskaźnik ich sukcesów podczas studiów.

W szkole funkcjonuje pięć pracowni komputerowych. Sale lekcyjne wyposażone są w nowoczesne środki audiowizualne oraz tablice multimedialne. Wdrożony został projekt E-szko-

Upper Secondary School No. 1 in Nysa is a school with secondary school leaving examinations pass rate of 95%.

Pupils are the laureates of many prestigious competitions and receive a variety of scholarships. In march 2017 the school received a 'Certificate of quality in education' from a Wrocław University of Environmental and Life Sciences in recognition of notable successes of the graduates during their studies.

The school has five computer labs and classrooms with modern audiovisual equipment and multimedia boards. It also introduced E-school solutions enabling students to access electronic educational materials. Digitalised library

ła, który umożliwia uczniom dostęp do materiałów edukacyjnych w formie elektronicznej oraz wykorzystanie nowoczesnych środków dydaktycznych w trakcie lekcji. Skomputeryzowana biblioteka z dostępem do Internetu zapewnia bogaty księgozbiór obejmujący pełny kanon lektur, literaturę popularno-naukową oraz szeroki wachlarz nowości wydawniczych. Trzy sale gimnastyczne, siłownia i boisko wielofunkcyjne zapewniają uczniom uprawianie wielu dyscyplin sportowych. Atrakcją szkoły jest jedyna w Nysie sekcja mażoretek oraz strzelnica, przy której działa koło strzeleckie i łucznicze. Dla uczniów klas pierwszych szkoła oferuje sprofilowane oddziały z przedmiotami o rozszerzonym zakresie m.in. profil matematyczno-fizyczny, biologiczno-chemiczny, humanistyczny, językowy, geograficzno-językowy.

Plenerowa siłownia. *Outdoor gym*. Foto: Monika Kucharczyk

with a fast broadband offers a vast collection of books including set texts, popular science literature and recently published books.

Three sports halls, gym and playing field enable students to play a variety of sports. There is a team of majorettes and a shooting range with a shooting and archery teams.

The school offers extended curricula to match students' interests, including maths and physics, chemistry and biology, humanistic, geography and foreign languages.

Aula. Foto: Monika Kucharczyk

**Zespół Szkół i Placówek
Oświatowych
im. Emila Godlewskiego w Nysie**

Emil Godlewski School Complex in Nysa

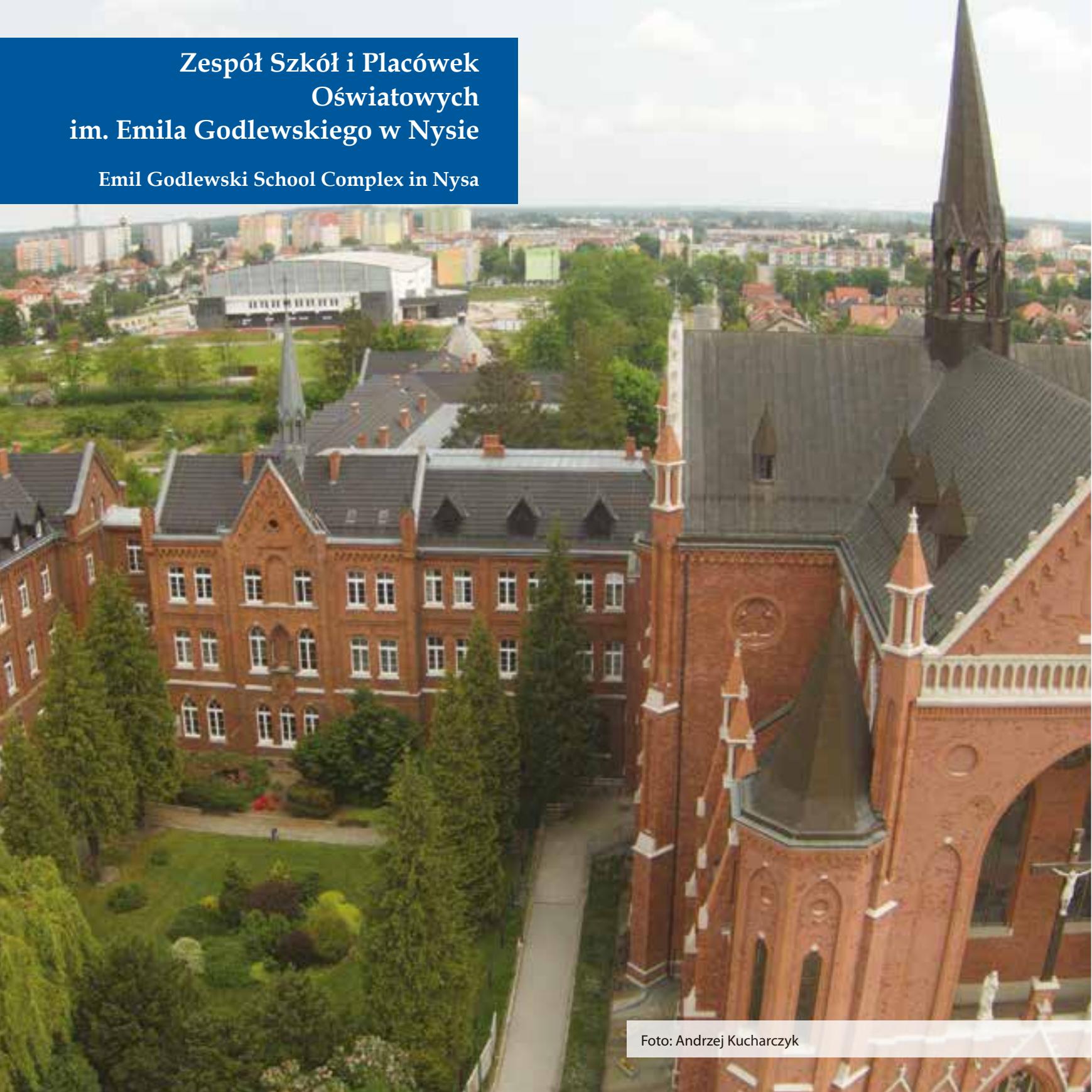

Foto: Andrzej Kucharczyk

Brama wewnętrzna i dolny korytarz. *Internal gate and lower corridor.* Foto: Monika Kucharczyk

Zespół kształci młodzież w II Liceum Ogólnokształcącym w Nysie i Technikum nr 2. Ponad dwudziestoletnie doświadczenie w prowadzeniu II Liceum Ogólnokształcącego pozwoliło kadrze szkoły wypracować zarówno ciekawą ofertę edukacyjną, jak i formy pracy pozwalające na osiąganie dobrych efektów kształcenia. Liczne projekty prowadzone samodzielnie bądź we współpracy ze szkołami wyższymi, sesje popularno-naukowe, debaty, akcje obywatelskie, organizacja powiatowych konkursów przedmiotowych pozwalają na rozwijanie kreatywności, umiejętności organizacyjnych i komunikacyjnych uczniów oraz pogłębianie ich zainteresowań. Technikum nr 2 z kolei oferuje kształcenie w zawodach: technik informatyk, technik weterynarii, technik technologii żywności, technik żywienia i usług gastronomicznych, technik rolnik, kelner, technik hodowca koni. Specjalistyczne pracownie przedmio-

Complex includes Upper Secondary School No. 2 and Technical Secondary School No. 2. The Upper Secondary school was established over 20 years ago and offers a modern ways of teaching and ways of working including independent projects and programmes organised in cooperation with universities, debates, civic actions and organising various educational competitions. All those activities allow for developing creativity, organisational skills and communication skills of students.

Technical Secondary School No. 2. offers the following courses: IT technician, veterinary technician, food technologist, farming technician, waiter and horse breeding technician. Classrooms with specialistic equipment and modern laboratories enable students to prepare well for

tów zawodowych i laboratoria wyposażone w unikalne pomoce naukowe pozwalają na dobre przygotowanie do podjęcia pracy zawodowej. Wysoka zdawalność egzaminu maturalnego w obu typach szkół daje możliwość kontynuowania kształcenia na poziomie szkół wyższych. Współpraca z Uniwersytetem Opolskim, Politechniką Opolską oraz Uniwersytetem Przyrodniczym we Wrocławiu owocuje wspólnymi konferencjami naukowymi, daje możliwość korzystania z wykładów, zajęć warsztatowych i laboratoryjnych. Kształcenie zawodowe uzupełniają wycieczki dydaktyczne do zakładów produkcyjnych i specjalistycznych gospodarstw rolnych, lecznic weterynaryjnych, zakładów przetwórczych. W roku szkolnym 2017/2018 Zespół Szkół i Placówek Oświatowych w Nysie zamierza wyjść z propozycją kształcenia w Szkole Branżowej I Stopnia nr 2 w Nysie w zawodzie wędliniarz oraz ogrodnik. W ramach kształcenia ustawniczego w Zespole organizowane są kursy kwalifikacyjne dodatkowe m.in. pielęgniarki, weterynaryjny i inne uzupełniające: florystyczny, zdobienia potraw, kombajnisty, nauki jazdy samochodem i ciągnikiem.

Widok od strony ogrodu. *View from the garden.* Foto: Andrzej Kucharczyk

their professional careers. High secondary school leaving examinations pass rate in both schools enables students to continue with tertiary education.

Cooperation with Universitas Opoliensis, Opole University of Technology and Wrocław University of Environmental and Life Sciences results in many scientific conferences, lectures, workshops and laboratory sessions.

Education is complemented by field trips to production sites, farms, veterinary centres and processing plants. During the school year 2017/2018 the School Complex aims to introduce a gardener and butchers courses at the Specialist I Degree School No. 2 in Nysa.

As part of continuing education the School Complex organises qualifying courses in nursing, veterinary and as a florist, in decorating cuisines and driving licence courses.

Foto: Andrzej Kucharczyk

**Centrum Kształcenia Zawodowego
i Ustawicznego w Nysie**

Centre of Vocational and Continuing
Education in Nysa

Warsztat samochodowy. Car workshop. Foto: Andrzej Kucharczyk

Centrum oferuje kształcenie w Technikum nr 1 w Nysie w zawodach: technik elektryk, technik mechatronik, technik mechanik, technik pojazdów samochodowych, technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej, technik organizacji reklamy, technik grafiki i poligrafii cyfrowej, technik technologii drewna, technik chłodnictwa i klimatyzacji. W ramach Szkoły Branżowej I Stopnia nr 1 w Nysie uczniowie mają do wyboru kształcenie w zawodach: mechanik pojazdów samo-

Centre offers the following courses at Technical Secondary School No. 1 in Nysa: electrician, mechatronics technician, mechanical technician, vehicle technician, renewable energy technician, advertising technician, digital printing technician, wood technology technician and air conditioning technician.

Pracownia mechaniki. Laboratory mechanics. Foto: Andrzej Kucharczyk

Pracownia robotyki. *Robotics lesson*. Foto: Andrzej Kucharczyk

chodowych, mechanik motocyklowy, kierowca mechanik, elektromechanik pojazdów samochodowych, elektryk, mechatronik, operator obrabiarek skrawających, ślusarz, stolarz, monter sieci i instalacji sanitarnych. Centrum oferuje również uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim naukę zawodu monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie w Szkole Branżowej I Stopnia nr 4 Specjalnej w Nysie.

CKZiU w Nysie jest na bieżąco rozbudowywane i modernizowane, co zapewnia kształcenie zawodowe na najwyższym poziomie. Na jakość kształcenia wpływ ma również realizacja projektów edukacyjnych EFS, dzięki którym baza dydaktyczna Centrum jest stale wzbogacana i unowocześniana. Poprzez wymianę w całości parku maszynowego, stworzono szereg nowych pracowni wyposażając je w najnowsze technologie. Szeroki wachlarz kształcenia możliwy jest dzięki wiedzy i umiejętnościom wysoko wykwalifikowanej kadry pedagogicznej, która teoretycznie przygotowuje młodzież do pracy w zawodzie oraz dzięki praktycznemu kształceniu odbywającemu się w Centrum Kształcenia Praktycznego w specjalistycznych pracowniach: obróbki mechanicznej, obrabiarek c-n-c, zintegrowanego kształcenia w zakresie obróbki ręcznej i mechanicznej, aparatów i urządzeń elektrycznych, elektrotechniki, instalacji elektrycznej, spawalniczej, eksploatacji pojazdów samochodowych, naprawy pojazdów samochodowych, naprawy nadwozi pojazdów samochodowych, elektrotechniki pojazdów samo-

Specialist I Degree School No. 1 in Nysa students can gain qualifications as: mechanic, electrician, mechatronics specialist, machine tool operator, locksmith, carpenter and plumbing installer.

The Centre also offers building installer/fitter course for students with a mild mental retardation at Special Needs Specialist I Degree School No. 4 in Nysa.

Centre of Vocational and Continuing Education in Nysa is continuously modernised offering vocational education at the highest level.

The Centre realises many educational projects and keeps enriching its student facilities by obtaining new equipment and modern technologies for classrooms and workshops.

The centre prides itself with a highly qualified teaching staff providing both theoretical and practical knowledge about various career paths.

Practical Training Centre provides specialist workshops and machines enabling to put students knowledge to practical use in the following fields: machine tools,

Pracownia mechatroniki. *Mechatronics laboratory.* Foto: Andrzej Kucharczyk

chodowych, komputerowego wspomagania projektowania produkcji i programowania obrabiarek c-n-c, układów elektropneumatycznych, systemów mechatronicznych, obróbki ręcznej, kontroli jakości i grafiki komputerowej.

Dobre przygotowanie merytoryczne pozwala uczniom podejmować praktyki zawodowe i staże w firmach krajowych i zagranicznych, a zdobywanie dodatkowych kwalifikacji na zajęciach pozaszkolnych w formie kwalifikacyjnych kursów zawodowych otwiera uczniom drogę do zdobycia dobrej pracy.

electrotechnics, electrical installations, welding, vehicle exploitation and mechanics, machine programming, quality control and computer graphics.

Excellent educational background enables students to start apprenticeships and trainings in national and international companies and gaining additional qualifications during extracurricular classes helps them to get better jobs.

Sala gimnastyczna. *Gym.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Zespół Szkół Technicznych w Nysie

Technical Secondary Schools Complex in Nysa

Foto: Monika Kucharczyk

Pracownia nauki fryzjerstwa. Hairdressing science workshop. Foto: Monika Kucharczyk

Zespół tworzą Technikum nr 4 w Nysie, Szkoła Branżowa I Stopnia nr 3 w Nysie, Szkoła Branżowa I Stopnia nr 5 Specjalna w Nysie oraz I Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych w Nysie. Technikum nr 4 oferuje kształcenie w zawodach: technik budownictwa (z innowacją pedagogiczną: bezpieczeństwo przeciwpożarowe obiektów), technik robót wykończeniowych w budownictwie, technik architektury krajobrazu (z innowacją pedagogiczną: aranżacja wnętrz zielenią), technik geodeta (z innowacją pedagogiczną: wykorzystanie drona do opracowania ortofotomapy geodezyjnej) oraz technik usług fryzjerskich (z innowacją pedagogiczną: stylizacja wizerunku – manicure hybrydowy). Wszystkie te zawody są odpowiedzią na zapotrzebowanie rynku pracy, który aktualnie intensywnie się rozwija. Wybierając zawód technik budownictwa uczeń nabywa wiedzę i umiejętności z zakresu organizacji i kontroli robót budowlanych, sporządzania kosztorysów i dokumentacji przetargowej oraz organizacji lub wykonywania robót zbrojarskich, murarskich i monterskich. Dzięki kształceniu w zawodzie technik robót wykończeniowych w budownictwie uczeń sprawnie czyta dokumentację techniczną oraz wykonuje projekty wykończenia budynków, dobiera materiały, przeprowadza kontrole jakości wykonania robót i zgodności z dokumentacją techniczną, wykonuje odbiory robót i sprawdza poprawność ich wykonania. Dyplomowany technik geodeta wykonuje oraz opracowuje wyniki pomiarów sytuacyjnych, wysokościowych, realizacyjnych, inwentaryzacyjnych powykonawczych

Complex consists of Technical Secondary School No. 4 in Nysa, Specialist I Degree School No. 3 in Nysa, Special Needs Specialist I Degree School No. 3 in Nysa and Secondary School for Adult Learners in Nysa.

Technical Secondary School No 4 offers the following courses: building technician (including buildings fire safety specialist), finishing works technician – construction, landscape architecture technician (including interior plant décor), surveyor technician (including using drones in creating orthophotomaps) and hairdressing technician (including stylist – hybrid manicure).

All those professions match current demands of the local job market. Our building technicians obtain knowledge in organising construction works, preparing estimates and tender documentation as well as organising and delivering steel fixing, masonry and fitting jobs.

Gaining a qualification as a finishing works technician – construction allows our students to confidently read technical documentation and prepare projects of finishing works, select appropriate building materials, supervise the quality of works and ensuring they match technical specifications and perform construction works acceptance.

Szkolna siłownia. Gym. Foto: Monika Kucharczyk

i kontrolnych. Współdziała z inżynierem geodetą przy prowadzeniu pomiarów satelitarnych. Zawód technik architektury krajobrazu przygotowuje uczniów do inwentaryzacji i opracowania elementów terenów zieleni na potrzeby projektów zagospodarowania obszarów zurbanizowanych i niezurbanizowanych. Uczeń nabywa kwalifikacje do planowania, organizacji i wykonywania prac z zakresu urządzania, pielęgnacji i konserwacji terenów zieleni. Przygotowanie zawodowe technika usług fryzjerskich pozwala na wykonywanie zabiegów na włosach klienta poprzez dobór sposobów, metod, technik i technologii oraz projektowanie fryzur na włosach uwzględniając cechy indywidualne klienta. Absolwent tego kierunku sprawnie zarządza zakładem fryzjerskim. Podczas cyku kształcenia uczeń odbywa praktyki zawodowe w wymiarze od 4 do 8 tygodni – w zależności od wybranego zawodu. Praktyczna nauka zawodu odbywa się w zakładach pracy u pracodawców bądź w centrach kształcenia praktycznego. Absolwenci technikum mają wiele możliwości dalszego rozwoju, od podjęcia pracy zawodowej, poprzez zdobywanie dodatkowych kwalifikacji zawodowych na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, w szkole policealnej, aż po studia wyższe.

Wybierając Szkołę Branżową I Stopnia nr 3 w Nysie uczniowie mogą kształcić się w zawodach: kucharz (z innowacją pedagogiczną pizzera), murarz-tynkarz (z innowacją pedagogiczną: montaż okien dachowych i świetlików), monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie, krawiec (z innowacją pedagogiczną: szycie tapicerki meblowej – kla-

Surveyor technicians measure and process the results of mapping, topographic, inventory and control surveys. Surveyor technicians cooperate with surveyor engineers in performing satellite surveys. Qualifying as a landscape architecture technician allows our students to prepare inventory and elements of green areas for urban and non-urban areas development plans. Students also gain qualifications in planning, organising and maintaining landscapes and gardens.

Our hairdressing technicians are thought how to decide on the right technique, method and technology to design a hairstyle to include individuality of the client. Our graduates are confident in managing hairdressing salons.

All our students spend between 4 and 8 weeks in work placements gaining a practical overview of their chosen profession. All our graduates have many development opportunities – from starting a job after school to gaining additional qualifications and continuing their education at tertiary schools.

At Specialist I Degree School No. 3 in Nysa students can select from the following courses: chef (including pizza maker), bricklayer-plasterer (including roof windows and skylights montage), building fitter and tailor (including sewing furniture upholstery in cooperation with Kler fur

sa patronacka firmy Kler), sprzedawca, fryzjer (z innowacją pedagogiczną: stylizacja wizerunku – manicure hybrydowy) oraz w klasach wielozawodowych. ZST w Nysie oferuje również uczniom z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim naukę zawodu asystent fryzjera oraz kucharz z innowacją pedagogiczną pizzer w Szkole Branżowej I Stopnia nr 5 Specjalnej w Nysie. Nauka w Szkole Branżowej koncentruje się na dużej liczbie godzin zajęć praktycznych, które służą przede wszystkim nabycaniu kompetencji zawodowych potrzebnych w wybranym zawodzie. Praktyczną naukę zawodu uczeń może odbywać w centrach kształcenia praktycznego, w warsztatach szkolnych lub bezpośrednio u pracodawcy. Po zdaniu egzaminu zawodowego i ukończeniu szkoły uczeń otrzymuje świadectwo i dyplom, które dla pracodawcy są podstawą do zatrudnienia. Absolwenci Szkoły Branżowej mogą kontynuować naukę w I Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych w Nysie, a także w szkole branżowej II stopnia.

niture company), seller and hairdresser (including stylist – hybrid manicure). The Complex offers students with a mild mental retardation opportunity to qualify as hairdressing assistant and chef (including pizza maker) at Special Needs Specialist I Degree School No. 5 in Nysa.

Education at Specialist Schools is baked up by many hours of practical classes aiming at increasing competence in the selected profession. Work placements and school workshops give opportunity to put theoretical knowledge into practice.

With a professional qualification and diploma our graduates can get a job or continue their education at Secondary School for Adult Learners in Nysa and at Specialist II Degree Schools.

Pracownia gastronomiczna. *Gastronomic workshop*. Foto: Monika Kucharczyk

A photograph of a large, light-green, multi-story building with a prominent arched entrance. In the foreground, a dark bust of a man is mounted on a tall, dark rectangular pedestal. To the right, a red wooden bench sits on a paved area next to a low stone wall. Large trees with bright green leaves are visible in the background and on the right side of the building.

**Zespół Szkół Ekonomicznych
w Nysie**
Economic Schools Complex in Nysa

Foto: Monika Kucharczyk

Pracownia komputerowa. *Computer lab.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Nauka w przyjaznej atmosferze daje uczniowi możliwość wszechstronnego rozwoju osobowości i dobrego przygotowania do wykonywania wyuczonego zawodu. Dzięki kadrze profesjonalistów i znakomitej bazie dydaktycznej uczniowie ZSE w Nysie zdobywają nagrody oraz wyróżnienia w konkursach i olimpiadach przedmiotowych, zawodach sportowych i konkursach związanych z kształceniem zawodowym. Absolwenci szkoły pracują w niemal wszystkich istniejących przedsiębior-

Economic Schools Complex in Nysa offers a friendly and professional environment for students to develop and gain their qualifications in.

Thanks to professional teachers and modern didactic base our students often gain recognition in various competitions. Our graduates work in most companies in the Nysa area.

Biblioteka. *Library.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Sala konferencyjna. Conference room. Foto: Andrzej Kucharczyk

stwach na terenie Ziemi Nyskiej. Ponadto uczniowie w dużej mierze kontynuują naukę na wyższych uczelniach, głównie ekonomicznych. Aktualnie Technikum nr 3 w Nysie kształci w zawodach: technik ekonomista, technik logistyk i technik hotelarstwa.

Wybierając zawód technik ekonomista uczeń nabywa kwalifikacji z zakresu finansów, księgowości, administracji oraz prawa, co umożliwia mu podjęcie pracy w przedsiębiorstwach, urzędach, biurach, bankach, lub prowadzenie własnej działalności gospodarczej. Wprowadzona w ramach tego zawodu specjalność policyjno-prawna pozwala uzyskać dodatkowe umiejętności z zakresu edukacji policyjno-prawnej, poprzez spotkania mające na celu zapoznanie się z pracą kuratora sądowego, sędziego, radcy prawnego oraz wydziałów w Komendzie Policji, a także z zakresu kursu samoobrony, strzelectwa oraz pływania. Z kolei specjalność menadżer finansowy poszerza wiedzę z zakresu zarządzania finansami w przedsiębiorstwie, samorządach lokalnych i służbach publicznych, oceny ryzyka finansowego oraz podejmowania strategicznych decyzji. Zawód technik logistyk przygotowuje specjalistów w zakresie planowania, zarządzania, organizowania, realizowania i kontrolowania przebiegu procesów logistycznych w branży TSL (transport, spedycja, logistyka), a także w oddziałach logistyki we wszystkich przedsiębiorstwach oraz w samodzielnym prowadzeniu własnej fir-

Most of our students continues their education at universities. Currently Technical Secondary School No 3 in Nysa offers the following courses: economic technician, logistic technician and hospitality technician.

Our economic technicians gain qualifications in finance, bookkeeping, administration and law which enables them to get jobs in various companies, offices, banks, institutions or to start a business.

Introducing a police and legal speciality enables our students to gain additional knowledge about jobs like a probation officer, judge, solicitor, police officer and skills like self-defence, shooting and swimming.

Financial manager speciality offers additional classes on finance management in business, local councils and public services, financial risk evaluation and making strategic decisions.

Logistic technicians are specialists in planning, managing, organising, delivering and controlling logistic processes.

my. W ramach specjalności usługi celne uczniowie zdobywają wiedzę z zakresu służby celnej i granicznej, ruchu wizowego i bezwizowego, transzu towarowego oraz biorą udział w szkoleniu strzeleckim i uczestniczą w zajęciach samoobrony. Zawód technik hotelarstwa przygotowuje do profesjonalnej obsługi gościa hotelowego i daje możliwość zatrudnienia w hotelach, zajazdach, zakładach uzdrowiskowych, ośrodkach wypoczynkowych, pensjonatach oraz kwaterach prywatnych.

As part of customs services specialisation students are provided with additional information on customs boarder guard, visas and visa-free regime and take part in self-defence and shooting training.

Hospitality technician course teaches students how to offer professional service to hotel guests.

Boisko szkolne. *School court*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Zespół Szkół i Placówek
Artystycznych w Nysie

Art Schools and Institutions Complex in Nysa

Prace uczniów szkoły. *Work school students.* Foto: Monika Kucharczyk

Zespół prowadzi dla dzieci i młodzieży kształcenie plastyczne w Liceum Plastycznym w Nysie, Ogólnokształcącej Szkole Sztuk Pięknych w Nysie, Ognisku Artystycznym w Nysie z filią w Głuchołazach i Paczkowie.

Szkoły plastyczne swoją ofertę kierują do uczniów uzdolnionych plastycznie, zainteresowanych grafiką komputerową, fotografią, rysunkiem, malarstwem, rzeźbą. Wykwalifikowana kadra pedagogiczna prowadząca zajęcia w dobrze wyposażonych pracowniach w specjalistyczny sprzęt kieruje rozwojem

Art Schools and Institutions Complex in Nysa offers art education at Art Secondary School in Nysa, General Art School in Nysa and art workshops held in Nysa, Głuchołazy and Paczków.

Art Schools in Nysa offer the following courses: computer graphics, photography, drawing, painting and sculpture. Professional teachers and well equipped classrooms provide a good environment in which students can devel-

Pracownia malarska. *Painting studio.* Foto: Monika Kucharczyk

Pracownia grafiki komputerowej. *Computer graphic studio*. Foto: Monika Kucharczyk

zdolności plastycznych uczniów. Indywidualne podejście do ucznia umożliwia kształtowanie różnorodnych postaw twórczych. Uczniowie aktywnie uczestniczą w konkursach plastycznych o zasięgu krajowym i międzynarodowym, w olimpiadach przedmiotowych i zawodach sportowych osiągając wysokie miejsca i wyróżnienia.

Obecnie cykl edukacyjny w Liceum Plastycznym trwa 4 lata, kończy się maturą i otrzymaniem po zdaniu egzaminu zawodowego dyplomu plastyka, o specjalizacji projektowanie graficzne lub tradycyjne techniki malarskie i pozłotnicze.

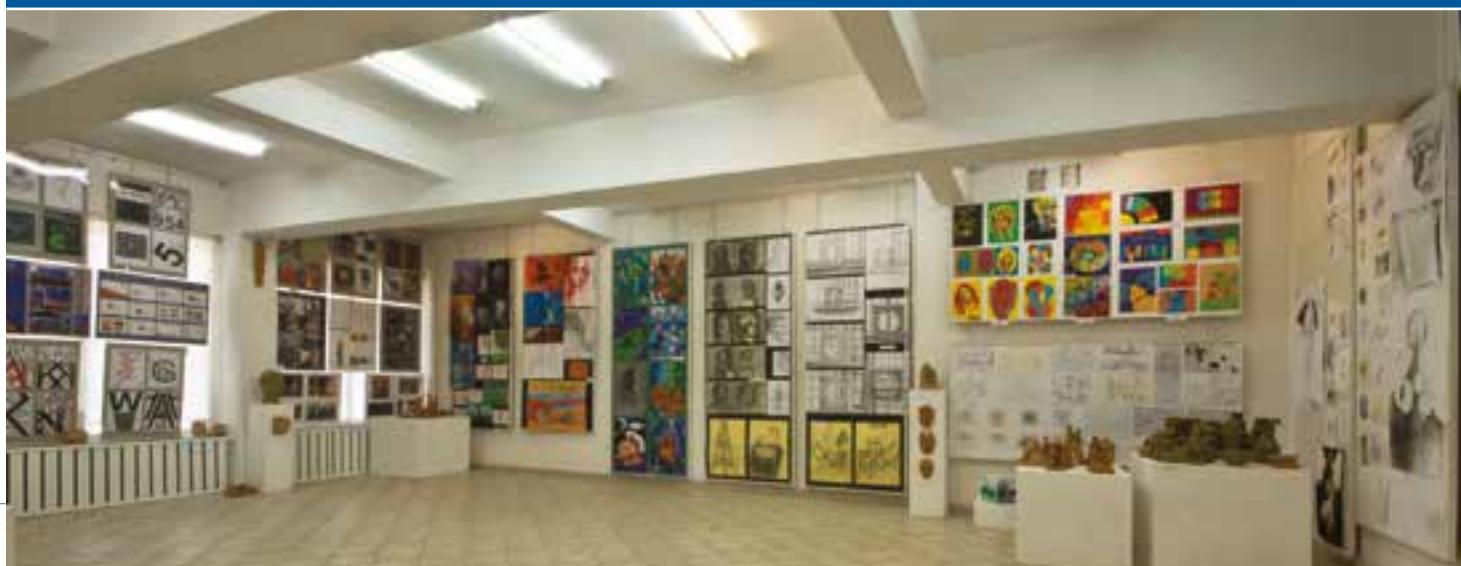
W Ogólnokształcącej Szkole Sztuk Pięknych nauka przebiega w dwóch etapach: 3-letnim gimnazjalnym i 3-letnim liceal-

op their creativity. Students take part in many national and international art competitions gaining recognition and winning prizes.

Currently education at Art Secondary School in Nysa lasts 4 years and finishes with secondary school leaving examinations and vocational exams in graphic design or traditional painting and gilding techniques.

Education at General Art School in Nysa runs in two stages: 3 years of gymnasium and 3 years of secondary school. After final exams our graduates gain vocational

Galeria szkolna. *School gallery*. Foto: Monika Kucharczyk

Dziedziniec szkoły. *School courtyard.* Foto: Monika Kucharczyk

nym. Absolwent po zdaniu egzaminu dyplomowego otrzymuje tytuł zawodowy – plastyk, o specjalności projektowanie graficzne lub techniki rzeźbiarskie.

Pierwsi absolwenci obu szkół zakończą edukację w 2018 r. Mają możliwość dalszego kształcenia na uczelniach wyższych, zwłaszcza artystycznych, bądź podjęcia działalności w zawodzie plastyka np. w branży reklamowej, medialnej.

Ognisko artystyczne wyłania i rozwija talenty plastyczne, jednocześnie kształci i przygotowuje kandydatów do nauki w szkołach plastycznych.

Pracownia malarstwa. *Painting studio.* Foto: Monika Kucharczyk

qualifications – graphic designer or sculpting techniques.

First group of graduates from both schools will finish their education in 2018. They can continue their education in tertiary education or get a job in advertising or media.

Art workshops develop and cultivate art talents and prepares candidates to become students of art schools.

Zespół Szkół w Głuchołazach

Schools Complex in Głuchołazy

Foto: Andrzej Kucharczyk

Budynek szkoły. School building. Foto: Andrzej Kucharczyk

Zespół w swej strukturze posiada Liceum Ogólnokształcące im. Bolesława Chrobrego, Technikum, Szkołę Branżową I Stopnia oraz Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych. Liceum Ogólnokształcące stawia sobie za cel wszechstronny rozwój ucznia, ze szczególnym naciskiem na dobre przygotowanie do egzaminu maturalnego i umożliwienie wyboru dalszej edukacji na studiach wyższych. Doświadczona kadra pedagogiczna, sprawdzone metody nauczania pozwalają uczniom osiągać dobre wyniki na egzaminie maturalnym i realizować swoje zainteresowania oraz plany edukacyjne. Szkoła dostosowuje metody pracy do możliwości uczniów, dając szanse rozwoju każdemu. Indywidualizacja pracy z uczniami przynosi wymierne efekty w zdawalności egzaminów maturalnych oraz innych osiąganych sukcesach na poziomie ogólnopolskim w konkursach przedmiotowych, artystycznych i sportowych. W Rankingu Wojewódzkim Liceów miesięcznika „Perspektywy” – 2016 głuchońska szkoła znalazła się w gronie 25 najlepszych liceów Opolszczyzny, spośród ponad stu szkół w województwie.

Kształcenie zawodowe w Technikum odbywa się w zawodach: technik informatyk, technik hotelarstwa i technik obsługi turystycznej. Uczniowie mają możliwość zdobycia

Schools Complex in Głuchołazy consists of Bolesław Chrobry Secondary School, Technical Secondary School, Specialist I Degree School and Secondary School for Adult Learners.

The Secondary School aims to comprehensively educate students and prepare them for secondary school leaving examinations, so that they can continue their education. Experienced team of teachers and well established teaching methods guarantee good results during secondary school leaving examinations and allow students to achieve their educational goals.

The school always tries to match educational methods with student capabilities, thus giving everyone a chance to thrive. Individual approach means better results at secondary school leaving examinations and successes in national school subjects, arts and sports competitions. A ranking published in ‘Perspektywy’ magazine Bolesław Chrobry Secondary School in Głuchołazy was placed among the 25 best secondary schools in Opolskie Province.

umiejętności biegłego posługiwania się dwoma językami obcymi w szczególności w zakresie słownictwa zawodowego i branżowego. Młodzież bierze udział w warsztatach, które przygotowują do prowadzenia własnej działalności zawodowej i wyjeżdża na targi branżowe. Dzięki doskonałej bazie dydaktycznej (trzy pracownie komputerowe, sale lekcyjne wyposażone w nowoczesne środki audiowizualne oraz tablice multimedialne) oraz realizowanym projektom edukacyjnym uczniowie doskonalały swoje umiejętności zawodowe, co odzwierciedlały pozytywne wyniki egzaminów zawodowych. W celu podniesienia efektywności kształcenia w zawodzie szkoła współpracuje z lokalnymi pracodawcami, m. in. z zakładami hotelarskimi, gastronomicznymi oraz biurami podróży w zakresie organizacji praktyk zawodowych. Częścią Zespołu Szkół w Głucholazach jest Szkolne Schronisko

The following vocational courses are available at the Technical Secondary School: IT technician, hospitality technician and tourist services technician and offers extensive foreign languages classes. Students take part in various workshops aimed at preparing them to start own businesses.

The technical school has 3 computer classrooms, modern audiovisual aids and multimedia boards and offers various educational projects to enhance vocational skills and prepare for vocational exams.

The school cooperates with many hotels, restaurants and travel agents for work placements. School Youth Hostel in Pokrzywna is part of the Schools Complex in Głucholazy

Pracownia informatyczna. IT workshop. Foto: Andrzej Kucharczyk

Sala gimnastyczna. Gym. Foto: Andrzej Kucharczyk

Młodzieżowe w Pokrzywnej, w którym młodzież ma możliwość odbycia kształcenia praktycznego. W Szkole Branżowej I Stopnia uczniowie kształcą się w klasach wielozawodowych, w zawodzie który sobie wybrali, a kształcenie praktyczne jako młodociani pracownicy odbywają u pracodawców. Dla absolwentów Szkoły Branżowej Zespół Szkół w Głucholazach oferuje możliwość kontynuowania nauki w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych w celu uzyskania wykształcenia średniego.

Zespół Szkół w Głucholazach współpracuje z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Nysie, z Uniwersytetem Opolskim i z Wyższą Szkołą Bankową w Opolu, co przynosi obustronne wymierne korzyści: dla młodzieży zdobywanie dodatkowej fachowej wiedzy i umiejętności, a dla studentów możliwość odbywania praktyk zawodowych.

and offers apprenticeships to students. At Specialist I Degree School students receive a comprehensive vocational training in their chosen profession with apprenticeships at local businesses.

Graduates of Specialist I Degree School in Głucholazy can continue their education at Secondary School for Adult Learners.

Schools Complex in Głucholazy cooperates with University of Applied Sciences in Nysa, Universitas Opoliensis and Specialist Secondary School in Opole which brings bilateral advantages - gaining new knowledge and skills for students in secondary education and apprenticeships for students in tertiary education.

Foto: Andrzej Kucharczyk

Zespół Szkół w Paczkowie
Schools Complex in Paczków

Rzeźba „wiecznego ucznia”. Sculpture `eternal student`. Foto: Monika Kucharczyk

Zespół kształci młodzież i dorosłych. Szkoła stwarza warunki do wszechstronnego rozwoju uczniów i ich zainteresowań. W Liceum Ogólnokształcącym im. Komisji Edukacji Narodowej uczniowie przygotowują się do kontynuowania ścieżki edukacyjnej poprzez podjęcie nauki na studiach wyższych. W Technikum, oferującym kształcenie w zawodzie technik ekonomista każdy uczeń zostaje wyposażony w taki zakres wiedzy i umiejętności o charakterze ogólnokształ-

Schools Complex in Paczków educates youth and adults. Schools offer comprehensive development opportunities. Komisja Edukacji Narodowej Secondary School is for pupils wishing to continue their studies in tertiary education.

Technical Secondary School offers economic technician qualification with a comprehensive preparation in the area of economy enabling to put the knowledge into practical

Świetlica szkolna. School room. Foto: Andrzej Kucharczyk

Pracownia informatyczna. *IT workshop.* Foto: Monika Kucharczyk

ącym i ogólnoeconomicznym, który pozwala wykonywać typowe dla tego zawodu czynności w różnych instytucjach publicznych i prywatnych oraz prowadzić własną działalność gospodarczą. W Szkole Branżowej I Stopnia uczniowie kształcą się w klasach wielozawodowych i w trakcie nauki zdobywają kwalifikacje zawodowe. Po potwierdzeniu wszystkich kwalifikacji i ukończeniu szkoły absolwent otrzymuje dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe i tym samym uprawnienia do wykonywania wyuczonego zawodu. W szkole w ramach projektów unijnych istnieje możliwość zdobycia dodatkowych kwalifikacji np.: prawa jazdy, uprawnień na

use in private and public institutions as well as when opening own business.

Specialist I Degree School offers students various vocational qualifications confirmed with a diploma after final examinations.

As part of the EU projects students can qualify further by getting, i.e. driving licence, fork lift truck driver or welder.

Sala gimnastyczna. *Gym.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Aula. Foto: Andrzej Kucharczyk

wózki widłowe, uprawnień spawacza. Ponadto można uczestniczyć w kursach kelnerskich, barmańskich i wizażu. Absolwenci Szkoły Branżowej, aby uzyskać wykształcenie średnie mogą kontynuować naukę w Liceum Ogólnokształcącym dla Dorosłych, zaczynając od klasy drugiej.

Zespół Szkół w Paczkowie prowadzi również działalność edukacyjną w formach pozaszkolnych organizując kwalifikacyjne kursy zawodowe. Chętni uczniowie mają zatem możliwość nabycia dodatkowych kwalifikacji zawodowych.

Moreover students can undertake waiter, bartender or stylist qualification.

Graduates of the Specialist School can obtain their secondary education by continuing their education at the Secondary School for Adult learners.

Schools Complex in Paczków also offers extracurricular vocational courses.

Budynek szkoły. *School building.* Foto: Monika Kucharczyk

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie

University of Applied Sciences in Nysa

jest nowoczesnym ośrodkiem dydaktyczno-naukowym, którego dynamiczny rozwój wyznaczają następujące parametry: ścisłe skorelowanie oferty kształcenia z wymogami rynku pracy, ciągłe doskonalenie kompetencji pracowników dydaktycznych i administracyjnych, zaplecze dydaktyczno-organizacyjne dostosowane do wymogów kształcenia i potrzeb studentów oraz internacjonalizacja procesu kształcenia studentów.

is a modern academic centre aiming to closely correlate its educational offer with the demands of the labour market. Its offer is dynamically developed and teachers continuously work on increasing their competences. Modern equipment and facilities ensure education matches the needs of students.

Foto: Monika Kucharczyk

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie to uczelnia publiczna, w której obecnie kształci się ok. 3 tys. studentów na poziomie studiów licencjackich, inżynierskich i magisterskich, na 12 kierunkach i ponad 20 specjalnościach, w obszarach nauk humanistycznych, społecznych, medycznych, artystycznych, ekonomicznych i technicznych. Uczelnię tworzy 9 instytutów: Instytut Architektury i Urbanistyki, Instytut Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Instytut Finansów, Instytut Nauk o Zdrowiu, Instytut Nauk Technicznych, Instytut Neofilologii, Instytut Jazzu, Instytut Pielęgniarstwa i Instytut Ratownictwa Medycznego. Dotychczas PWSZ w Nysie wykształciła prawie 12 tys. absolwentów.

Siłą uczelni są ludzie, którzy współtworzą ją z pełnym zaangażowaniem. Ponad 300 pracowników wnosi do nyskiej Alma Mater swoje serce oraz wzbogaca ją swoim dorobkiem naukowym, doświadczeniem dydaktycznym, organizacyjnym i kompetencjami praktycznymi.

University of Applied Sciences in Nysa is a public school with over 3 thousand students currently working on their bachelor, engineering or masters degrees in over 20 specialities in humanities, social, medical, art, economic and technical sciences. The university comprises of 9 institutes: The Institute of Architecture, The Institute of Internal Security, The Institute of Finance, The Institute of Dietetics, The Institute of Computer Science, Department of Modern Languages, The Institute of Jazz and Popular Music, The Institute of Nursing and Medical Rescue and so far had over 12 thousand graduates.

People are what makes the university special, as they are fully engaged in co-creating it. Over 300 faculty members enrich their Alma Mater in Nysa with their hearts, experience, competences and high standards of teaching. University infrastructure consists of 8 academical

Rektorat. *Rector's office.* Foto: Monika Kucharczyk

Infrastrukturę Uczelni tworzy 8 budynków dydaktycznych, akademik i dwie hale sportowe o łącznej powierzchni ponad 20 tys. m². Budynki, sale wykładowe i laboratoria wyposażone są w najwyższej klasy aparaturę i sprzęt komputerowy, a także są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci otrzymują świadczenia pomocy materialnej: stypendium socjalne, stypendium rektora dla najlepszych studentów, stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych, stypendium ministra za wybitne osiągnięcia, zapomogi.

Uczelnia pozyskała ponad 18 mln zł w postaci różnego rodzaju grantów, które w głównej mierze przeznaczone zostały na rozwój infrastruktury Uczelni, podniesienie jakości kształcenia, praktyczne przygotowanie studentów i współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami. Dodatkowo zrealizowano wiele projektów o charakterze edukacyjno-popularyzatorskim, których beneficjentami byli mieszkańcy regionu nyskiego. Od 2005 roku Uczelnia organizuje Nyski Festiwal Nauki – cykliczne wydarzenie popularyzujące naukę wśród uczniów szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych.

Studenci korzystają z nowoczesnej biblioteki, e-dziekanatu i e-indeksu, laboratoriów kosmetycznych, dietetycznych i chemicznych, pracowni do badań antropometrycznych.

buildings, student hostel and two sports halls, all covering over 20,000 m². All buildings, lyceums and laboratories all have high quality equipment and computers and are accessible for disabled. University offers a variety of scholarships: social, rector's scholarships for best students, special scholarship for disabled, minister's scholarship for outstanding achievements and benefits.

University received over PLN 18 million in grants mainly spent on infrastructure development, unceasing the quality of education, practical preparation of student and cooperating with local businesses. Additionally many educational and popularising projects were launched for the benefit of inhabitants of the Nysa region. Since 2005 the University organises Science Festival in Nysa – regular event popularising science among secondary schools students.

Students have access to a modern library, e-deanery and e-transcript, cosmetic, dietary and chemical laboratories and anthropometric researches workshop. There are 25 science clubs and 30 sections of Academic Sports Association. Our students achieve successes in science and sports and also engage in social and charity work.

Collegium Artium. Foto: PWSZ

W Uczelni działa 25 studenckich kół naukowych oraz 30 sekcji Akademickiego Związku Sportowego. Nasi studenci osiągają sukcesy naukowe i sportowe, angażują się w działalność społeczną i charytatywną.

PWSZ w Nysie współpracuje ze 100 uczelniami partnerskimi z 31 krajów. Studenci i pracownicy korzystają z oferty dydaktycznej w ramach 182 dwustronnych umów. Wśród uczelni partnerskich są m.in. takie uczelnie, jak: Uniwersytet w Winchester (Wielka Brytania), Politechnika w Madrycie (Hiszpania), Uniwersytet w Granadzie (Hiszpania), Uniwersytet w Zadarze (Chorwacja), Uniwersytet w Pune (Indie), Uniwersytet Lwowski (Ukraina), Uniwersytet w Kalabrii (Włochy), Uniwersytet w Coimbra (Portugalia). W programie Erasmus+ dotychczas uczestniczyło niemalże 550 studentów PWSZ w Nysie, realizując zagraniczne wyjazdy na studia lub praktyki zawodowe. Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie wraz z Branderburgische Technische Universität Cottbus od roku akademickiego 2008/2009 prowadzi dwujęzyczny polsko-niemiecki kierunek studiów – Double Diploma.

Uczelnia bardzo aktywnie współpracuje z biznesem, realizując wspólne projekty o charakterze naukowo-badawczym,

University of Applied Sciences in Nysa cooperates with a 100 partner universities from 31 countries. Both students and faculty members make use of academical offering as part of 182 bilateral agreements. Among our parter universities are: University of Winchester (United Kingdom), Technical University of Madrid (Spain), University of Granada (Spain), University of Zadar (Croatia), University of Pune (India), Ivan Franko National University of Lviv (Ukraine), University of Calabria (Italy) and University of Coimbra (Portugal). So far over 550 students took part in Erasmus+ programme to study and undergo work practices abroad. Together with Branderburgische Technische Universität Cottbus University of Applied Sciences in Nysa offers a dual language course – Double Diploma.

University actively cooperates with businesses on many science and research projects. Our partners are: Schattdecor, AIUT, IBM, HLT, Otmuchów Group and Alsecco. In 2016 Odra Cement Plant founded scholarships for two students of management and process engineering. University of Applied Sciences in Nysa encourages its students to put their knowledge into practice during their studies. 160 students take part in paid work experience.

Zajęcia z dietetyki. Dietetics. Foto: PWSZ

wdrożeniowym i doradczym. Do grona partnerów możemy zaliczyć takie firmy jak: Schattdecor, AIUT, IBM, HLT, Grupa Otmuchów i Alsecco. W roku 2016 stypendium dla dwóch studentów kierunku zarządzanie i inżynieria produkcji ufundowała Cementownia Odra. PWSZ w Nysie stawia na rozwój praktycznego wykorzystania zdobytej wiedzy już podczas studiów. Uczelnia rozpoczęła realizację projektu pilotażowego praktyk studenckich, w ramach którego 160 studentów uczestniczy w płatnych praktykach zawodowych, otrzymując stypendia fundowane.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Nysie współpracuje ściśle z samorządem lokalnym w realizacji przedsięwzięć o charakterze naukowym, dydaktycznym i społecznym. Studenci otrzymują stypendium mieszkaniowe fundowane przez Urząd Miejski w Nysie. Stypendium jest przyznawane studentom studiów stacjonarnych (niezależnie od osiągniętego dochodu) z tytułu zamieszkania na terenie Gminy Nysa.

University of Applied Sciences in Nysa cooperates with the local government on scientific, academic and social projects. Students receive accommodation scholarship founded by the Municipal Office of Nysa. Scholarship is for full-time students (regardless of their income) residing in the commune of Nysa. Full-time students also receive scholarship founded by the mayor of Nysa for notable achievements and scholarship for contest winners.

Positive assessment by the Polish Accreditation Committee, permanent spot among 10 of the best vocational schools in Poland are only a few indicators of a high quality of education offered at the University of Applied Sciences in Nysa. In 2013 the university was awarded Category B in science. This evaluation represents the effort and scientific successes of the faculty members and enables the university to reach out and cooperate with entities in the region on many research projects. At

Zajęcia z informatyki. Computer science. Foto: PWSZ

Studenci studiów stacjonarnych otrzymują także stypendium Burmistrza Nysy za znaczące osiągnięcia i stypendium olimpijczyków.

Wysokie oceny Polskiej Komisji Akredytacyjnej, jak również stałe miejsce w pierwszej dziesiątce rankingów wyższych szkół zawodowych potwierdzają wysoką jakość kształcenia w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Nysie. W 2013 r. Uczelnia otrzymała kategorię naukową B. Ocena ta jest miernikiem sukcesów naukowych kadry i znacząco poszerza możliwości współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym regionu w realizacji projektów badawczych. Na początku 2013 roku Uczelnia wdrożyła System Zarządzania Jakością zgodny z normą ISO 9001:2009 oraz uzyskała wpis do Krajowego Systemu Usług dla Małych i Średnich Przedsiębiorstw.

**Rodzaje studiów:
studia licencjackie stacjonarne
i niestacjonarne; studia inżynier-
skie stacjonarne i niestacjonarne,
studia magisterskie.**

the beginning of 2013 the university introduced Quality Management System ISO 9001:2009 and was enlisted in the National Services System (KSU) for small and medium enterprises.

Study types offered at the university in Nysa: full-time bachelor's degree and part-time bachelor's degree, full-time and part-time engineering studies, master degree studies.

Kierunki i specjalności:
ARCHITEKTURA
• architektura i urbanistyka • architecture and urban planning - studia w języku angielskim
• architektura światła • konserwacja i ochrona zabytków
BEZPIECZEŃSTWO WEWNĘTRZNE
• kryminologia i kryminalistyka • bezpieczeństwo ekonomiczne • bezpieczeństwo systemów informatycznych • zarządzanie systemami bezpieczeństwa
DIETETYKA
• dietetyka administracyjna • dietetyka kliniczna • dietetyka sportowa
FILOLOGIA ANGIELSKA
• nauczyciel języka angielskiego • tłumacz – język biznesu
FILOLOGIA GERMAŃSKA
• nauczyciel języka niemieckiego • tłumacz – język biznesu
FINANSE I RACHUNKOWOŚĆ
• rachunkowość i kontrola finansowa • finanse przedsiębiorstw
INFORMATYKA
• gry komputerowe i multimedia

Faculties and specialisations:
ARCHITEKTURA
• architecture and urban planning • architecture and urban planning (including studies in the English language) • architecture of light • conservation and preservation of works of art
INTERNAL SECURITY
• criminology and crime detection • economic security • security of information technology systems • security systems management
DIETETICS
• administrative dietetics • clinical dietetics • sports dietetics
ENGLISH STUDIES
• teacher of the English language • translator – business English
GERMAN STUDIES
• teacher of the German language • translator – business German
FINANCE AND ACCOUNTING
• accounting and financial control • corporate finance
COMPUTER SCIENCE
• computer games and multimedia

• systemy internetowe • systemy i sieci komputerowe • bezpieczeństwo sieci i systemów informatycznych	• Internet systems • systems and computer networks • network and information technology security
JAZZ I MUZYKA ESTRADOWA	JAZZ AND POPULAR MUSIC
• edukacja artystyczna w jazzie i muzyce estradowej • instrumentalistyka jazzowa • realizacja dźwięku • wokalistyka jazzowa	• artistic education in jazz and popular music • jazz instrumental • sound engineering • jazz vocal
KOSMETOLOGIA	COSMETOLOGY
• chemia i technologia kosmetyków • kosmetologia specjalistyczna	• cosmetic chemistry and technology • specialist cosmetology
PIEŁĘGNIARSTWO - studia I i II stopnia	NURSING - I and II degree studies
PSYCHOFIZYCZNE KSZTAŁTOWANIE CZŁOWIEKA	PSYCHOPHYSICAL DEVELOPMENT OF A HUMAN
• trener osobisty • rekreacja psychoruchowa	• personal trainer • psychomotor recreation
RATOWNICTWO MEDYCZNE	EMERGENCY MEDICAL RESCUE
ZARZĄDZANIE I INŻYNIERIA PRODUKCJI	MANAGEMENT AND PRODUCTION ENGINEERING
• automatyzacja produkcji i systemy mechatroniczne • zarządzanie produkcją i usługami • inżynieria jakości • zarządzanie innowacjami i projektami	• production automation and mechatronics systems • production and service management • quality management • innovation and project management
www.uczelnia.nysa.pl Facebook.pl/PWSZwNysie	www.uczelnia.nysa.pl Facebook.pl/PWSZwNysie

Foto: Schattdecor

PREZENTACJA FIRM

Companies

Firma Schattdecor Sp. z o.o.

www.schattdecor.com

Zakład Schattdecor w Głuchołazach. *Business building.* Foto: Schattdecor

Firma Schattdecor Sp. z o.o. - producent zadrukowanych papierów dekoracyjnych oraz folii preimpregnat (Smartfoil) działa na rynku polskim w Tarnowie Podgórnym oraz w Głuchołazach.

Firma należy do grupy Schattdecor, w skład której wchodzą zakłady produkcyjne w Niemczech, Polsce (2), we Włoszech, w Rosji (3), Szwajcarii, Chinach, Brazylii (2), Turcji oraz USA.

Produkty firmy, powstające w zakładach w Polsce, to zadrukowany papier dekoracyjny oraz folie preimpregnat (Smartfoil) zadrukowane wzorami drewno - i kamieniopodobnymi oraz

Schattdecor Ltd. - produces printed décor papers and pre-impregnated finish foil in Tarnów Podgórzny and Głuchołazy.

The company is part of Schattdecor group that includes plants in Germany, Poland (2), Italy, Russia (3), Switzerland, China, Brazil (2), Turkey and the USA.

In Poland the company produces printed décor papers and pre-impregnated finish foils (Smartfoil) with wood-grain and stone resembling prints. They are used mainly for surface enhancing, on wood materials, on furniture

Archiwum wzorów. *Archive of designs*. Foto: Schattdecor

fantazyjnymi. Znajdują one zastosowanie w przemyśle uszlachetniania powierzchni płyt drewnopochodnych, wykorzystywanych w przemyśle meblarskim, w produkcji paneli podłogowych, paneli ściennych, drzwi, obrzeży i innych elementów wyposażenia wnętrz. Poprzez kreatywną pracę Schattdecor kształtuje otoczenie, wprowadzając do mieszkań i miejsc pracy koloryt i wzornictwo. Firma wyprodukowała na rynek w Polsce wiele hitów wzorniczych, wśród których należy wymienić Buk Bawaria, Wiśnię Oxford, Olchę Górską, Śliwę Wallis, Coimbrę, Dąb Sonoma, Orzechę Columbia czy Dąb Riviera.

Dekory z kolekcji Schattdecor były wielokrotnie nagradzane branżowymi nagrodami takimi jak Hit Produkcji Mebli, Diament Meblarstwa, Złoty medal MTP czy TOP DESIGN AWARD.

and wood flooring, door, boarders and other interior décor elements. Schattdecor creatively enhances home and work environment by introducing colour and new designs.

The company introduced many best selling designs to Polish market. Some of them are: Bavarian Beech, Oxford Cherry, Mountain Alder, Wallis Plum, Sonoma Oak, Virginia Walnut or Riviera Oak.

Decors from Schattdecor collection won many prizes like: Hit Produkcji Mebli, Diament Meblarstwa, MTP Gold Medal or TOP DESIGN AWARD.

Rola papieru dekoracyjnego. *The role of decorative paper.* Foto: Schattdecor

Folia finisch. Foto: Schattdecor

Od kilku lat w ofercie firmy znajdują się również wzory cyfrowe zebrane w ramach kolekcji digital VISIONS. Kierując się mottem „Sukces osiąga ten, kto się wyróżnia” Schattdecor tworzy wydruki cyfrowe dostosowane do indywidualnych potrzeb odbiorców. Kolekcja digital VISIONS by Schattdecor znajduje zastosowanie w architekturze, przy aranżacji wnętrz mieszkalnych, powierzchni sklepowych i targowych.

Nowoczesny design, kreatywność w rozwoju dekorów, najwyższa jakość zadruku, kompetencja w sprzedaży oraz fachowa obsługa klienta to elementy stanowiące podstawę bogatej palety usług „made by Schattdecor”, którą Schattdecor jako lider w swojej branży proponuje swoim partnerom biznesowym.

For the last couple of years the company offers digital prints from digital VISIONS collection. Following a motto: ‘Exceptional always succeeds’ Schattdecor creates digital prints that match individual requirements.

Digital VISIONS collection finds its use in architecture, interior design and commercial spaces design.

Modern design, creativity in developing new decors, highest quality of print, sales competence and professional customer service are only a selection of ‘made by Schattdecor’ services offered to company’s business partners.

Maszyna lakiernicza. Lacquer machine. Foto: Schattdecor

BIOAGRA S.A.
- Zakład Produkcji Etanolu „Goświnowice”
BIOAGRA Inc. - Ethanol Production Plant 'Goświnowice'

Bioagra S.A. jest jednym z największych producentów etanolu w Polsce.

W 2009 roku Bioagra S.A. zakończyła budowę i rozpoczęła eksploatację instalacji do produkcji etanolu w oparciu o licencję amerykańskiej firmy KATZEN International Inc. (USA). Zakład Produkcji Etanolu „Goświnowice” pozostaje w wąskiej grupie najnowocześniejszych obiektów tego typu w Europie. Produkuje etanol i dostarcza go na rynek w ilości 175 000 m³ rocznie. Produkowany przez firmę etanol spełnia najwyższe normy jakościowe wymagane przepisami krajowymi oraz Unii Europejskiej.

Technologię produkcji cechuje wysoka sprawność, odpowiednia wydajność procesowa oraz optymalizacja zużycia surowców i nośników energii na jednostkę wytwarzanego produktu. Jednocześnie technologia ta minimalizuje oddziaływanie Zakładu na środowisko naturalne. Jest to produkcja czysta, oparta na procesach fermentacji, nie obciążająca środowiska odpadami. W 2010 r. Bioagra S.A. uzyskała certyfikat ISCC, potwierdzający, że produkuje etanol przy przestrzeganiu zasad zrównoważonego rozwoju. Wyprodukowany etanol dostarczany jest krajowym i zagranicznym producentom paliw.

Bioagra Inc. is one of the biggest ethanol producers in Poland.

In 2009 Bioagra Inc. completed construction works and begun exploitation of ethanol production installation installed based on licence by KATZEN International Inc. (USA). Ethanol Production Plant ‘Goświnowice’ is one of the most modern plants of this type in Europe. It produces 175,000 m³ of ethanol per year. The ethanol that is made in the Plant meets quality standards set by both domestic and European Union regulations.

The product technology features high efficiency, appropriate process effectiveness, and optimisation of usage of raw materials and energy carriers per product unit manufactured. At the same time, this technology minimises the Plant’s impact on the natural environment. It is a clean production, based on fermentation processes, which does not burden the environment with waste.

In 2010 Bioagra Inc. obtained ISCC certification, confirming that it produces ethanol following the sustainable growth principles. The ethanol produced by the Plant is delivered to national and international fuel producers.

Zakład w Goświnowicach. *Factory in Goświnowice.* Foto: Bioagra

Zakład w Goświnowicach. Factory in Goświnowice. Foto: Bioagra

Głównym surowcem wykorzystywanym do produkcji etanolu jest kukurydza, której roczne zapotrzebowanie wynosi 450 tys. ton. Zakład skupuje surowce od producentów z kraju i Europy. Współpraca z dostawcami zapewnia dostęp do powierzchni magazynowej liczonej na 500 tys. ton zbóż, zlokalizowanej na terenie całego kraju.

Produkcji etanolu towarzyszy wytwarzanie doskonałego, wysokbiałkowego materiału paszowego DDGS oraz oleju kukurydzianego. Bioagra S.A. dostarcza na rynek DDGS w ilościach przekraczających 100 tys. ton rocznie. O jakości produktów paszowych świadczy wdrożony i utrzymywany certyfikat GMP+B2.

Bioagra S.A. stawia przed wszystkim na współpracę z polskimi producentami rolnymi i ciągły rozwój technologiczny. W 2014 roku uruchomiona została produkcja etanolu technicznego, przeznaczonego m.in. na rynki: kosmetyczny, farmaceutyczny, farb, lakierów, klejów oraz spryskiwaczy do

The main raw material used for ethanol production is corn. Plant's yearly demand for corn is 450,000 tonnes. The plant purchases corn grown in Poland and Europe. Cooperation with many providers ensures easy access to storage space that can store up to 500,000 tonnes of corn located in numerous magazines all over the country.

By-product of ethanol production is excellent, high protein feed DDGS and corn oil. Bioagra Inc. produces over 100,000 tonnes of DDGS per year. It's high quality is guaranteed by GMP+B2 certificate.

Bioagra Inc. closely cooperates with Polish farmers and invests in continuous technological development. In 2014 the Plant started producing technical ethanol for cosmetic and pharmaceutical industries and used in production of paints, varnishes, adhesives and glass cleaners. In 2015 the

szyb. W 2015 roku z kolei uruchomiona została produkcja spirytusu neutralnego, przeznaczonego na cele spożywcze. W 2017 roku Zakład otrzymał certyfikat eko w zakresie produkcji etanolu neutralnego ORGANIC.

Realizując swoją misję Bioagra S.A. dba o bezpieczeństwo swoich pracowników oraz podwykonawców, jak również o ochronę środowiska, co potwierdzają posiadane przez Zakład certyfikaty ISO 14001:2004 oraz OHSAS 18001:2007. W Zakładzie jest wdrożony System Zarządzania Jakością ISO 9001:2008.

Bioagra S.A. to firma, która powstała, aby uprawiać dobry przemysł, etyczny, ekologiczny, a przede wszystkim wytwarzający produkty o najwyższej jakości. Polityka firmy zakłada szacunek do przyrody oraz uczciwą współpracę z dostawcami, rolnikami jak również z kontrahentami biznesowymi. W ten sposób klienci Bioagry S.A. otrzymują produkty, które dzięki swojej jakości i staranności wykonania dają pełne zadowolenia.

Plant started producing rectified spirit for food purposes. In 2017 the Plant was awarded eco certificate for producing neutral ethanol – ORGANIC.

Part of Bioagra Inc. mission is to ensure safety of its employees and sub-contractors as well as protecting the environment. The commitment is confirmed by certificates: ISO 14001:2004 and OHSAS 18001:2007. The Plant has also introduced the Quality Management System ISO 9001:2008.

Bioagra Inc. is a company created to promote a good industry – ethical, ecological and supplying high quality products. The Company's policy ensures environmental awareness and fair terms of cooperation with suppliers, farmers and business partners. Those factors result in providing high quality, well made products.

Zakład w Goświnowicach. *Factory in Goświnowice*. Foto: Bioagra

Alsecco Sp. z o.o.

www.alsecco.net.pl

Firma Alsecco istnieje na nyskim rynku od 1997 roku, od samego początku produkując wysokiej jakości stolarkę otworową z PVC i aluminium.

Dzięki ciągłej i stabilnej obecności na rynku zyskała ogromne doświadczenie, które jest z sukcesem wykorzystywane. Obecnie jest na etapie ciągłych inwestycji oraz dopracowywania swoich produktów, aby wsprtć się na jeszcze wyższy stopień jakości, co pozwoli sprostać oczekiwaniom najbardziej wymagających klientów.

Na przestrzeni 20 lat rynek krajowy i zagraniczny bardzo się zmieniał, a firma razem z nim. Inwestując w rozbudowę budynków oraz unowocześnianie parku maszynowego nie zapomniano o najważniejszym, o potencjale ludzkim. Przeznaczono dużo czasu na szkolenia i pozyskiwanie kadry specjalistów. Dzięki temu Alsecco jest w stanie zaproponować produkty dopasowane indywidualnie do odbiorcy. W skład

Alsecco Ltd was founded in 1997 and produces a high quality PVC and aluminium joinery.

Thanks to many years of experience the company gained market recognition. Currently the Company is in the investment phase and it continuously works on perfecting its products to reach the highest quality and address the needs of the most demanding customers.

Over the last 20 years both local and foreign markets have undergone many changes and so has the Company. During its development, modernisation and investments the Company never forgot about its human capital. The Company managed to secure a team of qualified specialists and keeps providing training opportunities for its employees. Thanks to that Alsecco Ltd. Can offer high quality products matching individual clients needs.

Widok ogólny zakładu. *General view of the factory.* Foto: Alsecco

infrastruktury wchodzi nowoczesny biurowiec z halami produkcyjnymi o łącznej powierzchni 20 000 m² oraz jeden z najnowocześniejszych parków maszynowych w Polsce. Na chwilę obecną w Alsecco pracuje około 500 osób. Od niedawna, jako jedyna w Polsce firma posiada magazyn wysokiego składowania profili, który przyspiesza i optymalizuje pobieranie materiału na linie oraz eliminuje praktycznie wszystkie pomyłki z tym związane. Zapewnia to możliwości produkcyjne na poziomie 1500 jednostek okiennych dziennie, które w każdej chwili można zwiększyć dwukrotnie. Dzięki temu zakład jest w stanie realizować zlecenia dotyczące ogromnych inwestycji, a także zachować elastyczność przy mniejszych realizacjach.

Podczas długolejnej współpracy z partnerami i klientami wypracowany został system komunikacji oparty na wzajemnym zrozumieniu i zaufaniu. Doborowa kadra opiekunów została podzielona na grupy, które współpracują z ograniczoną liczbą zleceniodawców. Pozwala to na lepszy kontakt

The Company's infrastructure includes a modern office building and production halls covering over 20,000 m² and one of the most modern machines in Poland. The Company currently employs around 500 employees. Until very recently, Alsecco was the only company in Poland to have a high-bay magazine, that speeds up and optimises sourcing materials for production lines and practically eliminates errors. This technology enables the Company to produce around 1500 windows per day and that number can be doubled at any point. It enables the Company to fulfil orders in major investments while keeping the flexibility for smaller quantity orders.

Many years of cooperation with our partners and clients enabled us to create a communication system based on common understanding and trust. We have specialised groups cooperating with a set number of principals. It allows for a better contact and improves cooperation. Em-

z nimi, co zdecydowanie ułatwia współpracę. Pracowników wspomaga również zaawansowany system dealerski-Alesecco24, dzięki któremu klient w każdej okoliczności, niezależnie od miejsca, jest w stanie sprawdzić na jakim etapie jest jego zamówienie oraz saldo bieżących rozliczeń. Aplikacja ta dostępna jest przez responsywną stronę internetową, dzięki temu działa na wszystkich urządzeniach, niezależnie od systemu. Alsecco używa kompleksowego systemu ERP, którego począwszy od wycen przez zamówienia, do produkcji używają pracownicy. Aplikacja sprawdza statykę, wymiary, kolory, okucia, dostępność materiałów na magazynie. Pomaga to uniknąć błędów już na etapie składania zamówienia oraz pozwala podać dokładny czas realizacji zlecenia. Każdy etap produkcji, od wydania materiału z magazynu wysokiego składowania po pakowanie jest monitorowany komputerowo, następnie dokładnie sprawdzany przez kontrolerów jakości. Okna produkowane są na markowych maszynach, których precyzja sięga dokładności liczonej w dziesiątych częściach milimetra, co w połączeniu z naszymi doświadczonymi pra-

ployees are supported by an advanced dealership system Alesecco24, allowing our customer to check the stage their order is and the balance of their current account at any time and anywhere. The app is available on our website and design as a versatile tool working on every mobile device. Alsecco uses a comprehensive ERP system for every step of the process – starting from a quote through ordering to production. The app checks size, colours, finishes and materials availability in the warehouse at a touch of a button. It helps to avoid any errors and ensures exact time for supplying the finished product can be provided at a point of order.

Every stage of production, starting from taking materials from a magazine through to packaging is digitally monitored and further checked by quality controllers. Our windows are produced using branded machines, that provide measurements precise to the tenth part of a millimetre. This precision paired with our experienced staff guarantees high quality of the finished

Hala produkcyjna. Production hall. Foto: Alsecco

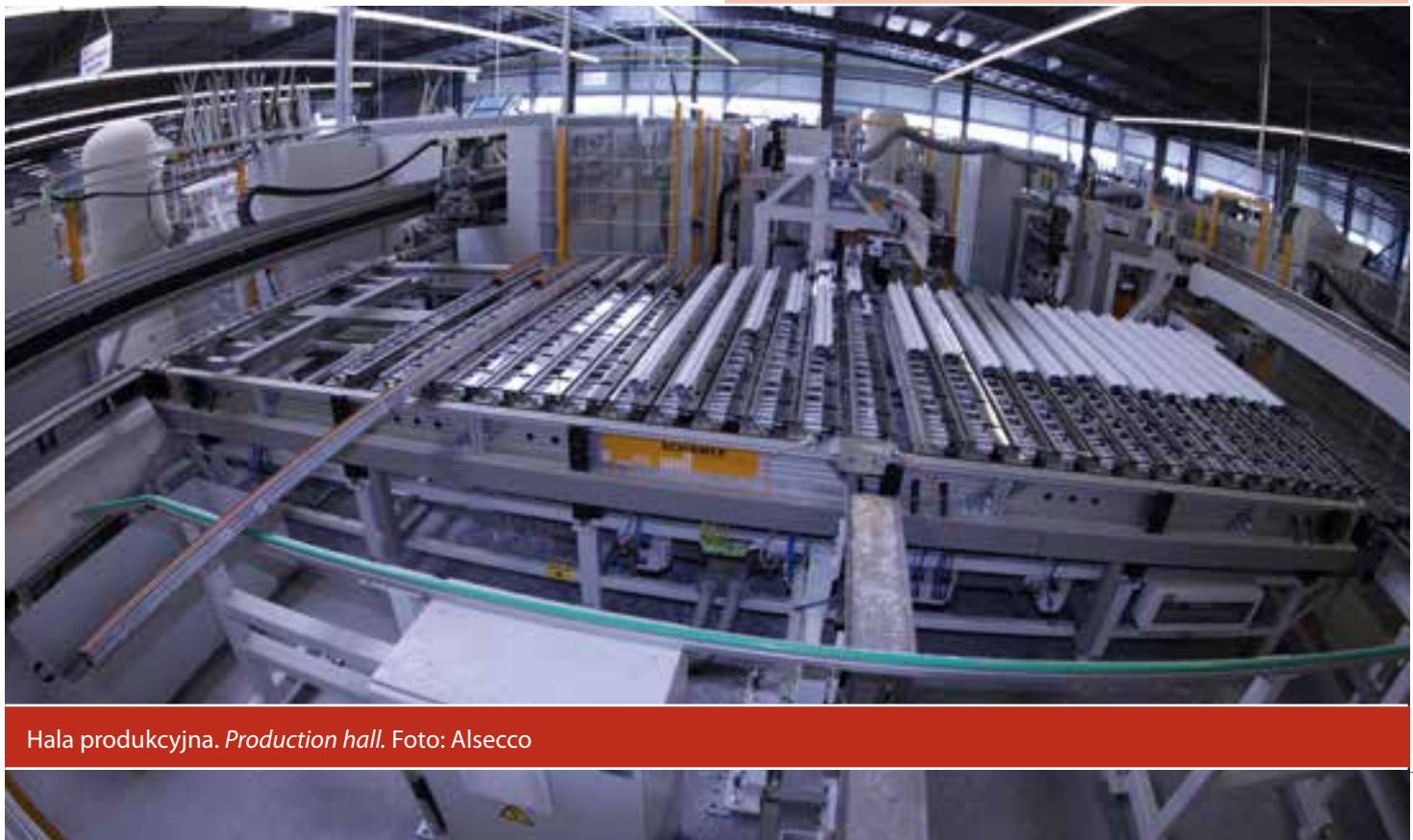

cownikami gwarantuje wysoką jakość produktu końcowego. Alsecco posiada również własną okleiniarnię, dzięki której jest w stanie skrócić terminy produkcji okien w kolorze innym niż biały, a także zrealizować małe zamówienia w nietypowej okleinie. Wychodząc naprzeciw potrzebom swoich klientów, firma cały czas się zmienia i doskonali. Już wkrótce ruszą prace budowlane nowego biurowca i następnego kompleksu hal produkcyjnych. Składać się na nie będą: nowa linia produkcji aluminium i rolet, następne linie produkujące stolarkę PVC. Nowy biurowiec będzie posiadał duży showroom z produktami oraz nowoczesną serwerownią wraz z infrastrukturą opartą na światłowodach. Firma stawia na rozbudowę działu ślusarki aluminiowej. Niedawno dział aluminium wzbogacił się o nowoczesne centrum obróbkowe, dzięki któremu produkcja i dostarczanie ślusarki otworowej będzie jeszcze szybsze, bardziej precyzyjne i w najwyższej jakości. Dużą szansę na rozwój firma widzi też w rynku amerykańskim, który coraz bardziej otwarcie interesuje się stolarką okienną wytwarzaną w Europie.

product. Alsecco also has own veneering workshops which speeds up the production process for windows in colours other than white and supply unusual designs.

To meet our customers needs the company continuously grows and improves its products. We are soon to start construction of our new office building and new production halls with aluminium joinery and blinds production line and PVC joinery production line. Our new office building will have a spacious showroom featuring our products and modern server room with a fibre based infrastructure.

The company is developing its aluminium joinery department. Recently the Company invested in a modern machining centre to increase the speed of production process and improve precision and quality of aluminium joinery. The company sees its development opportunities in the American market, that expresses more and more interest in joinery produced in Europe.

Hala produkcyjna. *Production hall.* Foto: Alsecco

MEGA Sp. z o.o.

www.mega-nysa.pl

Foto: Zbigniew Pierzchała

Firma Mega Sp. z o.o. z Nysy to jeden z wiodących polskich producentów środków transportu, działający na rynku od 2004 roku.

Od samego początku, atutem spółki jest załoga dobrze przygotowana do spawania i montażu różnych konstrukcji stalowych i aluminiowych. Dzięki temu firma, nie mogąc od razu konkurować z wiodącymi i dużymi przedsiębiorstwami w tej branży, zajęła się produkcją krótkoseryjną, ściśle dostosowaną do wymagań klientów. Obecnie skala produkcji wynosi około 800 pojazdów rocznie; są wśród nich naczepy, wywrotki stalowe

Mega Ltd. From Nysa is one of a leading producers of trailers, semi-trailers and vehicle bodies. The company was founded in 2004.

The main asset of the company are its employees – professionally prepared welders and assemblers of various steel and aluminium frames. Thanks to them the company, unable to compete with well established, bigger companies, started a flexible, short-run production to match its customers specific requirements. Currently the company releases about 800 vehicles per year, mainly semi-trailers

Foto: Zbigniew Pierzchała

1964

Foto: Zbigniew Pierzchała

we i aluminiowe, pojazdy niskopodwoziowe, rolnicze, do transportu drewna, wózki sprzągające, naczepy z ruchomą podłogą, zabudowy oraz osie własnej konstrukcji. Do odbiorców należą klienci z Polski, Rosji, Europy Zachodniej i Południowej oraz Skandynawii.

Obecnie zakład zatrudnia ponad 300 osób, co klasyfikuje go jako duże przedsiębiorstwo produkcyjne. Zakład posiada wykwalifikowany personel, dzięki czemu jest w stanie zadowolić najbardziej wymagających klientów. Zakład zlokalizowany jest w Nysie, 70 km od Wrocławia. Produkcja jest realizowana na powierzchni 50.000 m² hal produkcyjnych. Cały zakład ma powierzchnię 140.000 m².

Jakość produkcji jest kontrolowana zgodnie z wdrożonym w marcu 2008 roku przez TUV Nord systemem zarządzania jakością ISO 9001.

Zastosowane rozwiązania konstrukcyjne, części i materiały w wyrobach firmy Mega zostały tak dobrane, aby zagwarantować użytkownikowi bezawaryjność, niskie koszty eksploatacji i dostępność części.

and steel and aluminium dumper bodies, low-loading vehicles, agricultural vehicles, log body vehicles, semi-trailers with movable floor and metal machining. The company produces vehicles for customers from Poland, Russia, Western and Southern Europe and Scandinavia.

Currently the company has over 300 employees, which means it is classified as a large production company. The company has a well trained, professional staff which allows it to satisfy the needs of even the most demanding customers.

The company is based in Nysa, 70 kilometres from Wrocław. Production takes place in production halls covering over 50,000 m². The total floor area of the company is 140,000 m².

The quality of production is maintained as per the quality management system ISO 9001 that was introduced in March 2008 by TUV Nord.

Design solutions, parts and materials used to produce our vehicles are selected to guarantee reliability, low exploitation costs and availability.

Foto: Zbigniew Pierzchała

HLT Sp. z o.o.
www.hlt.pl

Wyroby firmy. Company products. Foto: HLT

HLT Sp. z o.o. z Głucholaz jest liderem w branży oświetlenia do mebli i wnętrz, istnieje na rynku od 1996 roku i wieloletnie doświadczenie jest jednym z największych atutów firmy.

Chociaż zakład cieszy się ugruntowaną pozycją na rynku, jest nastawiony na ciągły rozwój i doskonalenie. HLT posiada własny park maszynowy, który jest na bieżąco modernizowany i unowocześniany. Dzięki niemu firma może pozwolić sobie na większą elastyczność produkcji, pozwala jej odpowiadać na oczekiwania i potrzeby swoich klientów oraz daje

HLT Ltd. Is based in Głucholazy and is a leader producer of lightning fixtures for furniture and interiors. The company was established in 1996 and many years of experience are one of its biggest assets.

The company is well established in the market but it still focuses on continuous development and improvements. HLT owes its machinery which is currently modernised and improved. Thanks to that the company can allow for a high flexibility of production to answer its clients expec-

Produkcja luster. Production of mirrors. Foto: Monika Kucharczyk

Produkcja elementów LED. *Production of LED elements.* Foto: Andrzej Kucharczyk

możliwości realizacji indywidualnych zamówień. Produkty firmy HLT spełniają wysokie wymagania, a posiadane certyfikaty są gwarancją jakości. Oświetlenie dystrybuowane jest na terenie całej Europy a kierunek działań wyznaczają najnowsze trendy w branży i odbiorcy, którzy są najważniejsi. Ich zadowolenie ze współpracy z HLT jest dla firmy źródłem satysfakcji i stanowi nagrodę za podejmowane wysiłki.

tations and needs and fulfil individual orders. All products of HLT can fulfil very high requirements and certificates held by the company guarantee their high quality. Lighting fixtures are distributed all over Europe. The company's direction is set by the newest trends and the customers. Customer satisfaction is the highest reward for all at HLT.

Stoisko firmowe na targach. *Exposition at trade fairs.* Foto: HLT

HLT Sp. z o.o. to:

- 3 oddziały,
- 3,3 ha całkowitej powierzchni,
- 10 000 m² powierzchni budynków,
- 3 300 m² powierzchni magazynowej,
- ponad 250 współpracujących specjalistów.

Firma HLT oferuje profesjonalne doradztwo, pomoc techniczną i fachową obsługę przed- i posprzedażową. Specjalizuje się w produkcji i dystrybucji nowoczesnych systemów oświetleniowych do różnych przestrzeni. Celem firmy jest dostarczanie indywidualnych rozwiązań odpowiadających potrzebom i oczekiwaniom swoich Klientów.

We wszystkich działaniach firma kieruje się 3 głównymi zasadami:

- partnerstwo,
- solidność,
- lojalność.

Skuteczna organizacja możliwa jest dzięki pełnej informatyzacji procesów logistycznych, produkcyjnych oraz sprzedawczych, a także stosowaniu zaawansowanego systemu zarządzania zasobami „SAP”. Dzięki rozwiniętemu systemowi „WMS” HLT gwarantuje wszystkim Klientom płynną i skoordynowaną realizację zamówień.

HLT Ltd. Facts and figures:

- 3 departments,
- total area of 3,3 hectares,
- 10,000 m² total surface area of the buildings,
- 3,300 m² total surface area of the magazines,
- over 250 cooperating specialist

HLT provides a professional advisory, technical assistance and pre and post-sales service. The company specialises in production and distribution of modern lightning systems and aims to supply individual solutions to answer customers needs and expectations.

In all its activities the company follows these three rules:

- partnership,
- reliability,
- loyalty.

Efficient organisation is possible thanks to full computerisation of logistics, production and sales processes and also by using an advanced resources management system SAP. Well developed WMS system guarantees that HTL fulfils all orders swiftly and efficiently.

Wyroby firmy. Company products. Foto: HLT

„Lutz-Polska” Sp. z o.o.

www.lutz-blades.com

Hala produkcyjna. *Production hall.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Firma powstała w maju 1993 roku jako „EKSPORT-IMPORT” Spółka z o.o. z siedzibą w Domaszkowicach, małej miejscowości niedaleko Nysy.

Jedynym właścicielem spółki była firma „Lutz Industria” Spółka z o.o. z siedzibą również w Domaszkowicach. W listopadzie 2008 roku obie spółki połączono i powstało przedsiębiorstwo „Lutz-Polska” Sp. z o.o., od tego momentu firma działa samodzielnie. Aktualnie w zakładzie zatrudnionych jest około 180 pracowników.

Firma „Lutz-Polska” dostarcza klientom najwyższej jakości ostrza dostosowane do ich potrzeb i wymagań. Na terenie zakładu znajduje się park maszynowy na światowym poziomie, dzięki któremu z surowych stalowych taśm powstają ostre i precyzyjne produkty spełniające najwyższe standar-

The company was founded in May 1993 as ‘EKSPORT-IMPORT’ Ltd. Based in Domaszkowice, small town nearby Nysa.

The only owner of the firm was Lutz-Polska company also based in Domaszkowice. In November 2008 both companies were joined creating Lutz-Polska Ltd. The company currently employs 180 employees.

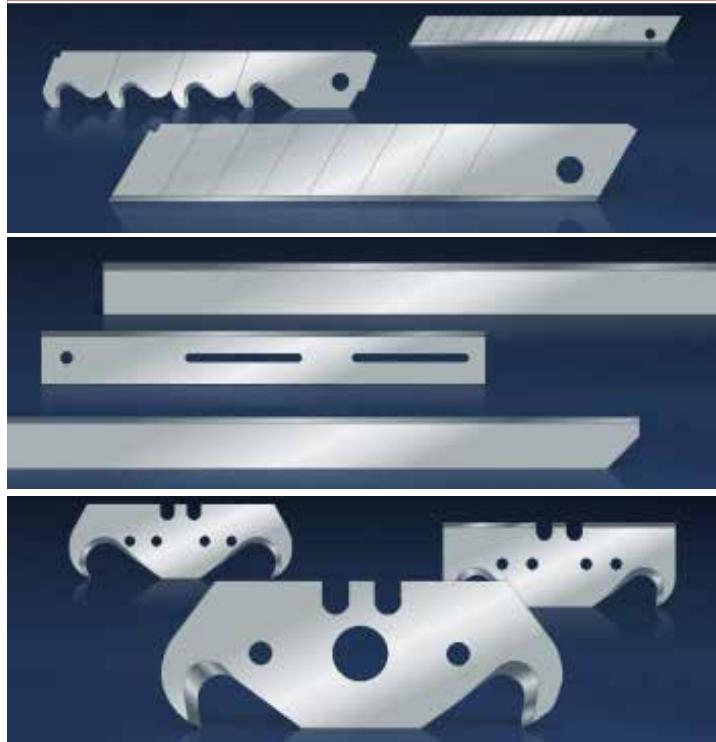
Lutz-Polska produces blades of the highest quality to match customers needs and demands. The company has machinery at a world level creating sharp and precise products to match all standards and regulations. Blades produced by the company are distributed to many customers in Poland and all over the world.

dy i normy. Ostrza wytwarzane w zakładzie trafiają do wielu przedsiębiorstw w Polsce, oraz innych z całego świata.

„Lutz-Polska” posiada w swojej ofercie około 1500 modeli ostrzy standardowych oraz 500 modeli ostrzy specjalnych. Szeroki asortyment obejmuje ostrza specjalne o różnych kształtach: zębate, faliste, wygięte, spiczaste, karbowane, o wielu ostrzach tnących specjalnie formowanych lub kombinacje złożone z wielu form i geometrii. Ostrza wykonane w zakładzie firmy „Lutz-Polska” znajdują swoje zastosowanie w różnych gałęziach przemysłu, m.in. w medycynie, przemyśle motoryzacyjnym (Automotive), spożywczym, tkactwie, rzemiosle.

Firma posiada innowacyjną linię technologiczną do powlekania powierzchni przy użyciu różnego rodzaju powłok utwardzanych. Powłoka pełni funkcję cieniutkiej osłony pomiędzy krawędzią cięcia a materiałem tnącym. Dzięki takiemu rozwiązaniu można znacznie wydłużyć żywotność ostrza i zachować jego pierwotną ostrość. W swojej ofercie firma posiada m.in. powłoki TiN, TiC, TiCN, TiAlN.

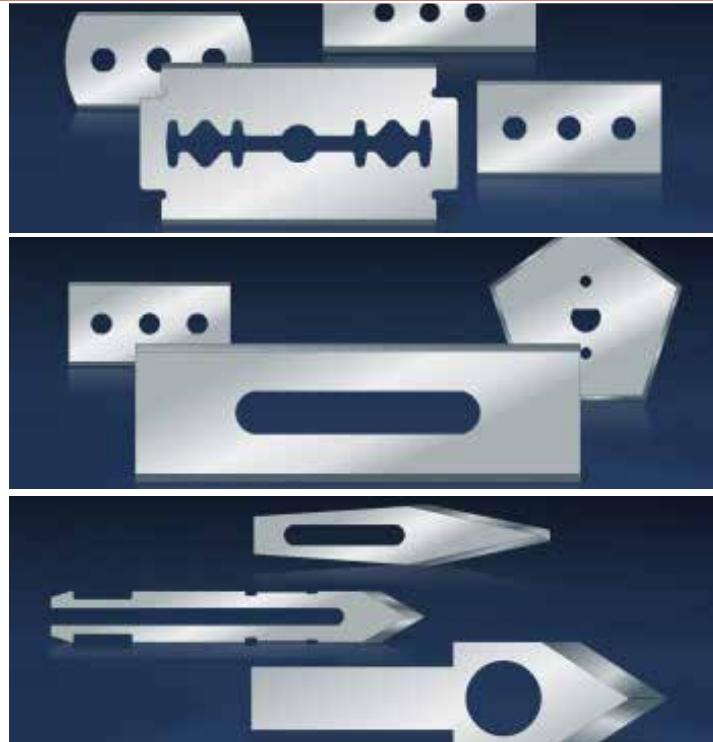
Przykłady ostrzy. Company products. Źródło source: www.lutz-blades.com

Lutz-Polska offers around 1500 models of standard blades and 500 models of specialist blades. Produced assortment includes specialist blades in many shapes: toothed, wavy, ribbed, multiple blades specially shaped or combination blades consisting of many forms and geometries. Blades produced by Lutz-Polska are used in many industries, i.e. medicine, automotive, food industry, weaving and craft.

The company has an innovative technological line for coating surfaces with a variety of hardened coatings. The coating works like a protective film between the cutting edge and cutting material. Using the coating significantly extends the edge life of the blade. The company offers a variety of coatings, i.e. TiN, TiC, TiCN, TiAlN.

By using CAD technology and rapid prototyping method blades are made in a matter of days even in short series. Technological lines used by the company enable for a high

Hala produkcyjna. Production hall. Foto: Andrzej Kucharczyk

Dzięki zastosowaniu technologii CAD, oraz metodzie rapid prototyping ostrza specjalne wykonywane są w przeciągu niewielu dni nawet w najmniejszych seriach. Zastosowane linie technologiczne umożliwiają wysoką elastyczność oraz szybką reakcję na ciągle zmieniające się potrzeby klientów.

„Lutz-Polska” posiada dwa certyfikaty jakościowe uzyskane dzięki pozytywnej ocenie dokonanej przez jedną z największych jednostek certyfikujących DNV: ISO 9001:2008 System zarządzania jakością oraz ISO 13485:2003 System Zarządzania Jakością dla Wyrobów Medycznych

Lutz Polska Sp. z o.o. jest również laureatem nagród i wyróżnień takich jak:

- Tryton Nyski – 2002
- Tytuł pracodawcy roku powiatu nyskiego – 2014

level of flexibility and quick adaptation to ever changing clients' requirements.

Lutz-Polska holds two certificates of quality gained after a check made by one of major certification unit: DNV: ISO 9001:2008 Quality management system and ISO 13485:2003 Quality management system for medical equipment.

Lutz Polska Ltd. is a winner of many distinctions:

- Merman of Nysa (Tryton Nyski) – 2002
- Employer of the year of the Nysa district – 2014

Mauzoleum Skandenberga. *Skandenbergs mausoleum*. Foto: Lezhë Country

PARTNERZY POWIATU

International partners of the district of Nysa

Współpraca międzynarodowa Powiatu Nyskiego odbywa się na wielu płaszczyznach – gospodarczej, kulturalnej, edukacyjnej, sportowej. Organizowane są spotkania przedsiębiorców, młodzieży, praktyki studenckie, występy artystyczne i muzyczne.

Powiat Nyski współpracuje na podstawie podpisanych umów partnerskich z pięcioma regionami:

- niemieckim Powiatem Mainz – Bingen (15 czerwca 2001),
- ukraińskim Rejonem Radziechowskim (19 października 2006),
- włoską Prowincją Campobasso (14 czerwca 2008),
- albańskim Obwodem Lezhë (27 września 2013),
- włoskim Miastem Marsala (14 czerwca 2014).

The district of Nysa cooperates with its partners in many areas: economic, cultural, educational and sport. Many events are organised – business meetings, youth meetings, students apprenticeship, artistic and musical events.

The district of Nysa cooperates with five other regions based on partnership agreements:

- the district of Mainz – Bingen in Germany (since 15th June 2001),
- the Radekhiv Raion in Ukraine (since 19th October 2006),
- the Province of Campobasso in Italy (since 14th June 2008),
- the Lezhë County in Albania (since 27th September 2013),
- the town of Marsala in Italy (since 14th June 2014).

Sala partnerstwa w Muzeum Powiatowym w Nysie. *Partnership Hall at the District Museum in Nysa. Foto: Archiwum Starostwa Powiatowego w Nysie*

Powiat Mainz - Bingen

The district of Mainz - Bingen

Powiat Mainz-Bingen, z 200 tys. mieszkańców, jest jednym z największych powiatów w Nadrenii-Palatynacie. Obszar powiatu rozciąga się wzduż Renu na długości 80 km i wynosi 605 km². Wschodnia część to zalesiony obszar górska, a północna to dolina Renu ze stromymi zboczami i znany poza granicami regionu winem. Mittelrhein, die Nahe i Rheinhessen tworzą największy w Niemczech i jeden z najbardziej znanych na świecie rejonów uprawy winorośli.

Do powiatu należą dwa duże miasta Bingen i Ingelheim, gmina Budenheim oraz osiem związków gminnych. W regionie można spotkać obiekty, świadczące o 2000 letniej historii. Od późnego średniowiecza obszar był podzielony na wiele średnich i małych, świeckich i kościelnych terytoriów. Najpotężniejszymi władcami byli książęta Palatynatu i Moguncji.

The district of Mainz-Bingen with a population of 200,000 is one of the largest districts of Rhineland – Palatinate. The area of the district spreads along the river Rhine and covers 605 km². The eastern part of the district is a wooded mountain area and in the North the valley of the Rhine river with its steep slopes and well known wine. Mittelrhein, die Nahe and Rheinhessen are one of the largest in Germany and world renowned wine-growing areas.

There are two large towns in the district: Bingen and Ingelheim, the commune of Budenheim and eight commune associations. The region has buildings and structures to testify to its 2000 years of history. Since the late Middle Ages the district was divided into medium and small secu-

Oppenheim. Kościół św. Katarzyny. *Church of Sts. Catherine*. Fot. Kreisverwaltung Mainz-Bingen

W regionie żyło i działało wiele wybitnych osobistości: Karol Wielki założył w Ingelheim Palatynat Cesarski, św. Hildegarda z Bingen - frankońska anachoretka, wizjonerka, mistyczka, uzdrawicielka, reformatorka religijna, benedyktynka, uznawana przez Kościół katolicki za świętą, Sebastian Münster, Matthäus Merian, Carl Zuckmayer i Stefan George.

Od czerwca 2002 Mittelrhein, do którego należy odcinek między Bingen i Bacharach został wpisany na listę światowego dziedzictwa kultury UNESCO.

Powiat jest znany ze średniej wielkości zakładów przemysłowych i rzemieślniczych, dobrze rozwiniętego przemysłu - rolno-spożywczego, farmaceutycznego, materiałów budowlanych, chemicznego, uprawy winorośli oraz rolnictwa, spełniającego nowoczesne wymagania.

www.mainz-bingen.de

lar and ecclesiastical territories. The most powerful rulers were the prince of Mainz and the prince of Palatinate.

The region had many famous inhabitants: Charles the Great founded a Keiserpfalz at Ingelheim, Saint Hildegard of Bingen was a German Benedictine abbess, writer, composer, philosopher, Christian mystic, visionary, and polymath, Sebastian Münster, Matthäus Merian, Carl Zuckmayer and Stefan George.

Since June 2002 Mittelrhein has been listed as a World Heritage Site by UNESCO.

The district is well known for its middle-sized industrial plants and craft enterprises, well developed agri-food, pharmaceutical, building materials, chemical, wine growing industries.

www.mainz-bingen.de

Bingen. Mysia Wieża. *Mouse Tower*. Fot. Kreisverwaltung Mainz-Bingen

Rejon Radziechowski The Radekhiv Region

Rejon Radziechowski (pow. 1022 km²) leży w obwodzie lwowskim (województwo tarnopolskie), głównym miastem jest Radziechów. Rejon Radziechowski to jeden z centrów narodowego odrodzenia charakteryzujący się bogactwem zabytków historycznych i kultury. Tu żył i tworzył, a także jest pochowany znany polski poeta, demokrata, publicysta i działacz społeczny - Kornel Ujejski.

W Łopatynie znajduje się cenny historyczny i architektoniczny obiekt – kościół pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Marii Panny z 1772 roku architekta Bernarda Imieritina w stylu barokowym.

www.radehiv.rayrada.org.ua

The Radekhiv Region (area of 1022 km²) lies in Lviv Oblast and its main town is Radekhiv.

The Radekhiv Region is one of the centres of the national renaissance with many historical monuments. Here lived and created a famous Polish poet, democrat, columnist and social activist - Kornel Ujejski.

Łopatyn prides itself with a valuable historical monument – the church of Blessed Virgin Mary's Immaculate Conception build in 1772 and designed by a baroque architect – Bernard Imiertin.

www.radehiv.rayrada.org.ua

Prowincja Campobasso

The Province of Campobasso

Prowincja Campobasso (wł. Provincia di Campobasso) jest jedną ze 109 prowincji we Włoszech i leży w regionie Molise. Stolicą prowincji jak i całego regionu Molise jest miasto Campobasso. W skład prowincji wchodzą 84 gminy, a zamieszkuje ją ok. 231 000 mieszkańców. Samo Campobasso liczy 52 000 mieszkańców i jest znaczącym ośrodkiem produkcji noży i nożyczek.

The Province of Campobasso (Provincia di Campobasso) is one of 109 Italian provinces and lies in Molise region. The capital of both the region and the province is Campobasso. The province consists of 84 communes and has 231,000 inhabitants. There are 52,000 people living in Campobasso. The town is a well known producer of knives and scissors.

Lago di Guardialfiera. Źródło source: <https://podroze.travelizer.pl>

Jednym z ważniejszych miast Prowincji jest Campobasso, położone na wysokości 700 m z charakterystyczną średniodwieczną zabudową. Najważniejszym zabytkiem w mieście jest zamek Monforte, wzniesiony przez Normandów najprawdopodobniej na bazie dawniejszej longobardzkiej wieży obserwacyjnej. W pobliżu wznosi się kościół św. Jerzego z XII wieku, trójnawowy, z prostą kamienną fasadą i kościół św. Bartłomieja z tej samej epoki. Miasto posiada również Muzeum Samnickie, w którym zgromadzono ciekawe eksponaty pochodzące z wykopalisk z całego regionu.

Prowincja Campobasso ma wiele do zaoferowania miłośnikom sportów zimowych, a to za sprawą dobrego dostępu do Apenin. Do najlepszych obszarów narciarskich zalicza się leżący na wysokości 1450 m Campitello Matese. Tu także znajduje się szczyt Monte Miletto (2050 m) oferujący trasy narciarskie o długości 40 km. Innymi doskonałymi ośrodkami sportów zimowych są Capracotta i Roccaraso.

www.provincia.campobasso.it

As already mentioned, Campobasso is one of the most important towns of the province. The town has characteristic medieval buildings and a famous Monforte castle built by the Normans, most probably on a former Lombardic observation tower. Nerbay is a church of Saint George from the 12th century with three naves and a simple stone façade. There is also a church of Saint Bartholomew built around the same time. The town also has a Samnite Museum with many interesting exhibits from regional excavations.

The Province of Campobasso has a lot to offer to winter sport's lovers with its easy access to the Apennine Mountains. One of the best ski areas - Campitello Matese lies at an altitude of 1450 meters with the highest peak Monte Miletto (2050 m) with ski slopes 40 kilometers long. Other perfectly situated winter sports centres are Capracotta and Roccaraso.

www.provincia.campobasso.it

Obwód Lezhë

The Lezhë Country

Obwód Lezhë znajduje się w północno-zachodniej części kraju, liczy ok. 220 tys. mieszkańców i zajmuje powierzchnię około 1 600 km². Jego stolicą jest Lezhë. Miasto było znane w czasach starożytnych jako Lissus. Było także jednym z pierwszych miast (obok Kruji), które zdobył Skanderbeg walcząc z Osmanami o niepodległość Albanii.

W Lezhë znajduje się mauzoleum największego bohatera narodowego Albanii – Skandberga. Jest to prostokątna, kamienna ruina średniowiecznego kościoła św. Mikołaja, obudowaną współczesną konstrukcją składającą się z płaskiego dachu wspartego na smukłej kolumnadzie. We wnętrzu znajdują się: marmurowa płyta w miejscu domniemanego grobu,

The Lezhë County lies in the north west part of Albania. It has around 220,000 inhabitants and covers an area of 1600 km². The capital of the county is Lezhë. In the ancient times the town was known as Lissus. It was one of the first towns captured by Skanderbeg in his fight against the Ottoman Empire for the independence of Albania.

Skanderbeg Memorial is based in Lezhë. It is a rectangular structure in the ruins of Saint Nicholas church surrounded by a modern construction with flat roof and slender colonnade. Inside is a marble panel covering the alleged burial place and bust of Skanderbeg together with

Mauzoleum Skandberga. *Skandenberg's mausoleum.* Źródło souce: [wikimapia.org](https://www.wikimapia.org) Wizyta przedstawicieli Obwodu Lezhë w Nysie.
Visit of representatives of Lezhë district in Nysa. Foto: Izabela Kicak

Port w Shëngjin. Port of Shëngjin. Źródło source: wikimapia.org

popiersie Skandenberga, replika jego słynnego hełmu z koźią głową i rogami oraz godło Albanii czyli dwugłowy czarny orzeł. Ściany mauzoleum zdobi 28 tarcz z datami i miejscami bitew stoczonych przez Skandenberga z Turkami.

Dziewięć kilometrów na północny zachód od miasta Lezhë, nad Zatoką Drińską leży miasteczko portowe Shëngjin będące jednocześnie najdalej wysuniętym na północ portem morskim w Albanii. Jest tu duża, piaszczysta plaża z bogatą infrastrukturą gastronomiczno-hotelową. Z kolei na południe od miasta, po obu stronach ujścia południowej odnogi rzeki Drin, rozciąga się, obejmujący dwie dzikie laguny i las dziewiczy rezerwat przyrody Kune Vain.

Jednym z najbardziej charakterystycznych produktów regionu jest wino Kallmet, należące do najlepszych win europejskich. Jako typowy obszar śródziemnomorski Lezha posiada bogatą tradycję w uprawie oliwek, z których powstaje wysokiej jakości oliwa. Obok oliwek uprawia się tu także granaty. Innym znanim produktem lokalnym, który zyskuje coraz większe uznanie, jest miód.

www.qarkulezhe.gov.al

a replica of his famous helmet with goat's head and horns as well as Albania's national emblem – two headed black eagle. Walls are adorned with 28 shields with places and dates of battles fought Skanderbeg against the Turks.

Nine kilometres north west from the town of Lezhë, by the Gulf of Drin is a port town of Shëngjin - the furthest north port in Albania. It has a long, sandy beach with many hotels and restaurants. South of the town, by the River Din lies the nature reserve Kune Vain with its wild lagoons and primary forest.

One of the most characteristic products of the region is Kallmet wine, regarded as one of the best European wines. It is a typical Mediterranean area with olive groves and olive oil production. Also pomegranates are cultivated here. Another product that is gaining more and more recognition is local honey.

www.qarkulezhe.gov.al

Miasto Marsala

The town of Marsala

Stagnone di Marsala - największa laguna Sycylii. *Stagnone di Marsala - the largest lagoon of Sicily.* Fot. Gmina Marsala

Marsala leży na Sycylii, w Prowincji Trapani, ok. 124 km od Palermo. Miasto założone zostało jako Kartagińskie Lilybaeum. Marsala to miasto z bogatą historią, której ślady zachowały się do dziś. Będąc w Marsali warto zwrócić uwagę na katedrę z 1176 roku, Museo degli Arazzi fiamminghi z ośmioma przepięknymi gobelinami przedstawiającymi sceny z wojny żydowskiej z I wieku, zakończonej zagładą Judei czy Museo Bagli Anselmi, gdzie znajduje się doskonale zachowany okręt

Marsala is a coastal town in western Sicily. It lies in Trapani Province about 124 kilometers from Palermo. The town was founded as Carthaginian Lilybaeum and it has a long and rich history.

While in Marsala it is worth to see a cathedral from 1176 and Museo degli Arazzi Fiamminghi with eight beautiful sixteenth-century Flemish tapestries or Museo Bagli

kartagiński z 241 r. p.n.e., znaleziony w roku 1969 jest jednym z najważniejszych zabytków cywilizacji punickiej w Europie.

W Marsali, 11 maja 1860 roku, rozpoczęła się wyprawa tysiąca czerwonych koszul zwana również wyprawą sycylijską pod dowództwem Giuseppe Garibaldiego. Wyprawa ta była jednym z wydarzeń, które doprowadziły do powstania Zjednoczonego Królestwa Włoch.

Miejscowość słynie przede wszystkim z produkcji doskonałego wina marsala, które zdobyło rozgłos już w XVIII wieku. Białe marsale produkowane są przede wszystkim z winogron odmian grillo, catarratto, damaschino i inzolia, czerwone zaś z odmian pignatello calabrese, nero d'avola i nerello mascalese. Wina leżakują od roku do dziesięciu lat w beczkach dębowych, w zależności jaki typ wina producent chce osiągnąć: *fine, superiore czy vergin*.

www.comune.marsala.tp.it

Anselmi with a perfectly preserved Punic ship found in 1969. It is one of the most important Phoenician artefacts in Europe.

Marsala was the place from which, on 11th May 1860, Garibaldi's Redshirts set off thus beginning the process of Italian unification.

The town is famous for its exquisite wine – Marsala, renown since eighteenth century. Marsala is produced using the Grillo, Inzolia, Catarratto and Damaschino white grape variety, among others. The wine is aged in oak casks from one to ten years depending on the type of classification producers want to achieve: *fine, superiore or vergin*.

www.comune.marsala.tp.it

Nave Punica – Statek punicki w Muzeum Archeologicznym Baglio Anselmi. Fot. Gmina Marsala

Widok z Podlesia na Biskupią Kopę. View from Podlesie on Biskupia Kopa. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

TURYSTYKA

Tourism

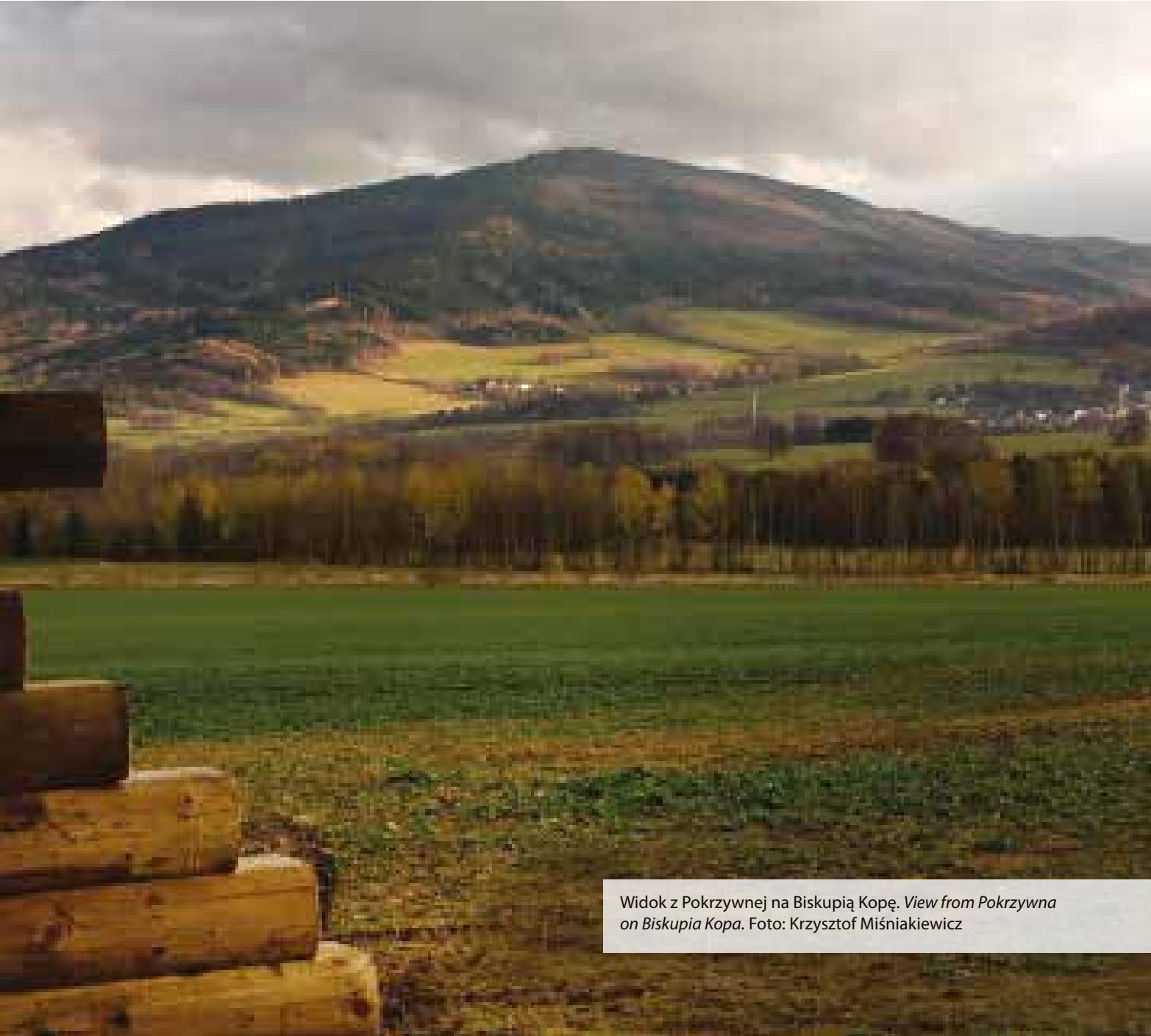

Opracowanie: Studio PLAN, ul. Piotrkowska 72, 54-060 Wrocław
tel./fax 71 373 44 37, 71 354 25 07, www.plan.pl, e-mail: plan@plan.pl

acje zawarte na mapie są prawnie chronione. Żadna jej część nie może być w jakim sposobie powielana ani wykorzystana do innej publikacji bez zgody Studia PLAN.

Góry Opawskie

The Opawskie Mountains

Widok z Pokrzywnej na Biskupią Kopę. View from Pokrzywna
on Biskupia Kopa. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Głuchołazy - rozstaje szlaków. *Glucholazy - parting ways.* Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Góry Opawskie z ich najwyższym szczytem Biskupią Kopą (890 m n.p.m.), choć niezbyt wysokie i o łagodnym ukształtowaniu, są najwyższymi górami w województwie opolskim i stanowią przedgórze leżących już po stronie czeskiej gór Jeseników (najwyższy szczyt – Pradziad 1491 m n.p.m.). Są najdalej na wschód wysuniętym pasmem polskich Sudetów. Stanowią znakomite zaplecze do uprawiania turystyki górskiej.

The Opawskie Mountains with the highest peak Biskupia Kopa (890 ASL), are not very high and have a rather mild topography.

These are the highest mountains in Opolskie Province and they are a foothill of the Ash Mountains in Czech (highest mountain – Praděd - 1491 ASL).

Wieża widokowa na Biskupiej Kopie. *Observation tower on Biskupis Kopa.* Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Droga na Biskupią Kopę. *The Road to Biskupia Kopa.*
Foto: Monika Kucharczyk

Rynek w Głuchołazach. *Market in Głuchołazy*. Foto: Monika Kucharczyk

Na terenie Górz Opawskich można aktywnie wypocząć, uprawiając turystykę pieszą na oznakowanych szlakach i ścieżkach przyrodniczo-dydaktycznych, a także turystykę rowerową na oznakowanych trasach dla rowerów turystycznych i górskich. Jest to niezwykły pod względem walorów krajobrazowych oraz unikatowej flory i fauny obszar, na którym powstał w 1988 roku Park Krajobrazowy „Góry Opawskie” oraz cztery rezerwaty przyrody - „Cicha Dolina”, „Las Bukowy”, „Nad Białką” oraz „Olszak”. Baza noclegowa oferuje tu

The Opawskie mountains are perfect for tourism from hiking to mountain biking.

The area is unique for its landscape, flora and fauna values. In 1988 the area became a Landscape Park with four nature reserves: Cicha Dolina, Las Bukowy, Nad Białką and Olszak. The area has a well developed accommodation base with a variety of hotels, camping sites, hostels, pensions, guest houses and others.

Plac „Pod Amorkiem” - Głuchołazy. *'Under the Amor' Square - Głuchołazy*. Foto: Monika Kucharczyk

Głuchołazy - park zdrojowy. *Głuchołazy - spa park.* Foto: Andrzej Kucharczyk

liczne obiekty zbiorowego zakwaterowania różnych rodzajów (hotele, campingi, ośrodki wczasowe, kolonijne, szkoleniowo-wypoczynkowe, rehabilitacyjno-wypoczynkowe, pensjonaty, schroniska młodzieżowe, górskie i inne) oraz gospodarstwa agroturystyczne i pokoje gościnne.

Centrum handlowo-usługowym dla obszaru Górz Opawskich jest miasto Głuchołazy, w którym funkcjonuje centrum informacji turystycznej. Góry Opawskie przyciągają również historią górnictwa złota z licznymi reliktami po jego wydobywaniu oraz tradycjami uzdrowiskowymi z odnowionym parkiem zdrowym w Głuchołazach. Na półce tarasu wypoczynkowego w sąsiedztwie budynków Szpitala nr 2 w Głuchołazach (ul. Lompy) znajduje się tężnia solankowa. Jest to budowla w formie wieży o średniej wysokości 15,16 m, na rzucie trójkąta równobocznego zwężającego się ku szczytowi

The main shopping and service centre for the area is the town of Głuchołazy with tourism information centre.

The Opawskie Mountains have a history of gold mining with many mining relics and many traditional health resorts with a renovated spa park in Głuchołazy.

Nearby Hospital No. 2 in Głuchołazy is a graduation tower. The structure resembles a tower.

It is 15 meters high with a triangular base, narrowing towards the top and build from larch tree.

Visitors can use five terraces -four around the base of

i konstrukcji z drewna modrzewiowego. Do dyspozycji kuracjuszy jest 5 poziomów tarasów: cztery wokół trzonu tężni oraz piąty na szczycie zaprojektowany jako taras słoneczny. Solanka, która jest tłoczona do koryt na szczycie wieży ze zbiornika podziemnego, a następnie spływa po tarninie ułożonej w trzonie konstrukcji tężni tworzy formę aerosolu solnego. Powstały w ten sposób unikalny mikroklimat jest pomocny w leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych.

Głuchołazy - park zdrojowy. *Głuchołazy - spa park*. Foto: Andrzej Kucharczyk

the tower and fifth at the top of the tower, designed as a suntrap.

The natural brine mist that forms in the area of the graduation tower is well known for its therapeutic properties and it facilitates the treatment of selected chronic respiratory system ailments and disorders of a recurrent nature

Jeziorka Lakes

Jeziorko Nyskie. Nyskie Lake.
Foto: Archiwum Starostwa Powiatowego w Nysie

Jezioro Nyskie *Nyskie Lake*

Jezioro Nyskie oddane do użytku w 1971 roku, ma 22 km² powierzchni i może zgromadzić 111 mln m³ wody. Ten duży zbiornik wodny dzięki piaszczystym plażom i strzeżonym kąpieliskom stwarza dobre warunki do uprawiania sportów wodnych. Znad tafla jeziora możemy podziwiać piękne widoki na pobliskie Góry Opawskie, Jeseniki z Pradziadem i Góry Rychlebskie. Udany wypoczynek zapewni rozbudowana baza

Nyskie Lake was opened for commercial use in 1971. It covers 22km² and can accumulate up to 111 millions m³ of water. Thanks to sandy beaches and life guarded swimming areas it offers perfect conditions for water sports. From the lake shore one can admire beautiful landscape with a panoramic view of the Opawskie Mountains, the Ash Mountains with Praděd and the Rychlebskie Mountains. Well devel-

Jezioro Nyskie - przerwa w podróży. *Nyskie Lake - break in the journey.* Foto: Monika Kucharczyk

Jezioro Nyskie - widok z „wieży ratuszowej”. *Nyskie Lake- view from the town hall tower.* Foto: Monika Kucharczyk

noclegowa i gastronomiczna na północnym brzegu w Głebinowie i Skorochowie. Jezioro jest też miejscem gniazdowania wielu gatunków ptaków (bączka, cyranki, remiza, dziwonii, mewy czarnogłównej) oraz miejscem odpoczynku w okresie wiosennym i jesiennym dla licznych gatunków przelotnych ptaków wodnych i błotnych, m.in. dzikich kaczek i gęsi. Jezioro uznawane jest za ostoję ptactwa wodnego o randze europejskiej. Stwierdzono tu obecność rzadkich gatunków ptaków, jak ostrygojad, brodziec pławny czy czajka towarzyska. Licznie występujące sandaczki, okonie, sumy i szczupaki czynią jezioro również rajem dla wędkarzy.

Wzdłuż najdłuższej plaży Jeziora Nyskiego i bezpośrednio przy drodze krajowej nr 46 leży Nyski Ośrodek Rekreacji, który oferuje nie tylko bazę noclegową i gastronomiczną, ale również bogaty wybór atrakcji turystycznych i imprez sportowych, rekreacyjnych i kulturalnych. Plażowicze mogą skorzystać z boisk do siatkówki plażowej czy wypożyczyć rower. W sezonie letnim odbywa się tu wiele imprez sportowych i rekreacyjnych, również o randze ogólnopolskiej.

oped accommodation base and abundance of eateries in the north part of the lake – in Głebinów and Skorochów – ensures an enjoyable stay. The lake is a habitat for many species of birds, like the little bittern, the garganey, the Eurasian penduline tit, the common rosefinch and Mediterranean gull. It is also a stopping place for many migrating species, mainly wild ducks and geese. The lake is recognised as an important water birds habitat on an European scale. Some rare species can be seen here: the common pied oystercatcher, the marsh sandpiper or the sociable lapwing. The place is also a heaven for anglers with many zandres, redfin perches, wells catfishes and northern pikes.

Nearby the national road No 46 and along the longest beach of Nyskie Lake lies Nyski Recreational Centre offering accommodation and gastronomic facilities, as well as many attractions for tourists and sports, recreational and cultural events. Tourists can use beach volleyball courts or rent bikes. During the summer many sports and recreational events take place here.

Jezioro Nyskie - plaża przy ośrodku rekreacyjnym ARN. *Nyskie Lake - beach.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Jezioro Nyskie. *Nyskie Lake.*
Foto: Monika Kucharczyk

Jezioro Otmuchowskie. *Otmuchowskie Lake.*
Foto: Andrzej Kucharczyk

Jezioro Otmuchowskie *Otmuchowskie Lake*

Jezioro Otmuchowskie powstało w 1933 roku przez spiętrzenie wód Nysy Kłodzkiej zaporą ziemną o długości 6 km i wysokości 20 m. Swym wschodnim obwałowanym brzegiem przylega do miasta Otmuchowa. Jezioro doskonale nadaje się do uprawiania żeglarstwa i innych sportów wodnych. Na brzegach rozlokowały się liczne ośrodki sportowe, rekreacyjne i wędkarskie. Z korony zapory roztacza się piękna panorama gór – od Pradziada po Śnieżnik. Jezioro jest wspaniałym miejscem do uprawiania wędkarstwa, a łowić można: sandacz, szczupaki, karpie, węgorze, okonie, liny, leszcze i płocie. Jezioro jest miejscem gromadzenia się licznych ptaków wodnych i błotnych w okresie ich przelotu (wiosną i jesienią). Z rzadkich okazów ptaków spotyka się mewę orlicę, raroga, siewkę azjatycką, czapłę siwą i nadobnę.

Otmuchowskie Lake was built in 1933 by water damming the Nysa Kłodzka river. The eastern embankment runs nearby the town of Otmuchów. The lake is perfect for sailing trips and other water sports. Many sport, recreational and angling centres are located along its shores. From the dam one can admire a beautiful panoramic view of the mountains. The lake is a perfect place for angling with abundance of zanders, northern pikes, wells catfishes, eels, redfin perches, tenches, common breams and common roaches. The lake is also a habitat for many wetland birds during their migration in the spring and autumn. Some of the rare species that can be spotted here are: the great black-headed gull, the saker falcon, the Pacific golden plover, the grey heron and the little egret.

Tama na Jeziorze Otmuchowskim. Dam on Otmuchowskie Lake. Foto: Monika Kucharczyk

Zalew Paczkowski. *The Paczkowski Lagoon.*
Foto: Andrzej Kucharczyk

Zalew Paczkowski *The Paczkowski Lagoon*

Zalew Paczkowski nazwę swoją zawdzięcza miastu, przy którym leży. Powstały w 2003 roku akwen wodny składa się z dwóch zbiorników kaskadowych: zbiornika Kozielno i Topola. U wylotu każdego ze zbiorników znajduje się elektrownia wodna. W miejscu styku znajdują się kopalnie kruszywa. Zalew Paczkowski jest popularnym wśród wędkarzy źródłem przeróżnych gatunków ryb.

The Paczkowski Lagoon takes its name from the town nearby. It was created in 2003 and consists of two cascade reservoirs: Kozielno and Topola.

Each of them has a hydroelectric power station and between them are aggregate mines. The Paczkowski Lagoon is very popular amongst anglers.

Zalew Paczkowski. *The Paczkowski Lagoon*. Foto: Monika Kucharczyk

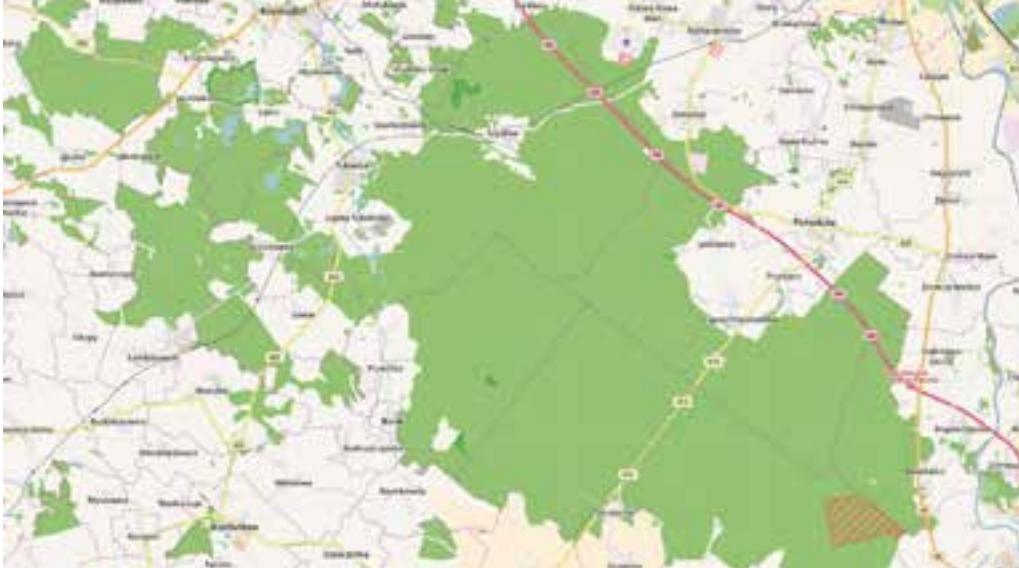

Bory Niemodlińskie

The Niemodlińska Forest

Bukowy las w okolicach Tułowic.
Beech forest near Tułowice
Foto: Andrzej Kucharczyk

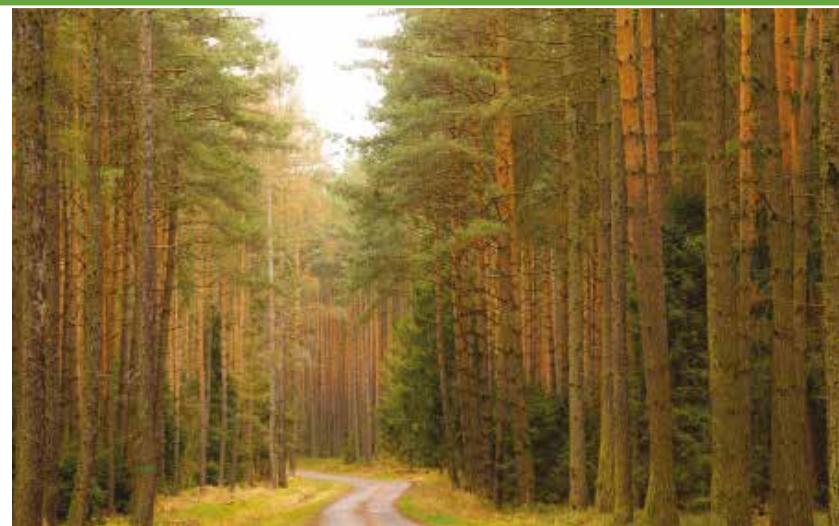

Bory Niemodlińskie *The Niemodlińska Forest*

Położony częściowo na terenie powiatu nyskiego (gminy Łambinowice i Korfantów) Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie obejmuje swym zasięgiem zwarty kompleks leśny z licznymi stawami, będący pozostałością dawnej Puszczy Niemodlińskiej. Drzewostany Borów Niemodlińskich to przeważnie bory i bory mieszane, które są ostoją unikatowej flory (m.in. podkolan biały, kruszczyk szerokolistny, konwalia majowa, grzybienie białe, grążele żółte) i fauny (m.in. bąk, łabędź niemy, gęś gęgawa, mewa śmieszka, bocian czarny). Przez Obszar Chronionego Krajobrazu Bory Niemodlińskie przebiega ścieżka dydaktyczna „Skrajem Dawnej Puszczy”.

Part of the Protected Landscape Area – The Niemodlińska Forest lies in the District of Nysa (Łambinowice commune and Korfantów commune). The Forest with its many lakes is what remains from the vast Niemodlińska Primeval Forest. The main stands in the forest are coniferous and mixed coniferous ones with many rare flora species, like the lesser butterfly-orchid, the broad-leaved helleborine, the Lilly of the Valley, the European white water lily and the yellow water lily. There are also some rare fauna species present: the great bittern, the mute swan, the greylag goose, the black-headed gull and the black swan. An educational trail – ‘At the Edge of the Forest’ runs through the Protected Landscape Area of the Niemodlińska Forest.

Bory Niemodlińskie, okolice Korfantowa. *Niemodlinska Forests, near Korfantow.* Foto: Monika Kucharczyk

Wybrane szlaki turystyczne na terenie powiatu nyskiego

Selected hiking trails in the District of Nysa

Gwarkowa Perć
Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

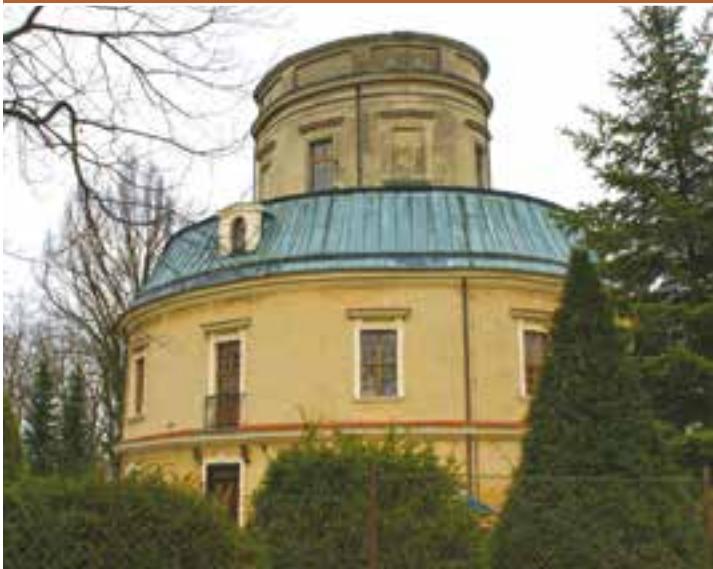
Źródło source: <http://en.trail.pl/szlaki/Nysa - Fontanna Trytona. Triton Fountain. Foto: Monika Kucharczyk>

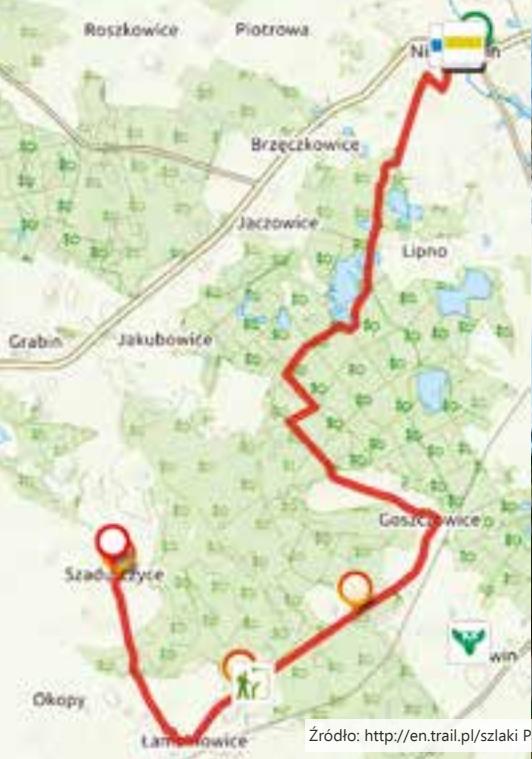
Szlak „Kopernikowski” (kolor oznakowania niebieski) – 46 km *The Kopernikowski Trail (marked in blue) – 46 km*

Nysa (fontanna Trytona) - Fort Wodny - Jezioro Nyskie (wałem jeziora) - Siestrzechowice - Koperniki - Jodłów - Łąka - Kałków - łącznik do Vidnavy - Zwierzyniec - Śliwice - Otmuchów - Ulanowice - Wójcice - Głębinów - Skorochów - Nysa (fontanna Trytona)

Nysa (the Merman Fountain) - Fort Wodny (the Water Fort) - Nyskie Lake (along an embankment) - Siestrzechowice - Koperniki - Jodłów - Łąka - Kałków - link to Vidnava - Zwierzyniec - Śliwice - Otmuchów - Ulanowice - Wójcice - Głębinów - Skorochów - Nysa (the Merman Fountain)

Pałac w Zwierzyńcu, obok: kościół w Kałkowie. Palace in Zwierzyniec, next to: the church in Kałków. Foto: Monika Kucharczyk

Źródło: [http://en.trail.pl/szlaki Pałac w Niemodlinie](http://en.trail.pl/szlaki_Palac_w_Niemodlinie). Foto: Andrzej Kucharczyk

Szlak Martyrologii Jeńców Wojennych (kolor oznakowania niebieski)

The Trail of Martyrdom of Prisoners of War (marked in blue)

20 km (na terenie powiatu nyskiego ok. 9 km).

Niemodlin – Lipno (arboretum) – Goszczowice – cmentarz jeniecki – Łambinowice (Centralne Muzeum Jeńców Wojennych).

- 20 km (9 km in the District of Nysa).

Niemodlin – Lipno (Arboretum) – Goszczowice – war prisoners cemetery – Łambinowice (the War Prisoners Museum).

„Nieśmiertelniki” - Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach. „Dog tags” - Museum of Prisoners of War in Łambinowice. Foto: Monika Kucharczyk

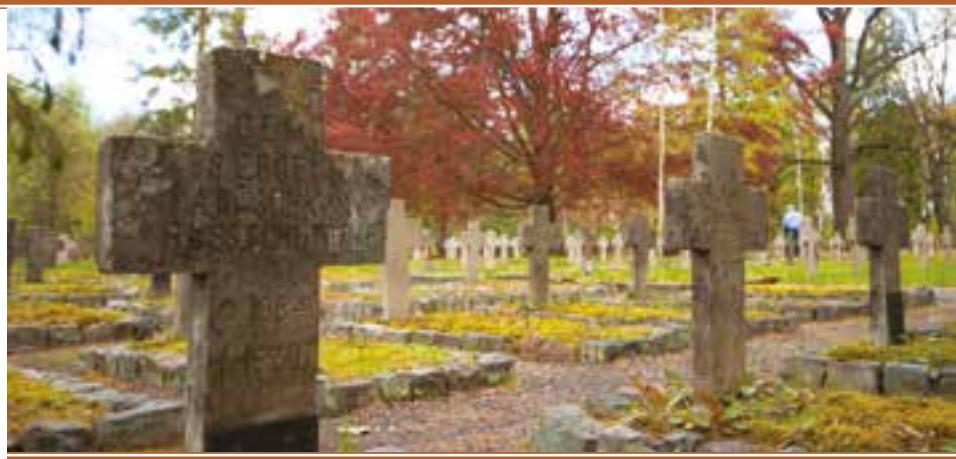

Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach. *Museum of Prisoners of War in Łambinowice*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Arboretum w Lipnie. *Arboretum in Lipno*. Foto: Monika Kucharczyk

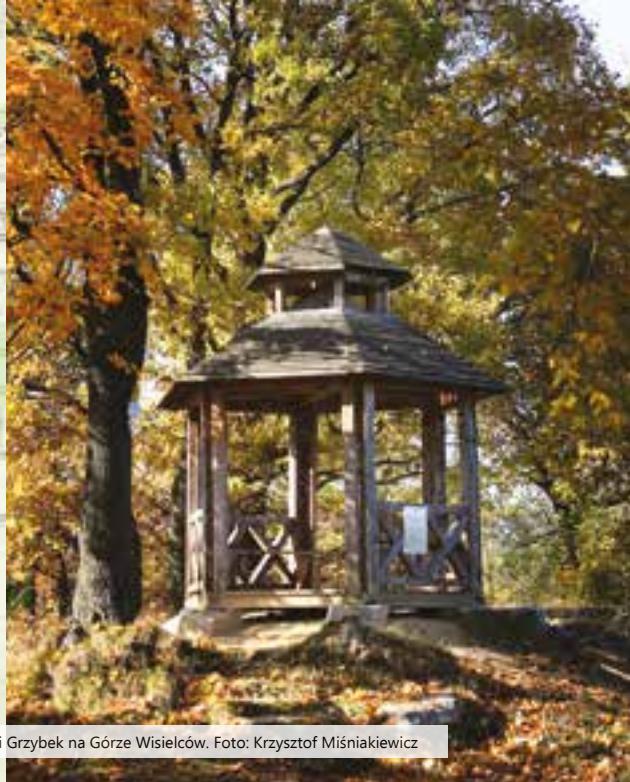

Cmentarz i pomnik jeńców radzieckich. *Cemetery and a monument to Soviet prisoners* Foto: A.K.

Źródło source: <http://en.trail.pl/szlaki> Grzybek na Górze Wisielców. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Szlak żółty „Złotych Górników” The Złotych Górników Trail (marked in yellow)

w masywie Góry Parkowej – 8,3 km

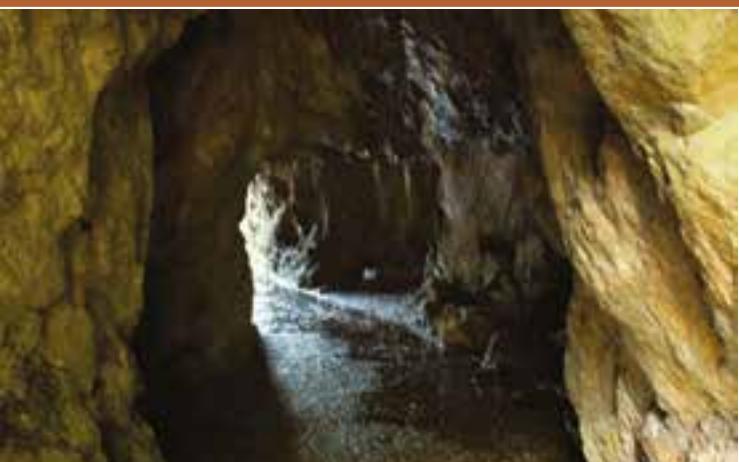
– Parkowa Mountain – 8,3 km

Tama na Białej Głucholąskiej. Dam on the White Glucholaska. Foto: Andrzej Kucharczyk

Ośrodek wypoczynkowy „Skowronek”. Resort ‘Skowronek’. Foto: Andrzej Kucharczyk

Sztolnia kopalni złota, na dole: źródłko „Żegnalce” i trasa spacerowa nad Białą Głuchołaską.
Gold mine adit at the bottom: spring ‘Żegnalce’ and walking path on the White Głuchołaska. Foto: Monika Kucharczyk

Źródło source: www.nysa.eu Nysa - wieża Ziębicka. Ziębicka tower. Foto: Andrzej Kucharczyk

Miejski szlak turystyczny w Nysie *Town hiking trail in Nysa*

- 13 km

znakowany żółto-czerwonymi rombami

- 13 km

marked with yellow and red diamonds

Bastion św. Jadwigi. *Bastion of Saint Jadwiga.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Portal wieży wrocławskiej, obok: budynek Starostwa Powiatowego w Nysie. Na dole: Fort Wodny.
Wrocław tower portal, next to: Nysa District Office building. Downstairs: Water Fort. Foto: Andrzej Kucharczyk

Miejski szlak historyczny w Głuchołazach *Town historical hiking trail in Głuchołazy*

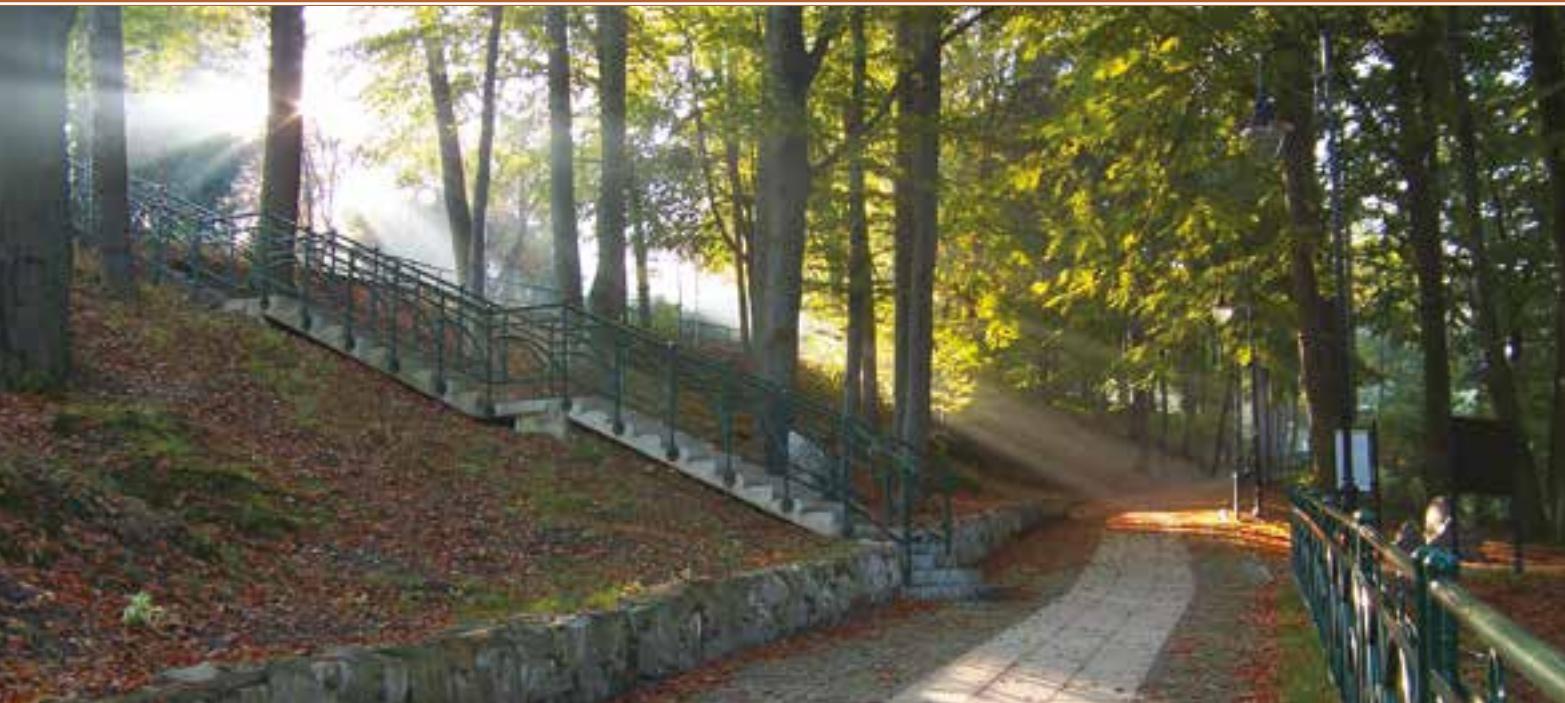
– 6,5 km

znakowany biało-niebieskimi rombami

– 6,5 km

marked with white and blue diamonds

Park Zdrojowy. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Glucholaski Amorek. Foto: Andrzej Kucharczyk

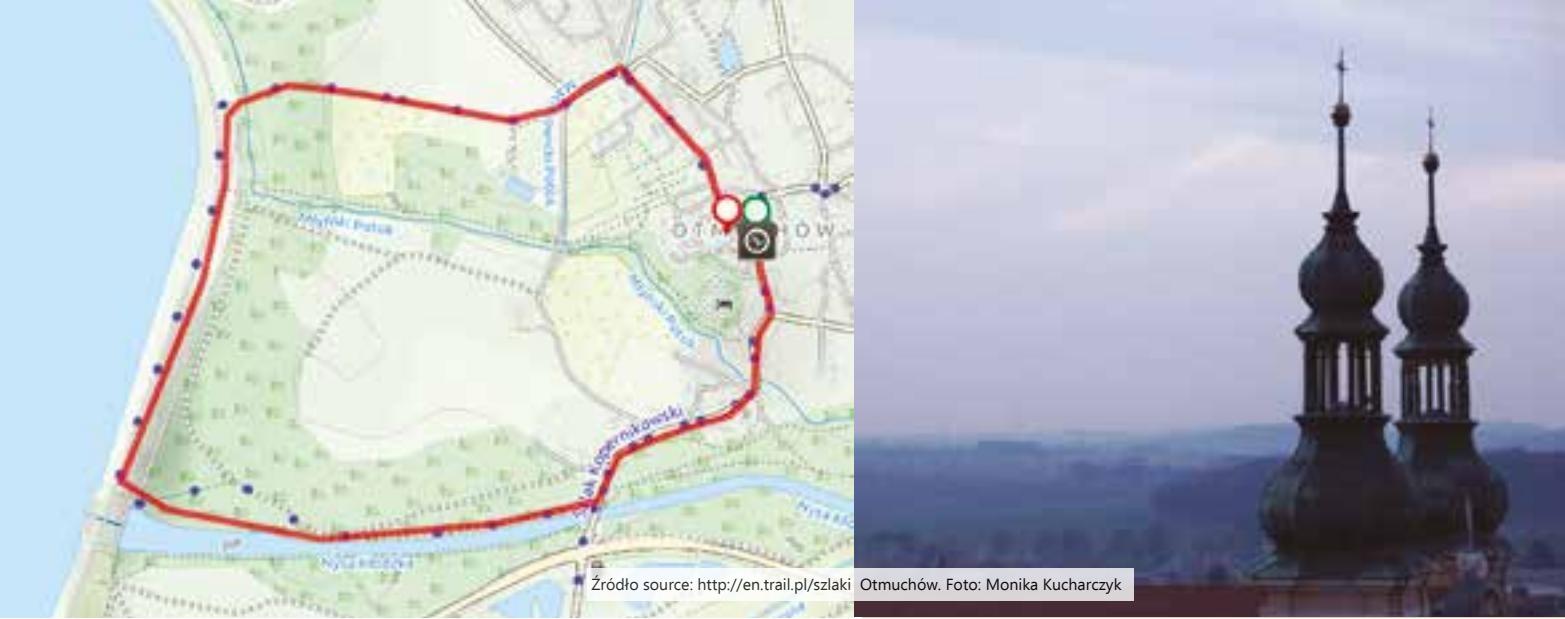
Kościół św. Wawrzyńca. *Church of Sts. Lawrence.* Foto: Monika Kucharczyk

Promenada Kawalerów Orderu Uśmiechu. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz

Pozostałości murów obronnych. *Remains of the ramparts.* Foto: A. Kucharczyk

Szlak miejski w Otmuchowie *Town hiking trail in Otmuchów*

(kolor oznakowania czerwony) – 4,5 km

(marked in red) – 4,5 km

Jezioro Otmuchowskie. *Lake Otmuchowskie*. Foto: Monika Kucharczyk

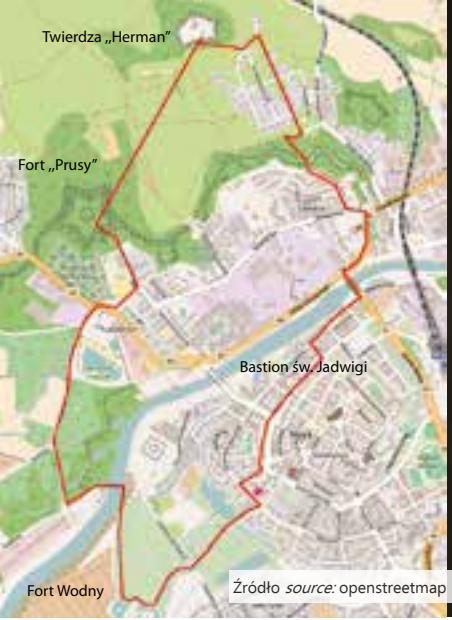

Zamek Biskupi. *Bishop's Castle*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Wieża Nyska, Kościół św. Mikołaja i św. Franciszka Ksawerego. *Nysa Tower, Church of Sts. Nicholas and St. Francis Xavier*. Foto: Monika Kucharczyk

Trasy turystyczno-dydaktyczne Parku Kulturowo-Przyrodniczego Twierdzy Nysa

Educational and tourism trails of The Nysa Stronghold Nature and Culture Park

Oznaczony kolorem czerwonym. Łączą odrestaurowane obiekty Twierdzy, czyli Bastion św. Jadwigi oraz Fort Wodny z pozostałą częścią miasta (3 km).

Connect restored parts of the stronghold like Bastion of Saint Jadwiga and Water Fort with other parts of town (3 km).

Fort Wodny. Water Fort. Foto: Andrzej Kucharczyk

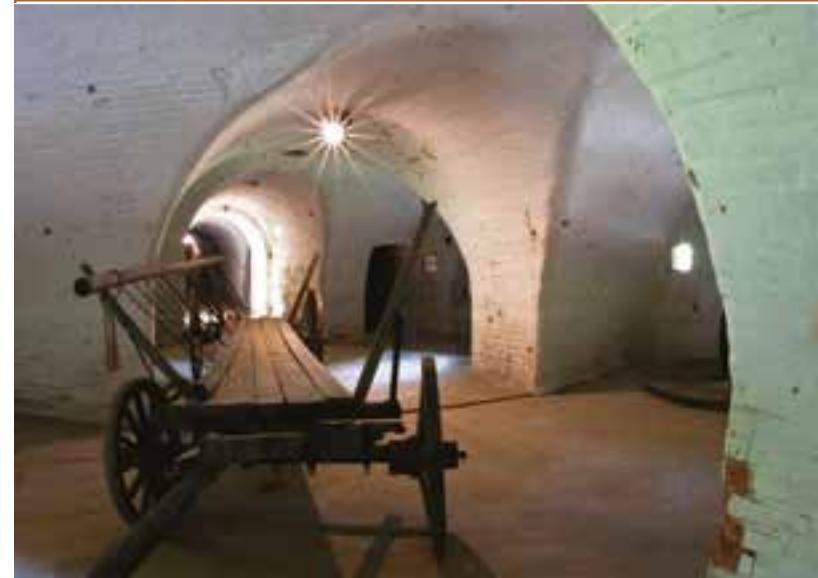
Wieża ciśnień. Water tower. Foto: Andrzej Kucharczyk

Fort 2. Foto: Monika Kucharczyk

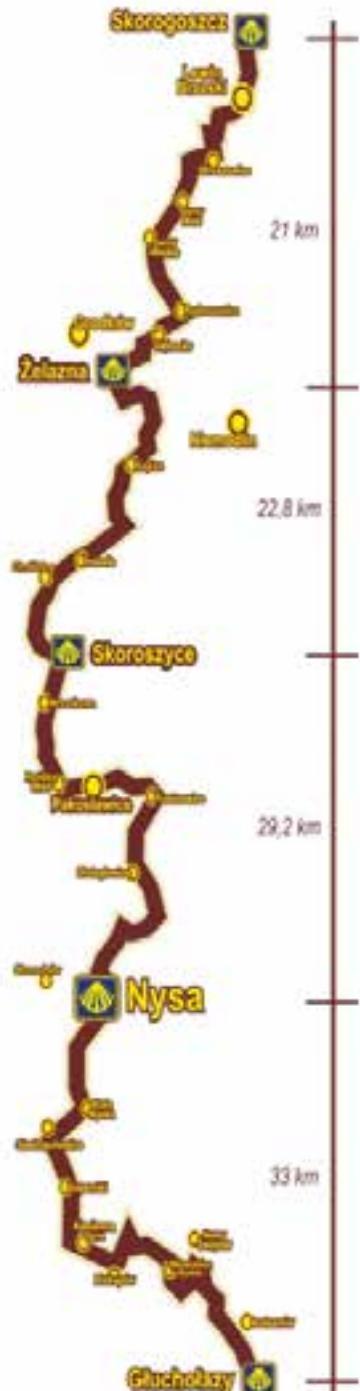
Fort 2. Foto: Andrzej Kucharczyk

Nyska Droga św. Jakuba

Głuchołazy • Nysa • Skorogoszcz - 106 km

Nyska Droga św. Jakuba (pielgrzymkowy) – 106 km The road of Saint Jacob (pilgrimage route) – 106 km

Znakowana żółtą muszlą na niebieskim tle, w Skorogoszczy łączy się z opolską „Drogą św. Jakuba Via Regia”.

Studnia Jakubowa na zborcu Góry Parkowej w Głuchołazach – Bodzanów – Nowy Świętokrzystów – Wilamowice Nyskie – Łączki – Biskupów – Kamienna Góra – Koperniki – Siestrzechowice – Biała Nyska – Nysa – Złotogłówice – Prusinowice – Pakosławice – Reńska Wieś – Mroczkowa – Skoroszyce – Chruściina – Pniewie – Kopice – Skorogoszcz

Kościół w Biskupowie. Church in Biskupów. Foto: Andrzej Kucharczyk
Niżej: kościół w Łączkach. Below: church in Łączki. Foto Monika Kucharczyk

Samochodowy szlak turystyczny E 22 *Automotive tourist route E 22*

Oznakowany znakami samochodowego szlaku turystycznego E 22. Bílý Potok/Paczków – Paczków – Otmuchów – Nysa – Głuchołyzy – Konradów/Zlaté Hory

Na zdjęciach od lewej: Paczków - rynek, zegar słoneczny na ratuszu w Otmuchowie, secesyjne kamieniczki w Nysie.

Foto: Monika Kucharczyk

Marked with automotive tourist route markings E 22.

Bílý Potok/Paczków – Paczków – Otmuchów – Nysa – Głuchołyzy – Konradów/Zlaté Hory

In pictures from left: Paczków - market, sundial at the town hall in Otmuchów, secession houses in Nysa.

Photo: Monika Kucharczyk

Opolski szlak cysterski – Ziemia Nyska *Cistercian trail in Opolskie – the Nysa region*

Oznakowany znakami samochodowego szlaku turystycznego E 22. Henryków – Paczków – Otmuchów – Nysa – Jemielnica. Na zdjęciach od lewej: Paczków - ratusz, Otmuchów - kolumna maryjna i zegar słoneczny na ratuszu. Foto: Andrzej Kucharczyk

Marked with automotive tourist route markings E 22

Henryków – Paczków – Otmuchów – Nysa – Jemielnica. On the left: Paczków - town hall, Otmuchów - Marian column and sundial at the town hall. Photo: Andrzej Kucharczyk

Szlaki rowerowe

Bicycle trails

Szlakiem czarownic po czesko-polskim pograniczu

(**kolor oznakowania czarny**) - 233 km (95 km po stronie polskiej, 138 km po stronie czeskiej). Paczków – Pomianów Dolny – Lubiatów – Ligota Wielka – Sarnowice – Otmuchów – Ulanowice – Grądy – Rysiowice – Karłowice Wielkie – Słupice – Nowaki – Radzikowice – Sękowice– Nysa – Konradowa – Wyszków Śląski – Niwnica – Domaszkowice – Wierzbięcice – Kępnica – Stary Las– Nowy Las – Charbielin – Jarnołtówek – Skowronków – Konradów – Głuchołazy – Zlaté Hory – Rejvíz – Česká Ves – Jeseník – Vernířovice – Sobotín – Velké Losiny – Rapotín – Šumperk – Mírov – Mohelnice

Paczków - Dom kata. Paczków - Executioner House. Foto: Monika Kucharczyk

The witches trail – Polish and Czech borderland

(**marked in black**) - 233 km (95 km on Polish side, 138 km on Czech side). Paczków – Pomianów Dolny – Lubiatów – Ligota Wielka – Sarnowice – Otmuchów – Ulanowice – Grądy – Rysiowice – Karłowice Wielkie – Słupice – Nowaki – Radzikowice – Sękowice– Nysa – Konradowa – Wyszków Śląski – Niwnica – Domaszkowice – Wierzbięcice – Kępnica – Stary Las– Nowy Las – Charbielin – Jarnołtówek – Skowronków – Konradów – Głuchołazy – Zlaté Hory – Rejvíz – Česká Ves – Jeseník – Vernířovice – Sobotín – Velké Losiny – Rapotín – Šumperk – Mírov – Mohelnice

Po lewej: pałac w Rysiowicach, obok: wiaty wypoczynkowe na szlaku - w Grądach i Karłowicach Wlk. Left: the palace in Rysiowice, next to: holiday resorts on the trail - in Grądach and Karłowice. Foto: Monika Kucharczyk. Niżej: sąd nad czarownicą (ekspozycja w Muzeum Powiatowym w Nysie). Below: court of the witch (exposition in the District Museum in Nysa). Foto: Andrzej Kucharczyk

Paczków - Muzeum Gazownictwa. *Gas Industry Museum in Paczków*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Międzynarodowa Trasa Rowerowa R9

– długość nyskiego odcinka 67,9 km. Głuchołazy (dawne przejście graniczne Głuchołazy-Mikulovice) – Bodzanów – Rudawa – Nowy Świętów – Wilamowice Nyskie – Gierałcice – Biskupów – Łączki – Iława – Morów – Biała Nyska – Nysa – Siestrzechowice – Kwiatków – Buków – Kałków – Broniszowice – Śliwice – Meszno – Ratnowice – Trzeboszowice – Dziewiątlice – Ujeździec – Unikowice – Paczków – województwo dolnośląskie

International Bicycle Trail R9

– length in the Nysa area is 67,9 km. Głuchołazy (former boarded crossing Głuchołazy-Mikulovice) – Bodzanów – Rudawa – Nowy Świętów – Wilamowice Nyskie – Gierałcice – Biskupów – Łączki – Iława – Morów – Biała Nyska – Nysa – Siestrzechowice – Kwiatków – Buków – Kałków – Broniszowice – Śliwice – Meszno – Ratnowice – Trzeboszowice – Dziewiątlice - Ujeździec – Unikowice – Paczków – Dolnośląskie Province

Paczków - Muzeum Gazownictwa. *Gas Industry Museum in Paczków*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Głuchołyzy - widok na Biskupią Kopę, Głuchołyzy - view of the Bishop Kopa, foto: Monika Kucharczyk, niżej - ośrodek „Skowronek” lower - center `Skowronek` . Foto: Andrzej Kucharczyk

Farma wiatrowa w Lipnikach. *Wind farm in Lipniki.* Foto: Monika Kucharczyk

Trasa R16 – 69,6 km

(kolor oznakowania żółty). Lipniki – Lasowice – Lubiatów - Ligota Wielka – Sarnowice – Otmuchów – Wójcice – Suszkowice – Goświnowice – Nysa – Rusocin – Piątkowice – Mańkowice - Jasienica Dolna – Myszowice – Kuropas – Rynarcice - Przydroże Wielkie - Przydroże Małe - Pleśnica

Route R16

(marked in yellow). Lipniki – Lasowice – Lubiatów - Ligota Wielka – Sarnowice – Otmuchów – Wójcice – Suszkowice – Goświnowice – Nysa – Rusocin – Piątkowice – Mańkowice - Jasienica Dolna – Myszowice – Kuropas – Rynarcice - Przydroże Wielkie - Przydroże Małe - Pleśnica

„Szwedzka Góra” niedaleko wsi Przydroże Małe. ‘Swedish Hill’ near the village Przydroże Małe. Foto: Monika Kucharczyk

Obraz MB Łopatyńskiej z kościoła w Wójcicach (na dole), obok: pielgrzymkowa kaplica pątnicza. *Picture of Łopatyńska Our Lady from church in Wójcice (bottom), next to: pilgrimage chapel.* Foto: Monika Kucharczyk

Pałac w Biechowie. *Palace in Biechow.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Trasa R17

– 74,8 km (kolor oznakowania zielony). Kamiennik – Cieszanowice – Kłodobok – Spiny – Biechów – Nowaki – Radzikowice – Nysa – Konradowa - Wyszków Śląski – Kubice – Włodary - Jasienica Dolna - Malerzowice Wielkie – Sowin – Przechód – Borek - Rzymkowice

Route R17

– 74,8 km (marked in green). Kamiennik – Cieszanowice – Kłodobok – Spiny – Biechów – Nowaki – Radzikowice – Nysa – Konradowa - Wyszków Śląski – Kubice – Włodary - Jasienica Dolna - Malerzowice Wielkie – Sowin – Przechód – Borek - Rzymkowice

Budynek poczty i secesyjne kamieniczki w Nysie. *Mail building and Art Nouveau houses in Nysa.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Nysa - altana i pomnik na szlaku Eichendorffa. Nysa - gazebo and monument on the Eichendorff trail. Foto: Monika Kucharczyk

Fort Prusy - odrestaurowana wieża ciśnień z zewnątrz i wewnętrz. Fort Prusy - restored water tower from outside and inside. Foto: Andrzej Kucharczyk

Fort Prusy. Foto: Andrzej Kucharczyk

Trasa R57

– 24,4 km (kolor oznakowania czerwony). Nysa – Regulice – Bykowice – Korzękwice – Śmiłowice – Rzymiany – Czarnolas – Chróścina Nyska

Route R57

– 24,4 km (marked in red). Nysa – Regulice – Bykowice – Korzękwice – Śmiłowice – Rzymiany – Czarnolas – Chróścina Nyska

Paczków - mury obronne. *Paczków - defensive walls*. Foto: Monika Kucharczyk

Trasa R60

– 61,6 km (kolor oznakowania niebieski). byłej przejście graniczne Paczków - Bily Potok – Gościce – (Paczków) – Unikowice – Dziewiątlice – Trzeboszowice – Ratnowice - Piotrowice Nyskie – Meszno – Kałków – Łąka – Jarnołtów – Kijów – Burgrabice – Biskupów – Gierałacice – Głuchołazy – Starowice – Jarnołtówek - Pokrzywna

Route R60

– 61,6 km (marked in blue). Former boardered crossing Paczków - Bily Potok – Gościce – (Paczków) – Unikowice – Dziewiątlice – Trzeboszowice – Ratnowice - Piotrowice Nyskie – Meszno – Kałków – Łąka – Jarnołtów – Kijów – Burgrabice – Biskupów – Gierałacice – Głuchołazy – Starowice – Jarnołtówek - Pokrzywna

Po lewej - pałac w Piotrowicach Nyskich, obok: Paczków - mury obronne. *On the left - the palace in Piotrowice Nyskie, next to: Paczków - defensive walls*. Foto: M. Kucharczyk

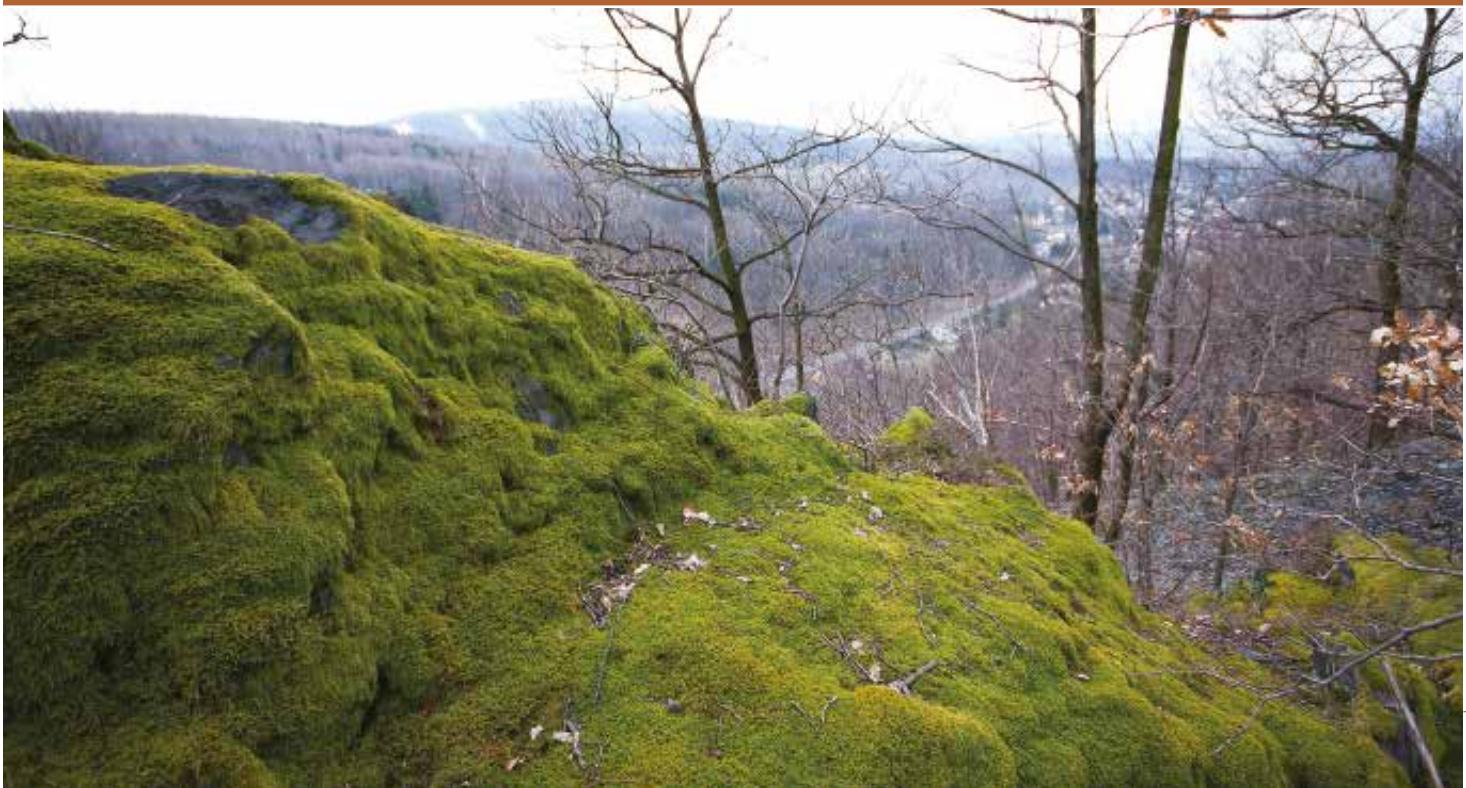

Klasztor Oblatów. Monastery Oblatów. Foto: Monika Kucharczyk

Kościół i tama na Sarnim Potoku w Jarnołtówku. *Church and Dam on Sarni Potok in Jarnołtówek*. Foto: Monika Kucharczyk.
Niżej - widok z Karolink na dolinę Bystrego Potoku. *Below - view from Karolinki to Bystry Potok Valley*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Ścieżki dydaktyczno-przyrodnicze

Educational and nature trails

Od lewej: Jezioro Nyskie przy ścieżce edukacyjnej, mapa trasy „Las Kubice”. From the left: Lake Nyskie on the educational path, map of the route. Foto: Monika Kucharczyk

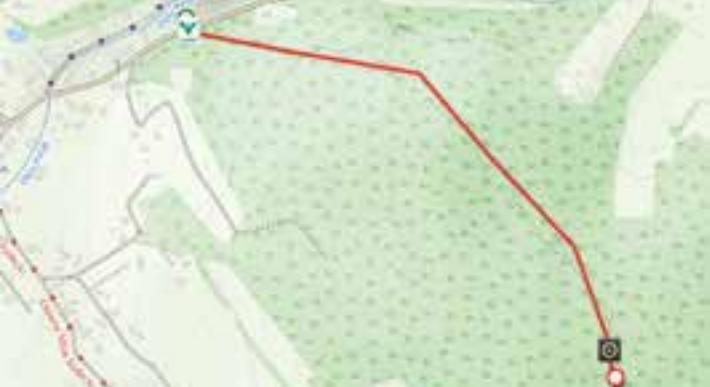
**Ścieżka przyrodniczo-edukacyjna
we wsi Siestrzecowice – 1 km**
*Educational
and nature trail in Siestrzecowice village – 1 km*

Tablica informacyjna przy ścieżce edukacyjnej, jedna z atrakcji przyrodniczych „Lasu Kubice”.
Information board along the educational path, one of the natural attractions. Foto: Monika Kucharczyk

Ścieżka dydaktyczna „Las Kubice” - 1 km
Educational trail ‘Kubice Forest’ - 1 km

Mapy szlaków: źródło source - www. <http://trail.pl/szlaki>

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Z Jarnołtówka do Rozdroża pod Piekiełkiem” - 2 km

Na terenie ścieżki wyznaczono jedno miejsce przystankowe: punk widokowy na odsłonięciach skalnych „Karliki”

Educational and nature trail 'From Jarnołtówka to Rozdroże via Piekiełko - 2 km' Sightseeing point at rock formations 'Karliki'

Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Z Pokrzywnej przez Olszak i Żabie Oczko do Jarnołtówki” - 4,3 km

Educational and nature trail 'From Pokrzywna through Olszak and Żabie Oczko to Jarnołtówek' - 4,3 km

Od lewej: skalne „Piekiełko”, Żabie Oczko. From left: rock „Piekielko”, Frog's Eye. Foto: Andrzej Kucharczyk

Od lewej: dolina Bystrego Potoku zimą. From left: Bystry Potok valley in winter. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz, obok Olszak. Olszak. Foto: M. Kucharczyk

Mapy szlaków: źródło source - www. <http://trail.pl/szlaki>

**Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Przez Góru Chrobrego w Głuchołazach” - 5 km
Educational and nature trail ‘Via Chrobry Mountain in Głuchołazy’ - 5 km**

Od lewej: Kościół św. Anny na Górze Chrobrego, from left: Church of St. Anna on Chrobry Mount. foto. K. Miśniakiewicz, schronisko na Biskupiej Kopie. Shelter on Biskupia Kopa. Foto: A. Kucharczyk

**Ścieka przyrodniczo-dydaktyczna „Doliną Bystrego Potoku na Biskupią Kopę” - 7,4 km
Educational and nature trail ‘Via Bystry Potok Valley to Biskupia Kopa’ - 7,4 km**

Od lewej: Wiszące Skały. Foto: Krzysztof Miśniakiewicz, schronisko na Biskupiej Kopie. Shelter on Biskupia Kopa. Foto: Monika Kucharczyk

Mapy szlaków: źródło source - [www. http://trail.pl/szlaki](http://trail.pl/szlaki)

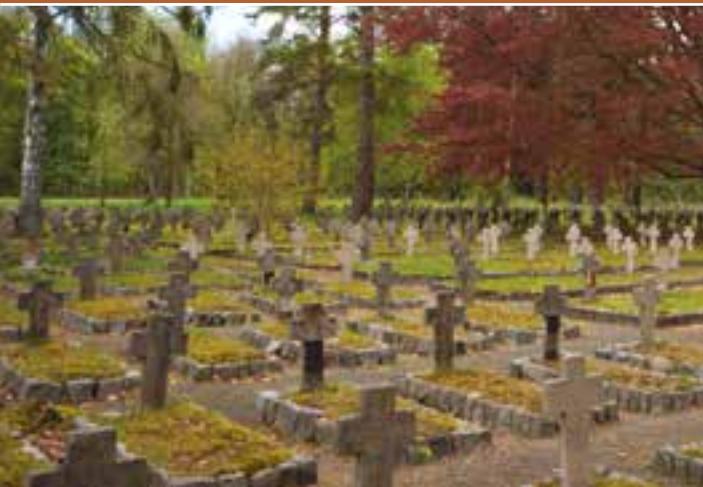
Ścieżka historyczno-przyrodnicza „Miejsce Pamięci Narodowej w Łambinowicach” - 4,9 km
Historic and nature trail ‘Place of National Remembrance in Łambinowice’ - 4,9 km

Ścieżka dydaktyczna „Skrajem Dawnej Puszczy”
- 11,4 km
Educational trail ‘At the Edge of the Forest’
- 11,4 km

Od lewej: obóz jeniecki w Łambinowicach, las w okolicach wsi Wierzbie. From left: camp prisoner in Łambinowice, forest near Wierzbie. Foto: M. Kucharczyk

Od lewej: cmentarz jeńców wojennych w Łambinowicach, las w okolicach wsi Wierzbie.
From left: cemetery of prisoners of war in Łambinowice, forest near Wierzbie. Foto: Monika Kucharczyk

Pałac w Biechowie. Foto: Monika Kucharczyk

**Ścieżka przyrodniczo-dydaktyczna „Wąwozy Biechowskie” (gmina Pakosławice) – 5,5 km
Educational and nature trail ‘Biechowskie Ravines’ (Pakosławice commune) – 5,5 km**

Staw przy pałacu w Biechowie.
Pond near the palace in Biechow. Foto: Monika Kucharczyk

Lasy Biechowskie. Forest Biechowskie. Foto: Andrzej Kucharczyk

Szlaki kajakowe

Kayak trails

Szlak kajakowy rzeki Nysy Kłodzkiej – długość na terenie powiatu nyskiego 59 km

Zalew Paczkowski – Paczków – Jezioro Otmuchowskie – Otmuchów – Jezioro Nyskie – Nysa – Więcmierzyce

Szlak kajakowy na rzece Białej Głuchołaski

– 19,8 km

Głuchołazy – Bodzanów – Nowy Świętokrzystki – Polski Świętokrzystki – Przełęcz – Morów – Biała Nyska – ujście do Jeziora Nyskiego

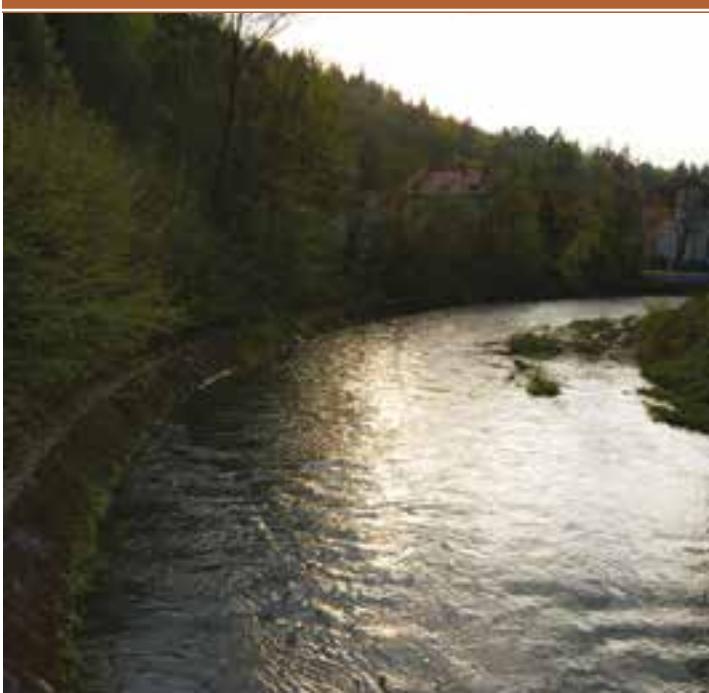
Kayak trail on Nysa Kłodzka River – 59 km in the District of Nysa

Paczkowska Lagoon – Paczków – Otmuchowskie Lake – Otmuchów – Nysie Lake – Nysa – Więcmierzyce

Kayak trail on Białej Głuchołaski River – 19,8 km

Głuchołazy – Bodzanów – Nowy Świętokrzystki – Polski Świętokrzystki – Przełęcz – Morów – Biała Nyska – mouth of Nysie Lake

Biała Głuchołaska. Foto: Andrzej Kucharczyk

Spływ kajakowy Nysą Kłodzką. *Kayaking in Nysa Kłodzka*. Foto: Klub Turystyki Popularnej „Szarotka” w Nysie

Muzea

Museums

Muzeum Powiatowe w Nysie. *District Museum in Nysa*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Wystawa czasowa. *Temporary exhibition.* Foto: Monika Kucharczyk

Muzeum Powiatowe w Nysie (www.muzeum.nysa.pl) – najstarsze muzeum w województwie opolskim z siedzibą w dawnym Pałacu Biskupim - barokowej rezydencji miejskiej.

Wystawy:

PRADZIEJE ZIEMI NYSKIEJ - znaleziska archeologiczne sprzed wielu tysiącleci, z terenu ziemi nyskiej, gromadzone od ponad 100 lat.

District Museum in Nysa (www.muzeum.nysa.pl) – the longest established museum in Opolskie Province based in former Bishop's Palace – baroque town residence.

Exhibitions:

THE PREHISTORY OF THE NYSA AREA – thousands years old archaeological findings from the Nysa area.

Pradzieje Ziemi Nyskiej. *The prehistory of the Nysa Area.* Foto: Andrzej Kucharczyk

Sztuka i rzemiosło artystyczne. *Artistic Craftsmanship In Nysa*. Foto: Monika Kucharczyk

WYSTAWA ARCHEOLOGICZNA „NYSA ŚREDNIO-WIECZNA” – produkcja rzemieślnicza, budownictwo miejskie, sprzęty, narzędzia i ozdoby używane przez mieszkańców miasta w okresie XIII–XVII w.

NYSKIE RZEMIOSŁO ARTYSTYCZNE I PAMIĄTKI MIEJSKIE - wyroby śląskiego kowalstwa artystycznego, eksponaty związane z działalnością cechów nyskich, a także pochodząca z XI/XII wieku szklanka św. Jadwigi Śląskiej (wyrób egipski).

MILITARIA - SALA IM. BAZYLEGO ROGOWSKIEGO - kolekcja broni białej i palnej z okresu od końca XV do początków XX wieku, a także broń dalekowschodnia.

GALERIA MALARSTWA ZACHODNIEUROPEJSKIEGO XVI-XIX w. - wybitne dzieła wybitnych europejskich malarzy, m.in. holenderskich i flamandzkich: Otto van Veen, Anthoniusa Palamedesa, Bartholomeusa van der Helsta, malarstwo niemieckie z cenną „Judytą z głową Holofernesa” oraz włoskie, reprezentowane przez Carlo Portellego, Francesco Bassano, Innocenzo Francucci da Imola.

SZTUKA I RZEMIOSŁO ARTYSTYCZNE OD XVI DO XIX WIEKU - bogaty i wartościowy zbiór mebli mieszczańskich i dworskich, ceramika europejska (porcelana z Miśni i Sèvres, fajanse holenderskie, majolika włoska), ceramika śląska.

ARCHEOLOGICAL EXHIBITION ‘MEDIEVAL NYSA’ – craftsmanship, construction, furnishings, tools and jewellery used and produced by town inhabitants between 13th and 17th century.

ARTISTIC CRAFTSMANSHIP IN NYSA AND TOWN MEMORABILIA – artistic smithery of Silesia, products of guilds of Nysa and a glass of Saint Hedwig of Silesia from 11th / 12th century (made in Egypt).

MILITARIA – HALL OF BAZYLI ROGOWSKI – collection of melee and fire weapons dating between 15th to 20th century and collection of Far East weaponry.

GALLERY OF WESTERN EUROPEAN PAINTING (16TH – 19TH CENTURY) – outstanding works of European painters, i.e. Dutch and Flemish: Otto van Veen, Anthonius Palamedes, Bartholomeus van der Helst, German painting with valuable ‘Judith with the Head of Holofernes’ and Italian paintings by Carlo Portello, Francesco Bassano, Innocenzo Francucci da Imola.

ART AND CRAFTSMANSHIP FROM 16TH TO 19TH CENTURY – vast and valuable collection of bourgeois and palace furnishings, European pottery (porcelain from Miśnia and Sèvres, Dutch faïence and Italian maiolica) and Silesian ceramics.

PROCESY CZAROWNIC NA POGRANICZU NYSKO-JESENICKIM - próba historycznego i wizualnego przedstawienia zjawiska procesów o czary, które rozpowszechniły się na zachodzie Europy w okresie od XV do XVII wieku, szczególnie silnie na terenie Niemiec (w tym w Księstwie Nyskim) - sala inkwizytora, loch, repliki narzędzi tortur, miecz katowski.

ZA PROGIEM DOMU MIESZCZAŃSKIEGO W NYSIE 1860-1960 - wnętrze mieszkania zamożnej mieszczańskiej rodziny; ekspozycję wzbogacono o prezentacje multimedialne z archiwalnymi filmami na temat historii Nysy.

STANISŁAW KRAMARCZYK, FRANCISZEK PIKUŁA - DYREKTORZY MUZEUM W NYSIE - ekspozycja przedstawiająca wizerunki dwóch najważniejszych dyrektorów Muzeum w Nysie w okresie po II wojnie światowej.

KRESY W PAMIĘCI MIESZKAŃCÓW POWIATU NYSKIEGO - pamiątki, zdjęcia, dokumenty i wspomnienia związane z migracją ludności z terenów kresów wschodnich, przekazane przez lokalną społeczność.

Obok ekspozycji stałych muzeum prezentuje wystawy czasowe o różnorodnej tematyce. Oferuje wynajem sal do prowadzenia spotkań, konferencji, szkoleń, itp., organizuje koncerty, spotkania, prelekcje, sesje naukowe. Poleca również szeroki zestaw lekcji muzealnych.

WITCHES TRIALS IN NYSA-JESIENICE BOARD ERLAND – historical visualization of witch trials widespread in Western Europe between 15th and 17th century, especially frequent in Germany (including the Duchy of Nysa) – inquisitor's chamber, dungeon, replicas of instruments of torture, executioner's sword.

INSIDE A TOWN HOUSE IN NYSA 1860-1960 – interior of a house of a wealthy bourgeois family, exhibition features multimedia displays and archive materials about the history of Nysa.

STANISŁAW KRAMARCZYK, FRANCISZEK PIKUŁA - DIRECTORS OF MUSEUM IN NYSA – exhibition presenting achievements of the two most important directors of the museum in its post-war history.

POLISH EASTERN BORDERLANDS AS REMEMBERED BY INHABITANTS OF THE DISTRICT OF NYSA – memorabilia, photographs, documents, memories of migration from former Polish Eastern Borderlands gathered by the local community.

Next to permanent exhibitions, the museum also hosts temporary exhibitions on various subjects. Museum offers halls to rent for meetings, conferences and trainings and organises various concerts, lectures and plenary sessions and museum lessons.

Za progiem domu mieszczańskiego w Nysie. *Inside a town house in Nysa*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Cmentarz jeńców wojennych. Cemetery of prisoners of war. Foto: Monika Kucharczyk

Centralne Muzeum Jeńców Wojennych w Łambinowicach – Opolu (www.cmjw.pl)

– powstało w 1964 roku w celu dokumentowania i badania historii obozów jenieckich funkcjonujących tu w czasie wojny prusko - francuskiej w latach 1870-1871, oraz w czasie I i II wojny światowej. Po obozach pozostały cmentarze obejmujące 52 mogiły żołnierzy francuskich (z lat 1870-1871), 6969 mogił Rosjan, Polaków, Rumunów, Włochów, Serbów, Anglików, Francuzów, Belgów i Greków (z lat 1914-1918) oraz mogiły ponad 40 tysięcy ofiar (głównie jeńców radzieckich) z lat 1939-1945. W latach 1945-1946 w pobliżu byłego kompleksu obozów jenieckich utworzono obóz pracy, w którym przetrzymywano ludność okolicznych miejscowości przeznaczoną do przesiedlania w głąb Niemiec.

Central Museum of Prisoners of War in Łambinowice – Opole (www.cmjw.pl)

– was established in 1964 to document and research the history of war prisoners camps established during the Franco-Prussian War between 1870 and 1871 and First and Second World War. Cemeteries that remain after the camps are burial grounds for 52 French soldiers (killed between 1870 and 1871), 6969 Russian, Polish, Romanian, Italian, Serbian, English, Belgian and Greek soldiers (killed between 1914-1918) and graves of over 40,000 victims (mainly Russian prisoners) killed between 1939 and 1945. Between 1945 and 1946 a work camp was created nearby the former war prisoners camp complex. Inhabitants of surrounding towns and

Muzeum w Łambinowicach. *Museum in Łambinowice*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Miejsce to upamiętniono obeliskiem w kształcie śląskiego krzyża pokutnego. W miejscu pochówku ofiar obozu urządzono symboliczny cmentarz.

villages were kept there aimed at resettlement to Germany. The place is commemorated by a monument in a shape of a Silesian conciliation cross. Burial grounds of all the victims are marked by a symbolic cemetery.

Cmentarz jeńców wojennych. *Cemetery of prisoners of war*. Foto: Monika Kucharczyk

Dziedziniec Muzeum w Paczkowie. *Courtyard of the Museum in Paczków*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Kolekcja gazomierzy. Collection of gas meters. Foto: Andrzej Kucharczyk

Muzeum Gazownictwa w Paczkowie www.muzeumgazownictwa.pl

– z siedzibą w dawnej gazowni z ciekawymi zbiorami urządzeń gazowych gospodarstwa domowego (kuchenki, piece łazienkowe, termy, żelazka, lodówki, piece i kominki do ogrzewania pomieszczeń, latarnie i lampy oświetleniowe a nawet gazowe lokówka do włosów) oraz licznymi dokumentami, planami, publikacjami, szkicami oraz zdjęciami.

Gas Industry Museum in Paczków www.muzeumgazownictwa.pl

– based in a former gas manufacture with interesting displays of gas household equipment (stoves, hot water boilers, irons, refrigerators and fireplaces, lamps and lanterns and even gas hair curlers) and many documents, plans, publications, drawings and photographs.

Gazowe urządzenia domowe. Gas household equipment. Foto: Monika Kucharczyk

Zabytki

Monuments

Architektura obronna

Otmuchów

Zamek Biskupi – wzniesiony w XIII wieku na miejscu drewnianego grodu. Dwukrotnie przebudowany, w roku 1484 przez biskupa Rotha oraz w latach 1585–1596 w stylu renesansowym. Z tego okresu pochodzi m.in. zwieńczenie wieży zamkowej i sgraffitowe obramowanie okien. Podczas wojny trzydziestoletniej częściowo zniszczony. W II połowie XVII wieku przekształcono zamek w barokową rezydencję biskupów wrocławskich. Pozostałością tej przebudowy są m.in. unikatowe „końskie schody” w krytej klatce schodowej. Częściowo zniszczony podczas wojen śląskich został po raz kolejny przebudowany w połowie XIX wieku przez Wilhelma Humboldta. Przed II wojną światową zaadaptowany dla potrzeb turystyki (hotel i restauracja), pełni tę rolę do dziś.

Zamek Biskupi. *Bishop's Castle*. Foto: Andrzej Kucharczyk

The military architecture

Otmuchów

Bishop's Castle – built in the 13th century in a place of a wooden borough. It was rebuilt twice – first time in 1484 by bishop Roth and between 1585 and 1596 in renaissance style. The capstone of castle tower and sgraffito window framings come from that period. The palace was partially destroyed during the Thirty Years' War. In the second half of the 17th century the castle was transformed into a baroque residence of bishops of Wrocław. What remains from that period are i.e. unique equestrian staircase. The palace was partially destroyed during the Silesian wars and once again rebuilt in the mid 19th century by Wilhelm Humboldt. Prior to the Second World War it was adapted for tourism (as a hotel and restaurant) and it still offers accommodation today.

Dziedziniec Dworu Biskupiego. *Bishop's Court*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Nysa

Dwór Biskupi – stanowi największy z zachowanych elementów nieistniejącego już nyskiego ufortyfikowanego zamku biskupów wrocławskich, wzniesionego w 1260 roku. Rezydencja ta była wielokrotnie przebudowywana, w 1459 roku otoczona została zabudowaniami gospodarczymi opartymi o południowo-wschodni odcinek murów obronnych. W 1842 roku zamek został prawie całkowicie zniszczony a część pomieszczeń zmieniono wówczas w warsztaty artyleryjskie lub przeznaczono na inne cele wojskowe. Zachowała się jedynie wieża mieszkalna oraz gotycka baszta z fragmentem murów obronnych. Piętrowy, barokowy budynek nazywany obecnie dworem zbudowano pod koniec XVII wieku. Zniszczony w czasie drugiej wojny światowej, odbudowany w 1950 roku. Przy bramie, za zwodzonym mostkiem, nad fosą zaznaczone są na murze poziomy wody podczas powodzi, które przez wieki nawiedzały Nysę.

Nysa

Bishop's Court – it is a major element of a former fortified Castle of Bishops of Wrocław, built in 1260. The manor was rebuilt many times and in 1459 it was surrounded by a number of farm buildings reaching to the south east part of the city walls. In 1842 the castle was almost entirely destroyed and part of the rooms turned into artillery workshops or allocated for other military purposes. The only parts of the castle that survived were – residential tower and Gothic turret with a fragment of city walls. Multi-storey baroque building currently known as Bishop's Court was built at the end of the 17th century. It was destroyed during the Second World War and rebuilt in 1950. By the gate, behind the draw bridge, above the moat – various water levels have left their mark illustrating many floods in Nysa throughout the years.

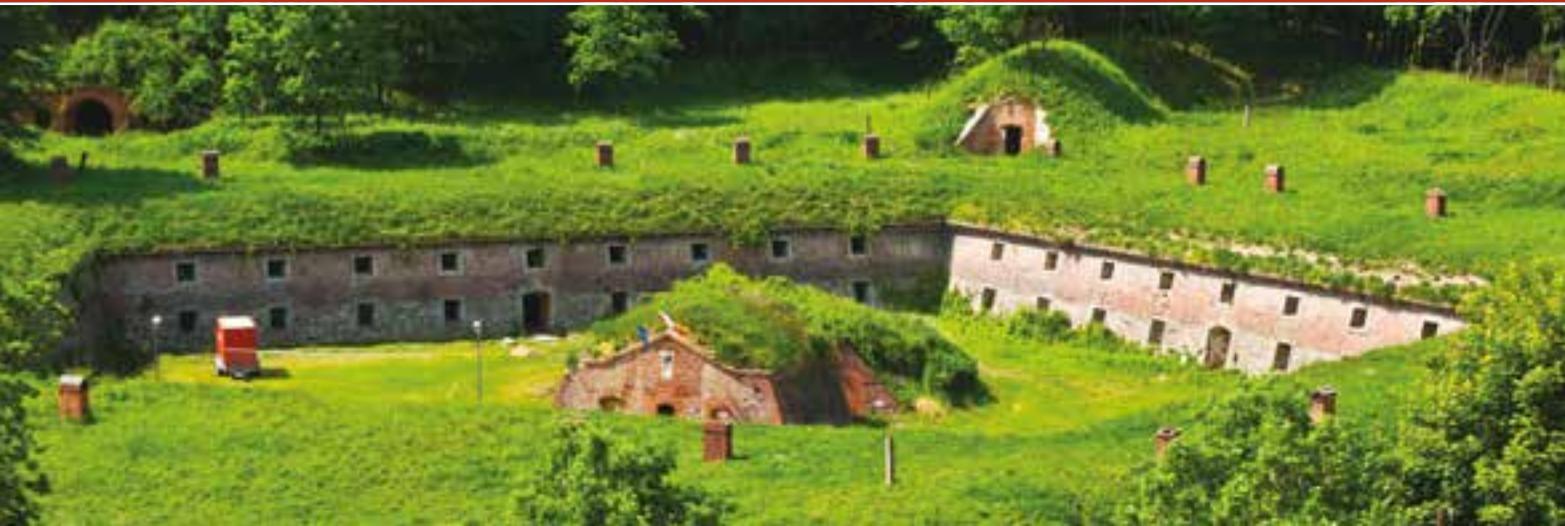

Bastion św. Jadwigi. *Bastion of Saint Jadwiga*. Foto: Monika Kucharczyk

Nyskie fortyfikacje – okresem przełomowym dla nyskich fortyfikacji było panowanie pruskiego króla Fryderyka II, który postanowił uczynić z Nysy twierdzę. Zastosowane rozwiązania architektoniczne fortyfikacji o kilkadziesiąt lat wyprzedzały swoje czasy i spowodowały, że Nysa stała się jedną z najsilniejszych i najnowocześniejszych w ówczesnej Europie twierdz. Do dziś zachowała się co najmniej połowa XVIII-wiecznych budowli. W 2007 roku dokonano rewitalizacji części obiektów, w tym Bastionu św. Jadwigi oraz Fortu Wodnego. Będąc w Nysie w okresie wakacyjnym, na przełomie lipca i sierpnia warto obejrzeć niezwykłą inscenizację Bitwy o Twierdzę Nysa.

Fortifications of Nysa – most of fortifications in Nysa were built during the reign of Frederick the Great – King of Prussia, who decided to turn Nysa into a heavily fortified stronghold. Architectural solutions used were years ahead of their time making Nysa one of the most modern European strongholds of its time. About half of the buildings survived until the present day. Some of them were renovated in 2007, i.e. Water Fort and Bastion of Saint Jadwiga. Every year at the turn of July and August staging of the battle of the Nysa Stronghold takes place.

Fort Prusy. Foto: Andrzej Kucharczyk

Miejskie obwarowania. *Town fortifications*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Paczków – miasto założone na początku XIII wieku. W 1254 roku powstał tu warowny gród, strzegący granicy nysko – otomuchowskiego księstwa przed Czechami i księstwami śląskimi. Paczków fortyfikowano już na początku jego założenia, dlatego też wiele zabytków stanowi przykład średniowiecznej architektury obronnej. Jednym z nich są kamienne mury wraz z 19 basztami łupinowymi o długości ok 1200 metrów i wysokości 9 metrów, które otaczają miasto regularnym owalem. **Miejskie obwarowania** do dziś stanowią jedne z najlepiej zachowanych w Polsce fortyfikacji miejskich. Kompleks obronny sprawia, że Paczków zwany jest „polskim Carcassonne”. Elementami zachowanych obwarowań Paczkowa są także trzy wieże bramne – Wrocławska, Kłodzka i Ząbkowicka – oraz brama Nyska.

Miejskie obwarowania. *Town fortifications*. Foto: Monika Kucharczyk

Paczków – town founded at the beginning of the 13th century. In 1254 a fortified settlement was built to guard the border of the Duchy against Czech and Silesian Principalities. Paczków had many fortifications ever since it was founded and has many examples of medieval military architecture. One of them are the defence walls with 19 tower lupines spanning over 1200 meters and 9 meters high encompassing the town in a perfect oval. **Town fortifications** are one of the best preserved ones in Poland. Military complex of a unique quality got Paczków the name of ‘Polish Carcassonne’. Other preserved elements of the complex are three gate towers - Wrocławska, Kłodzka and Ząbkowicka – and Nyska gate.

Pałace

Nysa

Pałac Biskupi – początki budowy Pałacu Biskupiego sięgają wojny trzydziestoletniej (1618-1648). Budowę rozpoczął biskup Karol Habsburg w 1620 roku, ukończona została w 1729. Na ścianach dziedzińca znajdują się stare zegary słoneczne, a na samym dziedzińcu można obejrzeć kule armatnie, fragmenty nieistniejącego dziś ratusza oraz dwa słupy graniczne. Obecnie mieści się tu muzeum a w nim m.in. ekspozycja poświęcona procesom czarownic na pograniczu nysko-jesenickim.

Palaces

Nysa

Bishop's Palace – bishop Charles Habsburg initiated the built of the palace in 1620 during the Thirty Years' War. It was finished in 1729. Walls of the courtyard are adorned by old sun clocks and in the courtyard lie old cannon balls, fragments of no longer existing town hall and two border posts. The palace currently hosts a museum with an exhibition on witches' trials in the borderland of Nysa and Jaseniki.

Pałac Biskupi. *Bishop's Palace*. Foto: Andrzej Kucharczyk

Pałac w Rysiowicach, niżej – pałac w Zwierzyniecu. Palace in Rysiowice, below – palace in Zwierzyniec. Foto: Monika Kucharczyk

Rysiowice

– okazały pałac wznieciony w 1860 roku o cechach architektury romantycznej i eklektycznej z elementami architektury neorenesansowej, neobarokowej a nawet neoromańskiej. Pałac otacza park z XIX wieku, w którym znajduje się mauzoleum z przełomu XVIII i XIX wieku. Pałac stanowi własność prywatną i jest niedostępny do zwiedzania.

Zwierzyniec

– barokowy pałac myśliwski wznieciony na planie elipsy w latach 1713-1714. Rezydencję ufundował biskup wrocławski Franz Ludwig von Neuburg a pracami budowlanymi kierował architekt Michael Klein. Obecnie pałac stanowi własność prywatną i jest niedostępny do zwiedzania.

Zwierzyniec

– baroque hunting palace built between 1713 and 1714 within an ellipse layout. The palace was funded by bishop of Wrocław - Franz Ludwig von Neuburg ad building works were supervised by architect Michael Klein. The palace is a private property and is not available for sightseeing.

Rysiowice

– magnificent palace built in 1860 with traits of romanticism and eclectic architecture with elements of neo-renais-sance and neo-baroque and even neo-roman architecture. The palace is surrounded by a park from the 19th century with a mausoleum from the turn of 18th and 19th century. Palace is a private property and is not available for sightseeing.

Foto: Andrzej Kucharczyk

Wybrane zabytki architektury sakralnej

Nysa

Bazylika Mniejsza św. Jakuba i św. Agnieszki – jej historia sięga początków Nysy. Obecny, gotycki kształt nadał jej mistrz Piotr z Ząbkowic w latach 1400-1430. W świątyni znajduje się m.in. najcenniejszy na Śląsku zespół rzeźby nagrobnej. Kościół posiada jeden z największych i najbardziej stromych dachów w Europie. Jego powierzchnia liczy 4000 m² i nakryty jest 100 tys. dachówek. Obok kościoła stoi niedokończona dzwonnica, w której znajduje się Skarbiec św. Jakuba prezentujący unikatowe wyroby sztuki złotniczej nyskich rzemieślników, m.in. „złote serce” Biskupa Karola Habsburga. Nysa była bowiem w okresie od XIII do XVIII wieku centrum sztuki złotniczej na Śląsku.

Selected monuments of sacral architecture

Nysa

Basilica of St. Jacob and St. Agnes – its history goes back to the beginnings of Nysa settlement. Its current gothic shape was designed by Master Peter of Ząbkowice between 1400 and 1430. The basilica holds one of the most valuable complexes of Silesian tomb sculptures. The church has one of the biggest and steepest roofs in Europe, covering the surface of 4000 m² and covered by 100,000 roof tiles. Nearby the basilica stands an unfinished bell tower with Saint James' vault showcasing unique products of goldsmiths of Nysa, i.e. ‘golden heart’ of bishop Charles Habsburg. Between the 13th and 14th century Nysa was the Silesian hub of goldsmith craft

Foto: Monika Kucharczyk

Kościół św. Apostołów Piotra i Pawła – dzieje powstałej w XVIII wieku barokowej świątyni związane są z zakonem kanoników regularnych – Strażników Grobu Świętego w Jerozolimie, zwanych Bożogrobcami. Na szczególną uwagę zasługują stworzone w 1730 roku przez braci Tomasza Krzysztofa i Feliksa Antoniego Schefflerów polichromie iluzjonistyczne, późnobarokowy ołtarz główny z 1730 roku, ambona regencyjna, organy zbudowane przez Wilhelma Schefflera w 1766 roku i kaplica Bożego Grobu.

Church of Saints Peter and Paul – history of this baroque building from the 18th century is connected with the congregation of Canons Regular of the Lateran, formally titled Canons Regular of St. Augustine of the Congregation of the Most Holy Saviour at the Lateran. Things that deserve a special attention are illusion polychromes, main altar from 1730 in a late baroque style, regency pulpit and organs built by Wilhelm Scheffler in 1766 and Chapel of the Holy Sepulchre.

Foto: Monika Kucharczyk

Foto: Andrzej Kucharczyk

Paczków

Kościół św. Jana Ewangelisty – pochodzi z XIV wieku i stanowi przykład gotyckiej świątyni obronnej z potężną wieżą i charakterystycznym wykończeniem dachu w formie tzw. „ja-skólczych ogonów”. Budowla uchodzi za najślynniejszy kościół warowny w Europie Środkowej. Według tradycji kościół zbudowano w miejscu rozebranej drewnianej świątyni. Budowę rozpoczęto w 1350 roku a jej promotorem był najprawdopodobniej biskup Przećław z Pogorzel. W XVI wieku, w obawie przed tureckimi najazdami, kościół przebudowano i ufortyfikowano, nadając mu funkcje obronne. Wewnątrz świątyni zachowały się cenne zabytki: rzeźby, neogotycki ołtarz, XIX-wieczna ambona oraz unikatowa studnia, zwana „tatarską”.

Paczków

Church of Saint John the Apostle – built in the 14th century is a perfect example of Gothic fortified church with a mighty tower with a very characteristic roof finishes, so called ‘dovetails’. This church is the most famous fortified churches in Central Europe. Legend has it was build where an ancient wooden temple. Construction works begun in 1350 as most probably instructed by bishop Przećław from Pogorzel. In the 16th century, in fear of Turkish raids, the church was remodelled and fortified giving it some defensive functions. Many precious monuments can be seen inside the church – sculptures, neo-gothic altar, pulpit from the 19th century and unique well, known as ‘Tartar’.

Foto: Monika Kucharczyk

Głuchołazy

Kościół św. Wawrzyńca wzniesiony w XIII wieku z zachowanym z tego czasu wczesnogotyckim portalem. Gruntownie przebudowany w XVIII w. z fundacji biskupa Franza Ludwiga von Neuburga w stylu barokowym. W kościele znajduje się m.in. obraz „Opłakiwanie” wykonany w warsztacie Michaela Wilmanna.

Głuchołazy

Church of Saint Lawrence built in the 13th century with a well preserved early Gothic portal. Almost entirely rebuilt in baroque style in the 18th century. The church holds amongst others ‘Lamentation’ painting painted in Michael Wilmann’s atelier.

Foto: Andrzej Kucharczyk

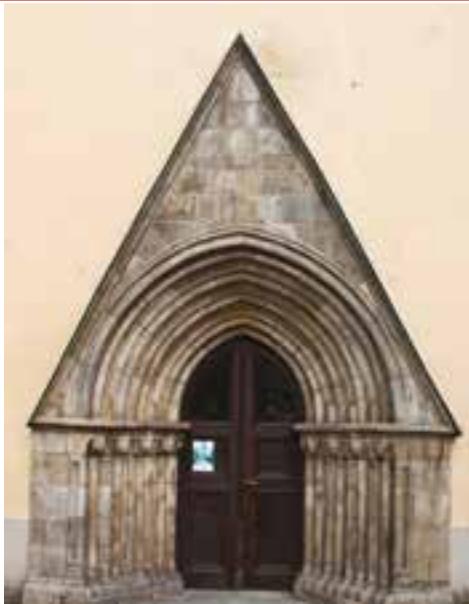

Foto: Monika Kucharczyk

Otmuchów

Kościół św. Mikołaja i św. Franciszka Ksawerego – barokowy, pochodzi z 1693 roku, jest dziełem słynnego Antoniego Jörga. W kościele zobaczyć można obrazy Michaela Willmanna oraz polichromie Karola Dankwarta. Obok kościoła znajduje się okazała barokowa kolumna maryjna wykonana również przez Antoniego Jörga.

Otmuchów

Church of Saint Nicholas and Saint Francis Xavier – baroque, built in 1693, designed by famous Antoni Jörg. The church holds paintings by Michael Willmann and polichromes by Karol Dankwart. Next to the church is large baroque Marian column made by Antoni Jörg.

Foto: Andrzej Kucharczyk

„Szwedzka Góru”

(w pobliżu wsi Przydroże Małe). **Pielgrzymkowa kaplica pątnicza Matki Boskiej Bolesnej** – wznieciona w XVII wieku. W tym miejscu podczas wojny trzydziestoletniej znajdował się obóz wojsk szwedzkich.

Szwedzka Mountain

(nearby Przydroże Małe village). **Pilgrimage Chapel of Our Lady of Sorrows** - built in the 17th century on a spot where Swedish army camped during the Thirty Years' War.

Foto: Monika Kucharczyk

Kałków

Kościół Narodzenia Najświętszej Marii Panny - jeden z najstarszych w okolicy, zbudowany w XIII wieku, romańsko - gotycki z unikatowymi XIII -wiecznymi portalami i średniowiecznymi polichromiami. Jak podaje legenda wybudowany przez Templariuszy.

Kałków

Church of the Nativity of the Blessed Virgin Mary – one of the oldest in the area. It was built in the 13th century in Roman-Gothic style with unique portals and medieval polychromes. Legend has it was built by the Templars.

Foto: Andrzej Kucharczyk

Foto: Andrzej Kucharczyk

Inne zabytki

Nysa

Kolegium Jezuitów - powstało w latach 1669-73 zbudowane przez Jezuitów sprowadzonych do Nysy przez księcia biskupa Karola Habsburga (1622). W budynku Kolegium znajduje się niezwykle piękna aula i biblioteka. Tutaj mieściła się jedna z pierwszych aptek prowadzona przez zakonników. Pierwszym rektorem Kolegium został Christoph Scheiner, astronom, odkrywca plam na słońcu. Na dziedzińcu budynku zachowane są fragmenty średniowiecznych murów obronnych. Obecnie jest siedzibą Liceum Ogólnokształcącego „Carolinum”.

Other monuments

Nysa

Jesuit College – built between 1669 and 1673 by Jesuits brought to Nysa by bishop Charles Habsburg (1622). College building has a very beautiful library and hall. It used to house one of the first pharmacies managed by the monks. College's first rector was Christoph Scheiner, astronomer, who discovered solar spots. Parts of medieval town walls were preserved and can be viewed in the courtyard. Nowadays the building is a local high school – ‘Carolinum’.

Dom Wagi Miejskiej - powstał w latach 1602-1604 w stylu renesansu północnego. Symbolizuje kwitnący niegdyś w mieście handel, był siedzibą izby miar i wag. Zniszczony podczas wojen napoleońskich w 1807 roku. Po kilkudziesięciu latach odbudowany. Na pamiątkę czasów napoleońskich wmurowano w południową elewację budynku kamienną kulę armatnią. W 1945 roku ponownie zniszczony, zrekonstruowany w 1947 roku. Obecnie mieści się tu Miejska i Gminna Biblioteka Publiczna.

Town Scales House - Built in 1602-1604 in northern renaissance style, it used to have beautiful sculptured interior and it was richly polychromed. It symbolises a by-gone era of blossoming trade. It used to be headquarters of the Chambers of Weights and Measures. Building was destroyed during Napoleon Wars in 1807 and rebuilt after several decades. At the corner an cannon ball from the Napoleonic siege in 1807 was built into the wall. Intentionally destroyed by the Red Army in 1945 and reconstructed in 1947. Currently houses Town's Public Library.

Fontanna Trytona - perła nyskiego baroku wykonana w latach 1700-1701 z marmuru sławniowickiego na wzór znajdującej się w Rzymie fontanny Berniniego - Fontanna del Tritone na Piazza del Tritone. Mieszkańcy Nysy, nawiązując do tradycji rzymskiej polegającej na umieszczaniu na frontonach wielu budowli napis S.P.Q.R. - „Senatus Populusque Romanus” czyli „senat i lud rzymski”, wyryli na fontannie inskrypcję S.P.Q.N. - „Senatus Populusque Nissiensis” - „senat i lud nyski”. Obok na ul. Brackiej zespół dobrze zachowanych kamienic mieszczańskich.

Merman Fountain – a unique example of baroque monument in Nysa, built between 1700 and 1701. It is made of marble from Sławniowice and is similar to the Roman fountain made by Bernini - Fontanna del Tritone na Piazza del Tritone. Inhabitants of Nysa followed a Roman tradition of placing a S.P.Q.R. - 'Senatus Populusque Romanus' inscription on pediments of many structures and placed a S.P.Q.N. - 'Senatus Populusque Nissiensis' on the fountain. Nearby in Bracka street is a number of very well preserved burghers' houses.

Foto: Andrzej Kucharczyk

„Piękna Studnia” - barokowe arcydzieło sztuki kowalskiej, wykonane w roku 1686 przez Wilhelma Hellewego, ufundowane przez ówczesnego burmistrza Kaspra Naasa. Studnia zasłynęła na Śląsku dzięki swojej wspaniałej, żelaznej, ornamentalnie zdobionej kracie.

Beautiful Well - baroque masterpiece of artistic smithery made in 1686 by Wilhelm Helleweg, funded by the then mayor Kasper Naas. The well is famous in all Silesia by its magnificent, iron, richly ornamented grating.

Foto: Andrzej Kucharczyk

Paczków

Dom kata - owiany legendami budynek o charakterystycznym wyglądzie, wzniesiony metodą muru pruskiego w XVIII wieku. Według podań mieszkał w nim paczkowski kat wraz z rodziną. Przemawia za tym także jego usytuowanie w pobliżu cmentarza i pierwszej szubienicy. Legenda głosi, że w samym Paczkowie oprawca nie wykonywał wyroków, bo zostałby złinczowany przez mieszkańców. Obecnie w budynku mieści się Informacja Turystyczna.

Paczków

Executioner's House – building shrouded in myth and legend with a very characteristic look. It was built using timber framing method in the 18th century. According to local legends it was a house of executioner from Paczków and his family. It is situated nearby the cemetery and first gallows. Stories have it that the executioner has never carried out a sentence in Paczków, as it would lead to a public lynch by the locals. Nowadays the building houses local Tourist Information.

Otmuchów

Ratusz - wzniesiony w 1538 roku z fundacji biskupa Jakuba von Salza. Jego obecny wygląd pochodzi z roku 1817. W narożniku ratusza znajdują się dwa zegary słoneczne z 1575 roku ufundowane przez biskupa Marcina Gerstmannę, na których widnieją dwa herby: miasta i biskupów wrocławskich.

Otmuchów

Town house - built in 1538 and funded by bishop Jakub von Salz. It has gained its current look in 1817. In the corner are two sundials from 1575 funded by bishop Marcin Gerstmann. Sundials feature two coats of arms: one is of the town and the other of bishops of Wrocław.

Foto: Monika Kucharczyk

Imprezy cykliczne

Regular events

Święto Gmin Powiatu Nyskiego – impreza organizowana corocznie w czerwcu przez Starostwo Powiatowe w Nysie stanowi przegląd dorobku kulturalnego domów kultury z całego powiatu nyskiego. Częstymi gośćmi wydarzenia są również zespoły i soliści z partnerskich regionów Powiatu Nyskiego – z Ukrainy, Albanii, Włoch i Niemiec. W ramach Święta odbywa się także impreza integracyjna „Inne Światy” z udziałem osób niepełnosprawnych z całego powiatu.

Lato Kwiatów – odbywa się co roku w pierwszych dniach lipca. Jest to impreza o charakterze wystawienniczo-kulturalnym poświęcona w głównej mierze ogrodnictwu. Towarzyszą jej występy znanych w kraju artystów, młodzieży, jarmarki twórców ludowych i stoiska z gastronomią. Najważniejszym elementem imprezy są wystawy kwiatów ciętych prezentowane w pięknych aranżacjach w salach otmuchowskiego średniowiecznego zamku. Dodatkowo na terenach przyzamkowych odbywają się wystawy drzew i krzewów ozdobnych, elementów dekoracyjnych ogrodów oraz sprzętu ogrodniczego.

Festival of Communes in the District of Nysa – an annual event organised every June by the Starost's Office of the District of Nysa gives an overview of achievements of cultural centres of the region. The festival often hosts guests from partnering regions of the district of Nysa – from Ukraine, Albania, Italy and Germany. Part of the event is a festival 'Other Worlds' promoting integration with disabled.

Summer of Flowers – organised annual at the beginning of July. It is a major exhibition and cultural event dedicated to gardening. It features shows by well known artists, youth, folklore fairs and street food stands. The main event is a cut flowers exhibition in the rooms of a medieval castle in Otmóchów. Additionally, ornamental trees and shrubs, decorations and gardening tools are presented in the castle grounds.

Festival of Fire and Water – takes place on a beach by the Nyskie Lake during summer holidays. The culmination point of the festival is a fireworks display by the best Polish

Ukraiński zespół Wyszwanoczka podczas Święta Gmin Powiatu Nyskiego.

Ukrainian band Wyszwanoczka during performances in the Nysa district. Foto: Archiwum Starostwa Powiatowego w Nysie

Festiwal Ognia i Wody – impreza odbywa się na plaży Jeziora Nyskiego w okresie wakacyjnym. Punktem kulminacyjnym festiwalu jest pokaz fajerwerków prezentowany przez najlepsze polskie firmy pirotechniczne. Oprócz pokazu w programie imprezy znajdują się także występy znanych zespołów muzycznych.

Jarmark Jakubowy – odbywa się corocznie w czasie odpustu św. Jakuba (lipiec) i nawiązuje do średniowiecznych tradycji festynów i kiermaszy. Odbiera się na rynku przy nyskiej Bazylice Mniejszej św. Jakuba, a związany jest z legendą, według której św. Jakub uratował miasto od pożaru zsyłając na nie deszcz. Na Jarmark Jakubowy co roku tłumnie przybywają amatorzy kramów jarmarcznych, uzbrojonych w miecze rycerzy, pięknych niewiast, smakowitego jedzenia i średniowiecznej muzyki. Jest to także jedna z nielicznych w roku możliwości zwiedzenia niedostępnych na co dzień zabytków Bazyliki takich jak Skarbiec św. Jakuba, podziemia czy najbardziej stromy w Europie dach. Atrakcją Jarmarku są pokazy Bractwa Rycerskiego oraz liczne występy artystyczne.

Ogólnopolski Festiwal Piosenki Turystycznej „Kropka” w Głuchołazach – impreza odbywa się w lipcu, jej organizatorzy zapewniają wiele ciekawych koncertów związanych z piosenką turystyczną i poezją śpiewaną. Jeden dzień festiwalu poświęcony jest czeskiej piosence turystycznej.

Turniej Zniwowania „Złota Kosa” – impreza odbywa się na przełomie lipca i sierpnia w Piątkowicach (Gmina Łambinowice). Podczas turnieju można ujrzeć odzianych w chłopskie siermięgi żeńców oraz żniwiarki w barwnych chustach a podczas żniwej biesiady skosztować swojskiego jedzenia.

Międzynarodowy Turniej Piłki Prądowej „Wasserball” – impreza odbywająca się w ostatni weekend lipca w Przechodzie (Gmina Korfantów). W turnieju uczestniczą drużyny strażaków, których zadaniem jest umieszczenie piłki w bramce za pomocą strumienia wody wydobywającego się ze strażackiego węża.

Turniej Kulinarny o Patelnię Starosty Nyskiego. Culinary Tournament. Foto: Archiwum Starostwa Powiatowego w Nysie

pyrotechnics companies. The festival also features gigs by well known bands.

Jacob's Fair – takes place annual in July during Saint Jacob's Indulgence and relates to medieval tradition of fairs and festivals. It is held in a market square by the Basilica of St. Jacob. Legend has it that Saint Jacon saved the town from fire by bringing the rain. The fair is a treat for folklore lovers. It also features knights and ladies in their medieval gowns and music and food of the period. Many places are open for sightseeing only during the Fair.

National Tourist Song Festival ‘Kropka’ in Głuchołazy – festival takes place every July and features many concerts of tourist song and sung poetry. One day of the festival is dedicated to Czech tourist song.

Harvesting Tournament ‘Złota Kosa’ – event takes place at the turn of July and August in Piątkowice (Łambinowice common). During the tournament male and female reapers in their traditional folk costumes and taste peasant's food during the harvest feast.

International ‘Wasserball’ Tournament – event takes place during the last weekend of July in Przechód (Korfantów commune). Teams of firemen compete in the tournament each trying to place a ball into a gate using a water stream from a fire hose.

ZARZĄD POWIATU W NYSIE

MANAGEMENT OF THE NYSA DISTRICT

Czesław Biłobran – Starosta Nyski *Starost of Nysa*

Piotr Woźniak – Wicestarosta Nyski *Vice-starost of Nysa*

Daniel Palimąka – Członek Zarządu *member of the management team*

Alina Baran – Członek Zarządu *member of the management team*

Wincenty Galla – Członek Zarządu *member of the management team*